

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møteinnkalling Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møtedato: 24.02.2025 kl. 09:30

Møtested: Bispedømmekontoret i Kristiansand

Arkivsak: 23/03635

Eventuelt forfall må meldes snarest på tlf 90941717 eller e-post mt588@kirken.no.
Vararepresentanter møter etter nærmere beskjed fra møtesekretær.

SAKSLISTE		
Godkjenning av innkalling og saksliste		
1/25	23/03635-1	Innkalling og saksliste
Godkjenning av protokoll		
2/25	23/03635-50	Protokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 10.12.2024
Saker til behandling		
3/25	23/03756-24	Økonomirapport 2024 (regnskap) Agder og Telemark bispedømmeråd
4/25	24/02842-4	Nedbemanning 2025 - Agder og Telemark bispedømmekontor
5/25	23/03191-10	Permisjonssøknad bispedømmerådet
6/25	24/03462-2	Høringsuttalelse fra Agder og Telemark bispedømmeråd - tilskuddsforvaltning
7/25	24/03176-1	Oppfølging av Kirkemøtets vedtak KM 07/23 Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken
Orienteringssaker		
8/25	23/03959-29	Referatsaker 24.02.25
9/25	23/03959-30	Orienteringssaker 24.02.25

Kristiansand, 17.02.2025

Aslak Wegge
møtesekretær

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møteprotokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Møtedato: 10.12.2024 kl. 09:30
Møtested: Bispedømmekontoret i Kristiansand
Arkivsak: 23/03635

Til stede: Andreas Holm (Frimodig kirke), Tore Thomassen (Nominasjonskomiteens liste), Erik Lunde (Nominasjonskomiteens liste), Terje Damman (Åpen folkekirke), Stine Beate Mondal Ljostad (Åpen folkekirke), Kathrine Tallaksen Skjerdal (sak 57-60 og 64-65), Per Gunnar Pedersen

Møtende varamedlemmer: Fungerende biskop Asgeir Sele

Forfall: Biskop Stein Reinertsen
Geir Jørgen Bekkevold (Åpen folkekirke),
Håkon Kolstad Varhaug (Bønnelista),

Andre: Personalsjef Bjarne Nordhagen.
Trine H. Syvertsen.
Rådgiver Tore Gullaksen (sak 62 og 63)

Protokollfører: Aslak Wegge

SAKSLISTE

Side

SAKSLISTE		Side
Godkjenning av innkalling og saksliste		
57/24	Saksliste Agder og Telemark bispedømmeråd 10.12.2024	2
Godkjenning av protokoll		
58/24	Protokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 28.10.2024	2
Saker til behandling		
59/24	Budsjett 2025 - første behandling i bispedømmerådet	3
60/24	Biskopens tilsyn høring	4
61/24	Rammer for kirkevalget - høringsuttalelse fra Agder og Telemark bispedømmeråd	5

62/24	Høring - regulering av styringstjenesten i Den norske kirke	7
63/24	Høring - Fellesordninger innen digitalisering, informasjonssikkerhet og personvern	9
Orienteringssaker		
64/24	Orienteringssaker 10.12.24	12
65/24	Referatsaker 10.12.24	13

Sted, 11.12.2024

Aslak Wegge
Sekretær

Godkjenning av innkalling og saksliste

57/24 Saksliste Agder og Telemark bispedømmeråd 10.12.2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	10.12.2024	57/24

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 10.12.2024:

Møtebehandling

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Innkalling og saksliste ble godkjent

Godkjenning av protokoll

58/24 Protokoll Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 28.10.2024

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	10.12.2024	58/24

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 10.12.2024:

Møtebehandling

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Protokoll fra 28.10.2024 ble godkjent

Saker til behandling

59/24 Budsjett 2025 - første behandling i bispedømmerådet

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	10.12.2024	59/24

Forslag til vedtak

1. Forslag til budsjett for 2025 vedtas med en netto driftsramme på kr. 194.684.000.-
2. Tilskuddsmidler til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk videreføres i tråd med tidligere avtaler, vedtak og retningslinjer.
3. Det legges til grunn videreføring av økt bruk av vakansestyling og innfasing av faste stillinger i hjemler som menighetsprestestillinger for å kunne oppfylle den forutsatte generelle innsparing i driftsbudsjettet. I tillegg videreføres den igangsatte prosessen med nødvendig innsparing, jfr. bispedømmerådets sak 22/24
4. Møtehonorar for bispedømmerådets medlemmer videreføres. Satsene er kr. 1500.- pr møte. I tillegg godtgjøres rådets leder med kr. 3000.- pr. mnd. For eventuelt tapt arbeidsfortjeneste eller andre utgiftsdekninger, følges Kirkerådets vedtatte satser.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 10.12.2024:

Møtebehandling

Votering

Ved votering ble forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

1. Forslag til budsjett for 2025 vedtas med en netto driftsramme på kr. 194.684.000.-
2. Tilskuddsmidler til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk videreføres i tråd med tidligere avtaler, vedtak og retningslinjer.

3. Det legges til grunn videreføring av økt bruk av vakansestyling og innfasing av faste stillinger i hjemler som menighetsprestestillinger for å kunne oppfylle den forutsatte generelle innsparingen i driftsbudsjettet. I tillegg videreføres den igangsatte prosessen med nødvendig innsparing, jfr. bispedømmerådets sak 22/24.
4. Møtehonorar for bispedømmerådets medlemmer videreføres. Satsene er kr. 1500.- pr møte. I tillegg godtgjøres rådets leder med kr. 3000.- pr. mnd. For eventuelt tapt arbeidsfortjeneste eller andre utgiftsdekninger, følges Kirkerådets vedtatte satser.

60/24 Biskopens tilsyn høring

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	10.12.2024	60/24

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd gir sin tilslutning til «Spørsmål til høringsnotat om biskopens tilsyn» slik det kommer frem i vedlegget

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 10.12.2024:

Møtebehandling

Forslag til endring fremsatt av Terje Damman

- **Spørsmål 2** – «Biskopen kan gi bindende pålegg til valgte råd» - bør ikke stå i bestemmelsen. Svar «JA» ,

Forslag til endring fremsatt av Kathrine Tallaksen Skjerdal;

- **Spørsmål 3** – Svar endres til «Nei»
Forslag til merknad fremsatt av Andreas Holm;
Agder og Telemark bispedømmeråd er positiv til at stiftsdirektøren har en viktig rolle i utøvelsen av arbeidsgiveransvaret, men mener prinsipielt at den administrative ledelsen (stiftsdirektør) burde hatt en delegert myndighet fra embetet (biskopen), slik at den reelle ledelsen i større grad utgår fra embetet. Vi tror det er en fare for at biskopens tilsynsrolle vil svekkes hvis biskopen bare skal konsulteres i forhold til saker rørende arbeidsgiveransvaret, og ikke reelt sitter med ansvar og myndighet.
- **Spørsmål 6** – svar endres til «JA»

Votering

Det ble votert punktvis i forhold til spørsmålene i saken;

Spørsmål 1, enstemmig som foreslått

Spørsmål 2, 4 stemmer for stiftsdirektørs forslag (vedtatt med leders dobbeltstemme), 4 stemmer for forslag fremsatt av Terje Damman,

Spørsmål 3, 4 for ja, 2 for forslag fremsatt av Kathrine Tallaksen Skjerdal, 2 ingen mening.

Spørsmål 4, enstemmig som foreslått

Spørsmål 5, enstemmig som foreslått

Spørsmål 6, 5 stemmer for stiftsdirektør, 3 stemmer for forslag fremsatt av Kathrine Tallaksen Skjerdal.

Spørsmål 7, enstemmig som foreslått

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd gir sin tilslutning til «Spørsmål til høringsnotat om biskopens tilsyn» slik det kommer frem i vedlegget.

61/24 Rammer for kirkevalget - høringsuttalelse fra Agder og Telemark bispedømmeråd

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	10.12.2024	61/24

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd slutter seg til forslag til høringssvar slik det fremkommer i vedlegget; «*Agder og Telemark bispedømmeråd, rammer for kirkevalg, forslag til innsendte svar på høring*»

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 10.12.2024:

Møtebehandling

Forslag til endringer fremsatt av Terje Damman;

- **Spørsmål 10** – Avvikle ordningen med Nominasjonskomiteens liste
Svar: JA
- **Spørsmål 11:** Begrunnelse
Vi støtter at ordningen med en obligatorisk liste fra en nominasjonskomite nedsatt i bispedømmet avskaffes dersom det stiller en eller flere liste(r) til valg.
- **Spørsmål 25** – Flertallsvalg eller preferansevalg
Svar JA
- **Spørsmål 26:** Begrunnelse
Vil bidra til å forenkle dette valget
- **Spørsmål 30:** Andre merknader

Tillegg:

*Den tekniske valgløsningen må være overtydelig på at Kirkevalget faktisk er to valg og at alle kirkemedlemmer kan stemme i begge.

*Direkte kommunikasjon til medlemmene er viktig. Det bør derfor vurderes å sende ut valgkort med informasjon om valget til alle medlemmene som har stemmerett. Kommunikasjonen bør helst være fysisk, men det er mulig at digitalt valgkort kan være et fullgodt alternativ.

Forslag til endringer fremsatt av Andreas Holm;

- **Spørsmål 6;** Ny merknad:

Del 1: Agder- og Telemark bispedømmeråd mener det er viktig at en fremtidig valgordning er effektiv i forhold til ressursbruk. Samtidig så må ikke behovet for å redusere kostnadene gå på bekostning av mulighetene til å delta i kirkedemokratiet. Derfor støtter vi modell 2. Dette vil spare både lokale staber og bispedømmestaben for mye arbeid og tid. Vi vil samtidig understreke at det er viktig at det som omtales som «begrensede muligheter» til å stemme ved oppmøte ikke blir for begrenset. Det bør være en alminnelig mulighet for alle som ønsker det å stemme ved oppmøte.

Del 2: Den fysiske muligheten for å stemme bør fortrinnsvis skje i tilknytning til en gudstjeneste i løpet av perioden for det digitale valget.

- **Spørsmål 10;** Nei
- **Spørsmål 11:** Ja, Vi mener at ordningen med nominasjonskomiteens liste bør videreføres for at det skal være mulig for medlemmer å stille til valg uten å være tilknyttet et kirkepolitisk parti. En slik liste tror vi gjør at flere kandidater er villige til å stille til valg.
- **Spørsmål 12:** Nei
- **Spørsmål 13;** Vi ønsker primært en valgordning med direktevalg til menighetsråd, men hvor det er indirekte valg til Kirkemøte og bispedømmeråd med utgangspunkt i menighetsrådene. En slik valgordning gjør at Kirkemøte og bispedømmeråd får en direkte forankring i menighetsrådene, og vi får dermed en gjennomgående valgordning med sammenheng direkte mellom alle styringsorganene i Dnk. Det vil være en betydelig styrke at de som utgjør Kirkemøte og bispedømmeråd også sitter i menighetsråd, og dermed kan møte med mandat og erfaring fra lokalkirken. En slik valgordning vil også være en vesentlig forenkling, siden medlemmer i Dnk kun trenger å foreta valg til et organ.
- Siden representasjonen i Kirkemøte og bispedømmeråd utgår fra de valgte menighetsrådene får alle medlemmene i Dnk mulighet til å påvirke hvem som skal utgjøre disse organene, selv om de ikke velger representanter til disse organene direkte. De seneste kirkevalgene har også vist at det er betydelig flere som stemmer ved menighetsrådsvalget enn ved valget til bispedømmeråd/kirkemøtet. Dermed vil en indirekte valgordning innebære at en større andel av medlemmene har deltatt i valgprosessen.

Forslag til endring fremsatt av Erik Lunde

- **Spørsmål 30;** Bispedømmerådene bør sammensettes med oddetall for å unngå utfordring med likt stemmetall, og leders dobbeltstemme.

Forslag til endring fremsatt av Tore Thomassen

- **Spørsmål 18;** Nei

Votering

Ved votering ble det stemt over spørsmålene det var fremmet alternative forslag til

Spørsmål 5; enstemmig som foreslått

Spørsmål 6, 5 stemmer for Stiftsdirektørs forslag, mot 1/2 stemmer for forslag fremsatt av Andreas Holm.

Spørsmålene, 7, 8 og 9 som foreslått

Spørsmål 10/11, 2 stemmer for forslag fremsatt av Terje Damman, og 5 stemmer for forslag fremsatt av Andreas Holm (4 for begrunnelse)

Spørsmål 12, 5 stemmer for stiftsdirektørs forslag, 2 for forslag fremsatt av Andreas Holm.

Spørsmål 13; stiftsdirektør trakk forslag til kommentar. Dermed enstemmig ikke kommentar her.

Spørsmålene 14, 15, 16, 17, enstemmig som foreslått.

Spørsmål 18, 5 stemmer for stiftsdirektørs forslag, 2 stemmer for forslag fremsatt av Tore Thomassen.

Spørsmål 19, 20, 21, 22, 23, 24 enstemmig som foreslått

Spørsmål 25, 5 stemmer for stiftsdirektørs forslag, 2 stemmer for forslag fremsatt av Terje Damman.

26, 27, 28, 29, enstemmig som foreslått

Spørsmål 30; Stiftsdirektørs forslag enstemmig vedtatt.

Enstemmig for tilleggsforslag fremsatt av Erik Lunde.

Enstemmig for tilleggsforslag del 1 fremsatt av Terje Damman, 4 for 3 stemmer mot tilleggsforslag del 2 for tilleggsforslag fremsatt av Terje Damman.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd slutter seg til forslag til høringssvar slik det fremkommer i vedlegget; «*Agder og Telemark bispedømmeråd, rammer for kirkevalg, forslag til innsendte svar på høring*», med de endringer i enkeltpunkter som fremkommer av voteringen ovenfor.

62/24 Høring - regulering av styringstjenesten i Den norske kirke

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	10.12.2024	62/24

Forslag til vedtak

1. Støttar du/de forslaget om at ei føresegn om styringstenesta i kyrkja blir satt inn i kyrkjeordninga?
Vedtak: JA
2. Er du/de samd i den utforminga som føresegna har fått?
Vedtak: JA
3. Støttar du/de forslaget om ei ny føresegn i § 2 i tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester?
Vedtak: JA
4. Er du/de samd i den utforminga som føresegna har fått?
Vedtak: JA
5. Har du/de andre merknadar til høyringa
Vedtak: Ingen andre merknader

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 10.12.2024:

Møtebehandling

Forslag endring av svar i pkt. 4 fremsatt av Andreas Holm;

Spørsmål 4: Nei.

Merknad: Selv om forslaget innebærer at presten er forpliktet på de planene og prioriteringene menighetsrådet fastsetter, så er det viktig at dette ikke griper inn i prestens selvstendige ansvar for å forvalte ord og sakrament, samt handle i tråd med sitt ordinasjonsløfte. Dette bør tydeliggjøres gjennom tjenesteordningen.

Votering

Ved votering ble det først stemt over endringsforslag i pkt. 4 fremsatt av Andreas Holm. Dette falt med 1 stemme mot 6 stemmer for Stiftsdirektørs forslag.

Det ble deretter stemt over helheten. Dette ble da enstemmig vedtatt.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

1. Støttar du/de forslaget om at ei føresegn om styringstenesta i kyrkja blir satt inn i kyrkjeordninga?
Vedtak: JA
2. Er du/de samd i den utforminga som føresegna har fått?
Vedtak: JA

3. Støtter du/de forslaget om ei ny føresegn i § 2 i tjenesteordning med kvalifikasjonskrav for menighetsprester?

Vedtak: JA

4. Er du/de samd i den utforminga som føresegna har fått?

Vedtak: JA

5. 5. Har du/de andre merknadar til høyringa

Vedtak: Ingen andre merknader

63/24 Høring - Fellesordninger innen digitalisering, informasjonssikkerhet og personvern

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	10.12.2024	63/24

Forslag til vedtak

Høringsspørsmål:

A. Hvor viktig mener du det er at kirken samler seg om digitale fellesløsninger (felles digitale verktøy) (på en skala fra 1-6)?

Vedtak: 6

B. Hva i denne saken om fellesordninger innen digitalisering er du mest positiv til?

Vedtak: At samtlige som arbeider i Dnk får felles epost og kalender og systemer som forenkler samhandling.

C. Hva i denne saken om fellesordninger innen digitalisering synes du er mest utfordrende?

Vedtak: Største utfordring kan bli fordeling av kostnader.

D. Er du enig i at dagens samstyring innen digitalisering bør formaliseres som en forpliktende fellesordning?

Vedtak: JA

E. Har du kommentarer?

Vedtak: Dnk må tenke og handle mer enhetlig fremover.

F. Er du enig i at dagens fellesordning innen personvern og informasjonssikkerhet bør formaliseres som en forpliktende fellesordning?

Vedtak: JA

G. Har du kommentarer?

Vedtak: Personvern bør være særdeles viktig for alle som jobber i Dnk.

H. Støtter du at Kirkemøtet fastsetter personvernombudet som en fellesressurs for Den norske kirke?

Vedtak: JA

I. Har du kommentarer?

Vedtak: Det er en stor besparelse at man kan ha ett personvernombud på tvers av hele Dnk.

J. Støtter du at Kirkemøtet fastsetter felles behandlingsansvar (i forbindelse med publikums- og medlemskontakt Den norske kirke har som trossamfunn) i stedet for at det er regulert i tilslutningsavtale?

Vedtak: JA

K. Har du kommentarer?

Vedtak: Viktig at vi tenker og handler enhetlig i hele trossamfunnet.

L. Støtter du at Kirkerådet regulerer ansvar og roller innenfor dette felles behandlingsansvaret i stedet for at det er regulert i tilslutningsavtale?

Vedtak: JA

M. Har du kommentarer?

Vedtak: Ved at Kirkerådet regulerer ansvar og roller i stedet for tilslutningsavtale så sparer man mye ressurser.

N. Har du kommentarer til de foreslåtte prinsippene for dataforvaltning i Den norske kirke?

Vedtak: Vi er positive, samtidig som det er viktig å huske at det finnes mange svært små enheter, med små stillinger.

O. Støtter du at Kirkerådet kan gi digitaliseringsutvalget mandat til å definere hvilke systemer som skal være anbefalte fellesløsninger?

Vedtak: JA

P. Støtter du at Kirkerådet kan gi digitaliseringsutvalget mandat til å definere hvilke systemer som skal være obligatoriske fellesløsninger?

Vedtak: JA

Q. Hvilke kriterier bør ligge til grunn for beslutninger om anbefalte og/eller obligatoriske fellesløsninger?

Vedtak: Saklig lett forståelige kriterier, samt at obligatoriske fellesløsninger finansieres på generelt grunnlag eller gjennom sentrale budsjetter, slik at det ikke blir økonomi som skaper motstand mot obligatoriske fellesløsninger. Det må utvises nøkternhet i hva som skal være obligatorisk.

R. Har du andre kommentarer til saken?

Vedtak: Ingen øvrige kommentarer.

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 10.12.2024:

Møtebehandling

Votering

Ved votering ble forslag til vedtak enstemmig vedtatt.

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Høringsspørsmål:

A. Hvor viktig mener du det er at kirken samler seg om digitale fellesløsninger (felles digitale verktøy) (på en skala fra 1-6)?

Vedtak: 6

B. Hva i denne saken om fellesordninger innen digitalisering er du mest positiv til?

Vedtak: At samtlige som arbeider i Dnk får felles epost og kalender og systemer som forenkler samhandling.

C. Hva i denne saken om fellesordninger innen digitalisering synes du er mest utfordrende?

Vedtak: Største utfordring kan bli fordeling av kostnader.

D. Er du enig i at dagens samstyring innen digitalisering bør formaliseres som en forpliktende fellesordning?

Vedtak: JA

E. Har du kommentarer?

Vedtak: Dnk må tenke og handle mer enhetlig fremover.

F. Er du enig i at dagens fellesordning innen personvern og informasjonssikkerhet bør formaliseres som en forpliktende fellesordning?

Vedtak: JA

G. Har du kommentarer?

Vedtak: Personvern bør være særdeles viktig for alle som jobber i Dnk.

H. Støtter du at Kirkemøtet fastsetter personvernombudet som en fellesressurs for Den norske kirke?

Vedtak: JA

I. Har du kommentarer?

Vedtak: Det er en stor besparelse at man kan ett personvernombud på tvers av hele Dnk.

J. Støtter du at Kirkemøtet fastsetter felles behandlingsansvar (i forbindelse med publikums- og medlemskontakt Den norske kirke har som trossamfunn) i stedet for at det er regulert i tilslutningsavtale?

Vedtak: JA

K. Har du kommentarer?

Vedtak: Viktig at vi tenker og handler enhetlig i hele trossamfunnet.

L. Støtter du at Kirkerådet regulerer ansvar og roller innenfor dette felles behandlingsansvaret i stedet for at det er regulert i tilslutningsavtale?

Vedtak: JA

M. Har du kommentarer?

Vedtak: Ved at Kirkerådet regulerer ansvar og roller i stedet for tilslutningsavtale så sparer man mye ressurser.

N. Har du kommentarer til de foreslåtte prinsippene for dataforvaltning i Den norske kirke?

Vedtak: Vi er positive, samtidig som det er viktig å huske at det finnes mange svært små enheter, med små stillinger.

O. Støtter du at Kirkerådet kan gi digitaliseringsutvalget mandat til å definere hvilke systemer som skal være anbefalte fellesløsninger?

Vedtak: JA

P. Støtter du at Kirkerådet kan gi digitaliseringsutvalget mandat til å definere hvilke systemer som skal være obligatoriske fellesløsninger?

Vedtak: JA

Q. Hvilke kriterier bør ligge til grunn for beslutninger om anbefalte og/eller obligatoriske fellesløsninger?

Vedtak: Saklig lett forståelige kriterier, samt at obligatoriske fellesløsninger finansieres på generelt grunnlag eller gjennom sentrale budsjetter, slik at det ikke blir økonomi som skaper motstand mot obligatoriske fellesløsninger. Det må utvises nøkternhet i hva som skal være obligatorisk.

R. Har du andre kommentarer til saken?

Vedtak: Ingen øvrige kommentarer.

Orienteringssaker

64/24 Orienteringssaker 10.12.24

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	10.12.2024	64/24

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 10.12.2024:

Møtebehandling

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Sakene tas til orientering

65/24 Referatsaker 10.12.24

Behandlet av	Møtedato	Saknr
1 Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	10.12.2024	65/24

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

Møtebehandling i Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027 10.12.2024:

Møtebehandling

Votering

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027s vedtak

Sakene tas til orientering

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	112	23/03756-24	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
3/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025

Økonomirapport 2024 (regnskap) Agder og Telemark bispedømmeråd

Vedlegg:

Regnskap pr. 31.12.24 - drift

Saksorientering

Samlet for driften har Agder og Telemark bispedømme pr. 31.12.2024 et forbruk som er kr. 339.000.- høyere enn budsjettert for ordinær drift (0,2 %). Budsjettet var laget ut fra tildelt ramme for 2024 – jfr. tildelingsbrev av 19.02.2024.

Avvik fra budsjett er på 0,2 %. Nærmere balanse er det vanskelig å komme. Årsaken til det lille merforbruket er mindre innsparing på lønn til presteskabet enn budsjettert.

Prognosen for drift pr 30.09 antok et merforbruk på kr 350.000. Dette stemmer bra med resultatet som ble kr 339.000.- i merforbruk.

Agder og Telemark bispedømmeråd har pr 31.12 et mindreforbruk på kr 1.021.000 som gjelder tilskudd (gruppe 2). Dette etter vedtak i Kirkerådet om at restmidler ikke skulle utdeles i 2024 på grunn av den økonomiske situasjonen i rDnk.

Denne saken er satt opp på grunnlag av rapport fra FØ

DRIFT – budsjettgruppe 1

Nøkkeltall

Tall i hele tusen

Resultat pr. 31.12.2024

Administrasjon	Prestetjenesten	Sum	Resultat i %
669	- 1 214	- 545	- 0,6 %

Utvikling i regnskapsresultatet i 2024:

	31.jan	28.feb	31.mar	30. april	31.mai	30. juni	31. juli	31. aug	30. sept	31. okt	30. nov	31. des
Administrasjon	26	50	73	63	83	78	319	507	669	906	1 042	1 226
Presteskabet	- 380	- 728	- 810	- 778	- 1 416	- 1 051	- 1 421	- 1 079	- 1 214	- 1 239	- 1 086	- 1 565
Totalt	- 354	- 678	- 737	- 715	- 1 333	- 973	- 1 102	- 572	- 545	- 333	- 44	- 339
Prosent av budsjett	-2,9 %	- 2,8 %	-1,9 %	-1,5 %	-2,2 %	-1,6 %	-1,5 %	-0,7 %	-0,6 %	- 0,3 %	- 0,04 %	-0,2 %

Administrasjonen

Administrasjonsutgiftene er totalt på kr 14 627 000.

Totalt er det benyttet kr 1 226 000 mindre enn budsjettet til administrasjonen.

Det er 7,7 % lavere enn budsjettet.

Inntekter fra deltakeravgift er på kr 131 000. Dette er inntekter for kurs og konferanser som dekker utgifter ført på andre driftskostnader.

Regnskapet viser utgifter til lønn som er kr 952 000 lavere enn budsjett. Dette er oppnådd ved å holde stillinger ved kontoret vakant, og ved å ikke sette inn vikar ved NAV-refusjoner.

Mindre avvik på andre driftskostnader og kontoer for reiseutgifter.

Prestetjenesten

Regnskapet for prestatjenesten er på kr 122 361 000. Det er kr 1 565 000 (1,3 %) høyere enn budsjettet.

Inntektene er kr 358 000 høyere enn budsjettet. Dette er i hovedsak deltakeravgift for stiftsdager. Inntektene dekker kostnader ført på kurs og kjøp av tjenester.

Det var budsjettet med en betydelig innsparing på lønn i 2024, og det ble jobbet mye med reduksjon av lønnskostnader.

Refusjon frikjøp stillinger, og refusjon for stillinger som er eksternt finansiert ble kr 697 000 lavere enn budsjettet. I hovedsak på grunn av permisjon i en av stillingene og litt høye budsjettall.

Bruk av vikarer var høyere enn innsparing lønn fast ansatte og refusjoner fra NAV.

Totalt ble det brukt kr 1 984 000 mer enn budsjettet i lønn til prester.

Det er mindre avvik på enkeltkontoer på andre driftskostnader. Samlet er det brukt kr 61 000 mindre enn budsjettet på andre driftskostnader og reiser.

TILSKUDD – budsjettgruppe 2

Tilskudd for 2025 er utbetalt til trosopplæring og diakon og kateketstillinger med avtale om refusjon. På grunn av ubrukte midler fra 2023 ble det trekk i utbetalingene. Det gjenstår derfor kr 23 000 av trosopplæringsmidlene og kr 997 000 av tildelingen til diakoni, undervisning og kirkemusikk.

Etter vedtak i Kirkerådet var det ikke anledning til å dele ut ubenyttede midler i 2024.

DISPONIBLE MIDLER – EGENKAPITAL (Balansepost 2050)

Agder og Telemark bispedømmeråd benyttet hele det akkumulert mindreforbruket i 2024 og har ingen disponible midler i balansen.

Merforbruket utover disponibel egenkapital i 2023, kr. 646.000.-, er dekket inn over driften i 2024, og er således ikke akkumulert.

NØKKELTALL AGDER OG TELEMAR**TABELLER PR. 31.12.2024**

Alle tall i tabellene er i hele 1000 kr.

250 Agder og Telemark bispedømmeråd – budsjettgruppe 1

Agder og Telemark	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-970	-461	509	-110,4 %	-461
Lønn og godtgjørelser	127 857	126 825	-1 032	-0,8 %	126 825
Andre driftskostnader	10 101	10 285	184	1,8 %	10 285
Sum	136 988	136 649	-339	-0,2 %	136 649

250 0000 administrasjon

Agder og Telemark adm.	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-168	-17	151	-888,2 %	-17
Lønn og godtgjørelser	11 733	12 685	952	7,5 %	12 685
Andre driftskostnader	3 062	3 185	123	3,9 %	3 185
Sum	14 627	15 853	1 226	7,7 %	15 853

250 4000 prester

Agder og Telemark prester	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Inntekter	-802	-444	358	-80,6 %	-445
Lønn og godtgjørelser	116 124	114 140	-1 984	-1,7 %	114 140
Andre driftskostnader	7 039	7 100	61	0,9 %	7 101
Sum	122 361	120 796	-1 565	-1,3 %	120 796

250 Tilskudd - budsjettgruppe 2

Agder og Telemark tilskudd	Regnskap	Budsjett	Avvik	Avvik i %	Årsbudsjett
Trosopplæring	33 651	33 674	23	0,1 %	33 674
Diakoni/underv. og kirkemu	16 632	17 629	997	5,7 %	17 629
Sum	50 283	51 303	1 020	2,0 %	51 303

Oppsummering

Regnskapet for Agder og Telemark bispedømmeråd inngår i det samlede regnskapet for rDnk, og revideres samlet av eksternt revisjonsfirma. Den formelle regnskapsavslutningen skjer derfor på nasjonalt nivå.

Ved inngangen til 2024 hadde bispedømmet en drift som lå 5,5 mill over det rammen tillot. Merforbruket fra 2023 som var utover buffer er dekket inn i 2024. Gjennom året har det vært jobbet målrettet med å få justert driften ned. Dette har krevd hard vakansestyling, samt noe reduksjon i faste stillinger ved naturlig skifte i dette. Dette fremkommer av budsjettsaken for 2025 som bispedømmerådet behandlet i sitt desember møte.

Det ble i regnskapsrapport etter 3. kvartal antydnet kr. 350.000 i merforbruk ved årets slutt. Regnskapet på kr. -339.000.- viser at det ikke ble langt unna dette.

Neste regnskapsrapport kommer pr. 31.03.25.

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd tar økonomirapport (regnskap) 2024 til orientering.

Agder og Telemark bispedømmeråd

Regnskap pr. 31.12.2024 - drift

Driftsrapport	Rekneskap	Budsjett	Avvik	Prognose	
				Årsbudsjett	merforbruk + /mindreforbruk -
31xx - Salgsinntekt avgiftsfri	-896 187	-404 500	491 687	-404 500	
34xx - Tilskudd og gaveinntekter	-50 628	-49 000	1 628	-49 000	
3xx - Andre inntekter	-23 621	-7 500	16 121	-7 500	
Sum inntekter	-970 436	-461 000	509 436	-461 000	0
46xx - Tilskudd menigheter og fellesråd					
Sum tilskudd mv	0	0	0	0	0
500x - Faste stillinger (inkl. feriepenges)	107 399 616	108 722 385	1 322 769	108 722 385	
5006 - Beredskap	1 861 322	1 796 997	-64 325	1 796 997	
50xx - Tilleggslønn, overtid mm	3 875 395	3 834 294	-41 101	3 834 294	
51xx - Midlertidige stillinger, honorarer	7 376 664	157 269	-7 219 394	157 269	
52xx - Fordeler i arbeidsforhold					
53xx - Annen oppgavepliktig godtgjørelse	587 073	434 137	-152 936	434 137	
540x - Arbeidsgiveravgift	15 939 764	15 754 853	-184 911	15 754 853	
58xx - Refusjon syke- og fødselspenger	-6 202 433		6 202 433		
599x - Refusjon lønnskostnader	-3 439 016	-4 229 000	-789 984	-4 229 000	
59xx - Andre personalkostnader	458 654	353 900	-104 754	353 900	
Sum Lønn og godtgjørelser	127 857 039	126 824 835	-1 032 204	126 824 835	850 000
63xx - Leie lokaler, strøm, renhold mm	2 210 189	2 070 000	-140 189	2 070 000	
64xx - Leie maskiner, inventar mm	56 624	90 000	33 376	90 000	
65xx - Inventar, datautstyr, programvare mm	110 240	170 000	59 760	170 000	
66xx - Vedlikehold bygninger og utstyr	17 719	25 000	7 281	25 000	
679x - Tjenester og flytting	835 930	820 500	-15 430	820 500	
6797 - Adm. bistand proster	1 675 294	1 670 000	-5 294	1 670 000	
68xx - Kontorrekvisita, trykksaker, annonser	325 450	313 665	-11 785	313 665	
68xx - Møter, kurs og seminarer mm	1 015 483	1 281 000	265 517	1 281 000	
69xx - Telefon, porto mv	-16 889	1 000	17 889	1 000	
Sum andre driftskostnader (drift og mindre anskaffelser)	6 230 040	6 441 165	211 125	6 441 165	-500 000
71xx - Reiser	3 833 728	3 824 000	-9 728	3 824 000	
73xx - Reklamekostnad og representasjon	759		-759		
74xx - Medlemskontingent og gaver	14 931	20 000	5 069	20 000	
77xx - Annen kostnad	20 668		-20 668		
Sum andre driftskostnader (reise, reklame, forsikring mm)	3 870 086	3 844 000	-26 086	3 844 000	0
8xxx - Finansinntekter/kostnader, overføringer mv	909	0	-909		
Sum Finanskostnader og overføringer	909	0	-909	0	0
Sum	136 987 638	136 649 000	-338 638	136 649 000	350 000

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmerråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	110	24/02842-4	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
4/25	Agder og Telemark bispedømmerråd 2024-2027	24.02.2025

Nedbemanning 2025 – status Agder og Telemark bispedømmekontor

Vedlegg:

Agder og Telemark bispedømmekontor - nytt organisasjonskart 2025

Saksorientering

Bispedømmerrådet ble i epost 14.01.25 informert om at Kirkerådets vedtak om nedbemanning av 25 administrative årsverk betyr 3 årsverk på bispedømmekontoret. Dette er vår «normale» andel av til sammen 30 årsverk som skal reduseres ved bispedømmekontorene. På bispedømmekontoret er det ved inngangen til 2025 12 administrative årsverk. Dette skal dermed reduseres til 9 som ledd i denne prosessen.

Den 14. januar ble de ansatte ved kontoret presentert for nytt organisasjonskart. Dette var da drøftet med de tillitsvalgte senest i møte 13. januar.

Nytt organisasjonskart viser hvordan kontoret vil være organisert etter gjennomført nedbemanning. Det viser også hvilke stillinger/funksjoner som da må dekkes, om enn på et litt overordnet nivå. Det er i etterkant utarbeidet beskrivelser for de enkelte stillingene.

Parallelt med nedbemanning må det også på bispedømmenivå tas en gjennomgang av hvilke oppgaver administrasjonen skal levere på. Dette er en diskusjon som også må avstemmes med nasjonalt ledd og valgte organ som Kirkemøtet, Kirkerådet og Bispedømmerrådet. Uansett vil man ikke kunne gjøre like mye som tidligere med ¼ færre i administrasjonen.

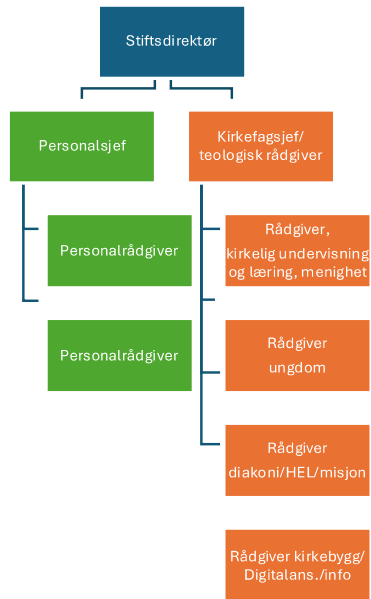
I perioden når saksfremlegget her skrives pågår det en kompetansekartlegging av de ansatte, med påfølgende innplassering i nytt organisasjonskart. Det vil gjennom denne prosessen avklares hvem som det ikke er stilling til på bispedømmekontoret i fortsettelsen. Dette er en prosess som kjøres parallelt og etter samme mal, i samtlige bispedømmer og i Kirkerådets administrasjon.

Det vil bli gitt ytterligere muntlig informasjon om oppdatert status i møtet.

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd tar orientering om nedbemanningsprosessen til orientering.

Organisasjonskart Agder og Telemark 2025

- Reduksjon med 3 stillinger fra 12 til 9

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Margot Tangen	421	23/03191-10	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
5/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025

Permisjonssøknad bispedømmerådet

Vedlegg:

Re_ Permisjon bispedømmeråd ut perioden
Bønnelista

Saksorientering

Håkon Kolstad Varhaug fra Bønnelista har sendt inn søknad om permisjon fra bispedømmerådet ut perioden. Årsak til permisjonssøknad er flytting, oppussing av bolig og endret livssituasjon.

Martin Birkedal som er 1. vara på Bønnelista vil da bli oppnevnt som ny fast representant for bønnelista.

Etter valghåndboka skal det i den grad det er mulig, tildeles et antall vararepresentanter som tilsvarer listens valgte medlemmer med et tillegg på tre. Bønnelista som har ett fast medlem bør derfor ha 4 varamedlemmer.

Jorunn Kristine Myklevoll er den som etter valgrapporten da vil komme inn som 4. vara.

Innvilget fritak vil også gjelde Kirkemøtet

Forslag til vedtak

1. Agder og Telemark bispedømmeråd innvilger Håkon Kolstad Varhaug, Bønnelista, fritak for resten av valgperioden.
2. Agder og Telemark bispedømmeråd oppnevner Martin Birkedal som nytt fast medlem for Bønnelista.
3. Jorunn Kristine Myklevoll kommer inn på listen som 4. vara for Bønnelista.

Denne filen er unntatt offentlighet.

Tittel: Re_ Permisjon bispedømmeråd ut perioden

Tilgangskode: Unntatt offentlighet

Paragraf: Offl. § 13 1. ledd, jf. fvl. § 13 1. ledd nr. 1

Bønnelista

Antall stemmesedler: 2320

Nr	Navn	Antall stemmes.	Stemme-tillegg	Tilleggsst. papir	Tilleggsst. digitalt	Slenger papir	Slenger digitalt	Samlet personlig stemmetall	Ny rangering
1	Håkon Varhaug **	2320	580	154	58	21	37	3170	1
2	Martin Birkedal *	2320	580	156	61	19	34	3170	2

Rapport fra valgmodulen for optelling og valgoppgjør ved valg av leke til bispedømmeråd og Kirkemøtet - Agder og Telemark bispedømme

Side 4 av 7

Nr	Navn	Antall stemmes.	Stemme-tillegg	Tilleggsst. papir	Tilleggsst. digitalt	Slenger papir	Slenger digitalt	Samlet personlig stemmetall	Ny rangering
3	Oskar Mæland *	2320	-	92	53	9	19	2493	3
4	Gerd Ruth Nordstrand *	2320	-	30	20	2	4	2376	5
5	Jorunn Kristine Myklevoll	2320	-	23	21	4	4	2372	
6	Arild Breda Gulbrandsen	2320	-	28	13	0	2	2363	
7	Elisabeth Landsverk *	2320	-	54	19	3	7	2403	4

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Mia Markussen	130	24/03462-2	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
6/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025

Høringsuttalelse fra Agder og Telemark bispedømmeråd - tilskuddsforvaltning

Vedlegg:

Høring - retningslinjer for tilskuddsforvaltning i Den norske kirke

Høringsnotat retningslinjer for tilskuddsforvaltning

Spørsmål i høring om retningslinjer for tilskuddsforvaltning i Den norske kirke

Saksorientering

Innledning

Kirkemøtet har vedtatt at tilskuddsforvaltningen i Den norske kirke skal endres. Kirkerådet sender nå på høring forslag til nye retningslinjer på tilskuddsforvaltning.

Høringsfristen er satt til 15.mars 2025.

Bakgrunn for forslaget

Deler av statens tilskudd til Den norske kirke tildeles fra bispedømmerådene til lokalkirken. Tilskudd til diakoni, trosopplæring, kirkelig undervisning og kirkemusikk skal sikre mest og best mulig tjenester for mennesker som kommer i kontakt med kirken.

Dagens tilskuddsforvaltning er uhensiktsmessig komplisert. De ulike tilskuddene har oppstått på ulike tidspunkter, og det er ulike logikker knyttet til dem. Kirkemøtet vedtok derfor i KM 09/19 punkt 5: «Kirkemøtet ber Kirkerådet gjennomgå ordningene for tilskudd til diakoni, undervisning, kirkemusikk og tilskudd til trosopplæring i tilskuddsgruppe 1B, med sikte på samordning av regelverk og tildelingskriterier.» Det var ønske om å utvikle en ny tilskuddsforvaltning som bidrar til mer helhet og sammenheng i Den norske kirke, og en mer enhetlig og effektiv forvaltning.

Et utvalg for tilskuddsforvaltningen jobbet i 2023 fram et forslag om to alternative modeller for framtidig tilskuddsforvaltning. I høring høsten 2023 uttrykte $\frac{3}{4}$ høringsinstanser at de foretrakk aktivitetsmodellen, og $\frac{1}{4}$ høringsinstanser at de foretrakk stillingsmodellen. I tilskuddsforvaltningen knyttet til budsjettgruppe 2 skal bispedømmerådene tildele tilskudd til kirkelig fellesråd for gjennomføring av faglig utøvelse og aktiviteter innenfor diakoni, undervisning og kirkemusikk. (KM 13/24)

Det er Kirkerådets myndighet å fastsette retningslinjer for tilskuddsforvaltningen. Før fastsettelsen sendes nå forslag til retningslinjer på høring.

Hovedtanken er at rapporteringen knyttet til tilskuddsforvaltningen skal forenkles og samordnes.

For Agder og Telemark bispedømme utgjør tilskuddsmidlene som omtales i denne saken totalt kr. kr 53 224 000.

Ny tilskuddsforvaltning er planlagt implementert fra og med 1.1.2026.

Presisering om overgang til ny tilskuddsordning

Valget av aktivitetsmodellen har skapt noe usikkerhet om tilskuddene til fellesrådene nå vil bli målt opp mot hverandre, og om et justert aktivitetsnivå automatisk vil føre til lavere tilskudd. Kirkemøtet og Kirkerådet ønsker ikke detaljstyring. Aktiviteter, antall arrangementer og deltakere på disse skal ikke belønnes med ulik mengde tilskudd. Derimot skal bispedømmerådet bruke sin kjennskap til hvert fellesråd i sin vurdering av bruken av tilskuddet.

Ny tilskuddsforvaltning innebærer ikke endringer i tildelingen når den tas i bruk 1.1.26. Fordelingen mellom bispedømmene vil være den samme.

Det er ingen stillinger finansiert av tilskuddene som ved ny tilskuddsforvaltning settes i fare.

Vurdering

Kirkerådet må ta stilling til hvordan tilskuddsforvaltningen i Den norske kirke skal forvaltes. Etter prosess og dialog med bispedømmene har kirkerådet nå foreslått følgende endringer som høringsinstansene inviteres til å gi tilbakemelding på:

A Bispedømmerådernes tilskudd til kirkelig fellesråd

1. Menighetene registrerer planlagte aktiviteter i «Kirka vår». For at et kirkelig fellesråd skal motta tilskudd til kirkelig undervisning og læring, diakoni og kirkemusikk, må soknenes planlagte aktiviteter være registrert i Kirka vår. Fellesrådet har ansvar for at dette er oppdatert innen 15.november. Menighetsrådet har i kirkeordningens §12 ansvar for undervisning, diakoni og kirkemusikk, og avgjør om de skal ha planen til behandling.
2. Bispedømmerådet behandler budsjett, inkludert rammer for hva som skal gis i tilskudd til fellesrådene. Bispedømmerådet kan i budsjettbehandlingen avsette 2% av tilskuddet til strategiske satsninger. Bispedømmerådet kan i budsjettbehandlingen avsette 1% av tilskuddet til utgifter til årlige samlinger for kirkelige ansatte i kirkelige fellesråd. Midlene skal brukes i tråd med midlenes formål.
3. Kirkelig fellesråd har ansvar for at menighetene rapporterer for fjorårets aktiviteter innen 20.januar.
4. Tilskuddet for inneværende år utbetales fra bispedømmeråd til kirkelig fellesråd, forutsatt punkt 1-3. Fellesrådet kan akkumulere totalt inntil 50% av ett års tilskudd.
5. Bispedømmerådet møter fellesrådet til samtale om bruken av tilskuddet foregående år. Bispedømmerådet innkaller minimum annethvert år til dette.
6. Dersom bispedømmerådet vurderer at fellesrådet ikke har tilstrekkelig aktivitet for tilskuddet, skal bispedømmerådet gi fellesrådet skriftlig tilbakemelding om dette. Etter to skriftlige tilbakemeldinger kan bispedømmerådet gjøre vedtak om reduksjon i tilskuddet til det aktuelle fellesrådet for kommende år.
7. Bispedømmerådet behandler sak om justering av tilskuddet til det enkelte fellesråd. Kirkelig fellesråd som i budsjettbehandlingen får sine tilskudd justert kommende år, skal gis skriftlig beskjed om dette innen 1.juni. Bispedømmerådet skal tildele det aktuelle beløpet til andre fellesråd.
8. Bispedømmerådet kan hvert år mellom 1.juni og 1.oktober be fellesråd om regnskapsrapportering for foregående år.

B Kvalifiseringsmidler

1. Kirkerådet fastsetter i forbindelse med budsjettbehandlingen en ramme av det totale tilskuddet på budsjettgruppe 2 som skal avsettes til kvalifiseringsmidler. Midlene tildeles arbeidsgivere for dekning av kostnader knyttet til ansatte som tar utdanning som kvalifiserer til diakon, kantor eller kateket.
2. Arbeidsgivere registrerer søknad om kvalifiseringsmidler.
3. Kirkerådet vurderer innkomne søknader.
4. Kirkerådet tildeler midlene til fellesrådene.
5. Fellesrådene rapporterer på bruk av midlene.

C Lønntilskudd for vigslede

1. Kirkerådet fastsetter i forbindelse med budsjettbehandlingen en ramme av det totale tilskuddet på budsjettgruppe 2 som skal avsette til lønntilskudd for vigslede.
2. Kirkelig fellesråd registrerer oversikt over vigslede diakoner, kateketer og kantorer som er tilsatt lønnet av tilskuddsmidlene fra rettssubjektet.
3. Kirkerådet gjennomgår registreringen.
4. Kirkerådet fordeler de avsatte midlene til fellesrådene.

Spørsmål i høring om retningslinjer for tilskuddsforvaltning i Den norske kirke.

Det er lagt opp til digital besvaring av definerte spørsmål i høringen. Dette må leveres elektronisk i etterkant av bispedømmerådsmøtet. Høringsspørsmålene det bes om svar på er gjengitt i uthevet skrift, mens forslag til svar på det enkelte punkt er ført med understrek.

1. Type høringsinstans

2. Navn høringsinstans

3. Kontaktperson høringsinstans

4. Bispedømmetilhørighet

5. Har du/dere merknad til innledningen til retningslinjene?

6. Det bør kreves at menighetsrådet skal vedta samlet plan for aktiviteter kommende år. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

Agder og Telemark bispedømmeråd mener at menighetsrådet skal vedta samlet plan for aktiviteter i soknet.

Et viktig dilemma knyttet til menighetens aktiviteter for tilskuddet er om retningslinjene skal forutsette at menighetsrådet skal vedta den samlede planen. Verktøyet Kirka vår legger opp til at menighetsrådet gjør dette, men dette er i dag ikke et krav for å bruke verktøyet. Kirkeordningens § 12 andre ledd sier at menighetsrådet «har ansvar for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides og utvikles i soknet». Ansvar for menighetens planer er i utgangspunktet noe av det mest sentrale i menighetsrådets arbeid, men regelverket sier ikke eksplisitt at dette må skje gjennom et vedtak om samlet plan. Regelverket gjør imidlertid at myndigheten knyttet til samlet plan ligger hos menighetsrådet.

Det kan fremføres argumenter både for og imot at menighetsrådet skal vedta den samlede planen.

Et argument mot at menighetsrådet vedtar samlet plan er i hvilken grad folkevalgte organer har tilstrekkelige virkemidler for styring og kontroll med virksomheten. Det er i dag ulikheter når det gjelder hvordan menighetsråd i Den norske kirke arbeider. Kapittel 3 i kirkeordningen om «Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.» gir rammer for alle menighetsråd, og samtidig preges rådets arbeid av lokal kultur og av hvem som velges inn i rådet. Det er også store forskjeller når det gjelder hvilken administrativ støtte rådene har, f.eks. om rådet har en daglig leder, om kirkevergen er saksforbereder til alle menighetsråd eller om støtte til rådet er organisert på en annen måte. Det vil, noen steder, være en stor administrativ belastning for lokalkirken. En eventuell beslutning om at alle menighetsråd årlig skal behandle sak om soknets planlagte aktiviteter for kommende år, vil derfor mottas ulikt i ulike deler av Den norske kirke.

Et argument for at menighetsrådet vedtar samlet plan for aktiviteter kommende år, er at det vil være et virkemiddel for styring og kontroll med virksomheten. Å forutsette menighetsrådets årlige behandling av planen vil også være en måte å styrke menighetsrådet, i tråd med Kirkemøtets vedtak i KM 10/22 Kirkelig organisering. Et vedtak i rådet kan også kobles til formuleringen i kirkeordningens § 12 femte ledd: «Menighetsrådet innbyr minst en gang i året de tilsatte i soknet til å ta del i rådets drøftinger om menighetsforholdene og de oppgaver som foreligger».

Økonomien styrer aktiviteten, og denne tilskuddsordningen vil være et verktøy i menighetens planarbeid og i det strategiske arbeidet. Dette er en sentral oppgave for menighetsrådet.

Den norske kirke skal fastsette mål og indikatorer som belyser måloppnåelse. Videre fastsette strategier og tiltak for å sikre måloppnåelse. Kirkerådets krav om menighetsrådsbehandling i retningslinjene for tilskuddsforvaltning vil konkret sikre at menighetsrådet settes i stand til å ta det virksomhetsansvaret som rådet har. Bispedømmerådet støtter dette forslaget.

7. Det bør kreves at biskopen skal godkjenne hver menighets plan for aktiviteter kommende år. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

Agder og Telemark bispedømmeråd mener at det bør kreves at biskopen skal godkjenne hver menighets plan for aktiviteter i soknet.

Biskopens godkjenning av planer i trosopplæringen har vært et viktig verktøy for utvikling og kvalitetssikring av arbeidet. Det har gitt biskopen nær kontakt med arbeidet, noe som igjen har styrket biskopens mulighet til å bidra med faglig utvikling og inspirasjon. Det er av stor verdi at biskopen følger opp og godkjenner menighetenes planer. Dette er med på å styrke biskopens tilsyn.

Kirkemøtet 2023 behandlet spørsmål om kirkelig organisering og biskopens rolle (KM 5/23). Kirkemøtet gjorde følgende vedtak: Biskopens tilsyn og ledelse skal styrkes, blant annet ved at biskopen får en rolle ved ansettelse i alle vigslede stillinger, og gjennom en tydelig beskrivelse av innholdet i og rekkevidden av myndigheten til å fatte bindende vedtak. Det etableres faste møtepunkter mellom biskopen og de valgte rådene i soknet, samt daglig ledelse i disse. Det utarbeides et forslag til regler om saksbehandling som rammer inn biskopens tilsyn.

Biskopen skal ikke detaljstyre eller kreve unødvendig rapportering. Men biskop skal utøve sitt tilsyn med klokskap.

Bispedømmerådet kan følge med om tilskuddet brukes i tråd med formålet.

Planen trenger ikke godkjennes hvert år. Biskop kan selv fastsette tidsperioder for godkjenning av planer, for eksempel en gang hver menighetsrådsperiode.

Med biskop forstås her organet biskop, og ikke biskopen personlig.

8. Har du/dere andre merknader til punkt A1?

Agder og Telemark bispedømmeråd støtter forslaget om rapportering i «Kirka vår – samlet plan».

Den nye tilskuddsforvaltningen vil ta utgangspunkt i hvordan lokalkirken skaper aktivitet for de tildelte midlene. Slik forslaget foreligger vil økonomirapporteringen, slik fellesrådene kjenner det til nå, falle bort. I stedet tar bispedømmerådet stikkprøver ved behov. Dette vil forenkle og samordne arbeidet. Dette har også innvirkning på rapporteringen. Det vil være behov for å synliggjøre aktivitetens omfang og innhold.

54 av 68 høringsinstanser uttrykte i høringen om tilskuddsforvaltning høsten 2023 at de er generelt positive til at Kirka vår brukes i tilskuddsforvaltningen.

Verktøyet «Kirka vår – samlet plan» er et verktøy for strategisk arbeid i menigheten som legger til rette for en effektiv samhandling mellom menighetsråd og de tilsatte. Kirka vår samler alt på ett sted; aktiviteter, statistikk, visjon og strategi.

En forutsetning er at fellesrådet sikrer at menighetenes planlagte aktiviteter for tilskuddet er registrert i Kirka vår, fra og med 1.1.2026.

På den ene siden vil det bli enklere å få oversikt. Menighetsråd og ansatte får et felles bilde av aktivitetene i menigheten. Dette er demokratisering av kunnskap; alle har tilgang på det samme. Dette legger grunnlag for en felles samtale om prioriteringer og om sammenheng mellom aktivitetene i menigheten og behovene i soknet. Nyansatte og nye rådsmedlemmer vil også få bedre og raskere oversikt over menigheten. I tillegg vil prost, kirkeverge og bispedømmet få bedre innsikt i menighetenes aktiviteter og kan både løfte fram disse og yte bedre veiledning til menigheter om utvikling av arbeidet. Dersom alle menigheter legger sine aktiviteter i «Kirka vår» kan rapportering i SSB-skjemaet menighetens årsstatistikk forenkles.

Registrering av menighetens planlagte aktiviteter i Kirka vår er også hensiktsmessig for å realisere vedtaks punkt 3 i Kirkemøtets vedtak: «3. Kirkelig fellesråd avgjør hvordan tilskuddet anvendes med utgangspunkt i soknerådets planer, for å nå de oppsatte mål med tildelingen og rapportere til bispedømmerådet.» I Kirka vår har fellesrådet enkelt tilgang til soknenes planer.

På den andre side kan Kirka vår skape merarbeid for noen. Det er store forskjeller i hvilke ansattressurser man har i menigheten. Oppgaven med å legge inn aktiviteter er derfor ikke lagt til én rolle. Det kan være utfordrende å løse dette lokalt noen steder. Da bør kirkeverge og prost involveres i samtalen om oppgaven. Selv med dette i beregningen, vil verktøyet Kirka vår gjøre det administrativt forenklerende for lokalkirken, særlig med tanke på menighetens årsstatistikk.

9. Bispedømmerådet bør kunne avsette 2 % av midlene til strategiske satsinger. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

Agder og Telemark bispedømmeråd støtter forslaget om at bispedømmet skal kunne avsette noe til strategiske satsninger. Dette vil bidra til at man kan tenke strategisk, og sikre flyt i både økonomien og aktiviteten. Det kan derimot være nødvendig å avsette mer enn 2%, for eksempel 5%. Det kan være behov for mer ressurser til tiltak og satsninger, til det strategiske arbeidet i menighetene.

Bispedømmerådet bør kunne vurdere verdien av aktuelle satsninger. Kirkemøtet har vedtatt at bispedømmerådet skal styrkes som strategisk organ. At bispedømmerådet skal kunne avsette midler til strategiske satsninger er med på å virkeliggjøre dette vedtaket.

10. Bispedømmerådet bør kunne avsette 1 % av midlene til å dekke utgifter til samlinger for kirkefaglig ansatte i fellesrådene. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

Agder og Telemark bispedømmeråd synes det er viktig at det bør avsette midler til å dekke utgifter til samlinger for kirkefaglig ansatte. Årlige fagsamlinger for kirkefaglig ansatte i fellesrådet må opprettholdes, da det er viktig for faglig utvikling og samarbeid. Samtidig er dette en arena hvor biskopen kan utøve sitt tilsyn gjennom disse samlingene. Dette er med å styrke biskopens tilsyn, styrke tverrfaglig arbeid, og ikke minst styrke den faglige kompetansen hos de ansatte.

11. Har du/dere andre merknader til punkt A2?

12. Har du/dere merknader til punkt A3?

13. Fellesrådene bør kunne akkumulere inntil 50 % av ett års tilskudd. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

Agder og Telemark bispedømmeråd støtter forslaget om at fellesrådene bør kunne akkumulere inntil 50% av ett års tilskudd.

14. Har du/dere andre merknader til punkt A4?

Bispedømmerådet merker seg at økningen er stor, fra 5 prosent til 50 prosent. Det er også uklart hvilke praktiske konsekvenser dette har.

Samtidig vil akkumuleringen gjøre det mulig å forenkle rapporteringen, og fra år til år sikre økonomisk trygghet. Det vil sikre at en aktivitet ikke må avsluttes på grunn av økonomisk usikkerhet, men kan videreføres og sikre kontinuitet i menighetens aktiviteter. Det vil også skape et større rom og mulighet til å gjennomføre ekstrasatsinger i særskilte år. Menighetene må da lage planer, og ikke jobbe kortsiktig, men strategisk og bærekraftig.

Agder og Telemark bispedømmeråd støtter dette da det vil gi menighetene handlingsrom.

15. Det bør kreves at bispedømmet inviterer fellesrådet til samtale om tilskuddet minimum annethvert år. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

16. Har du/dere andre merknader til punkt A5?

Det vil være krevende, og nesten urealistisk, å gjennomføre samtale med alle fellesrådene hvert år. Det er 42 fellesråd i Agder og Telemark bispedømme. Dette krever mye forberedelser, både for menighet, fellesråd og bispedømme. Det krever også mye tid og administrasjon. Vi støtter derfor at dette gjennomføres annet hvert år.

Vi foreslår også at en samtale om tilskuddet gjøres i sammenheng med erfaringsdelingene som allerede gjennomføres annen hvert år. Erfaringsdeling er en årsrapportsamtale, som gjennomføres prostivis. På erfaringsdelingene går vi gjennom årsrapporteringen for trosopplæringen, vi ser på statistikken for de ulike tiltakene menighetene har i sin plan for trosopplæring. Dette gjøres i 5 prosti det ene året, og 4 prosti det andre året. På den måten gjennomføres en samtale med alle fellesråd annen hvert år. Denne samtalen vil da handle om både rapportering av aktiviteter og tilskuddet innenfor kirkelig undervisning og diakoni.

17. Det bør kreves at bispedømmet gir fellesrådet to skriftlige tilbakemeldinger før tilskuddet til fellesrådet kan justeres. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.

18. Har du/dere andre merknader til punkt A6?

19. Har du/dere merknader til punkt A7?

20. Har du/dere merknader til punkt A8?

21. Har du/dere merknader til punkt B1?

Agder og Telemark bispedømme mener at det er viktig å beholde kvalitet i stillingene. Kvalifiseringsmidler vil bidra til å styrke kompetansen og sikre faglighet.

22. Har du/dere merknader til punkt B2?

Enig

23. Har du/dere merknader til punkt B3?

Enig

24. Har du/dere merknader til punkt B4?

Enig

25. Har du/dere merknader til punkt B5?

Enig

26. Har du/dere merknader til punkt C1?

Enig. Et lønnstilskudd for vigslede vil være med på å sikre at kvalifiserte folk blir i kirken, at flere vil arbeide i kirken i det lange løp.

27. Har du/dere merknader til punkt C2?

Enig

28. Har du/dere merknader til punkt C3?

Enig

29. Har du/dere merknader til punkt C4?

Enig

30. Hvordan vil den foreslåtte tilskuddsordningen påvirke fellesrådets likviditet?

I den grad det påvirker, vil det gi bedre likviditet.

31. Har du/dere innspill til hvordan Kirka vår kan utvikles videre til å bli det verktøyet det kan bli?

Kirka vår er et nyttig og viktig verktøy. Det fungerer godt, og dekker et reelt behov. Det er viktig at det ikke blir for vanskelig å bruke, at det hele tiden er brukervennlig. Det må være oversiktlig og enkelt. Ikke legg på flere funksjoner som ikke har med strategisk planarbeid å gjøre – la verktøyet være det det skal være og er ment å gjøre. Rendyrk meningen med verktøyet.

Erfaring allerede viser at det er lett at mange begynner å skrive og redigere før de leser veiledningen. Dette kan føre til rot og mye ekstraarbeid. Hadde det vært mulig å få en tydelig «oppskrift» på hvordan gå fram i verktøyet, som det første man ser på hovedsiden? Vet at det er i kolonnen til venstre, men erfaring allerede er at en del ikke ser denne veiledningen/kolonnen.

Fortløpende rapportering bør være mulig, slik at Kirka vår kan være et arbeidsverktøy.

32. Har du/dere andre merknader til høringen?

Rammene for tilskuddforvaltning og oppfølging av tilskuddene er svært viktig da kirkelig undervisning, diakoni og kirkemusikk er sentrale områder i menighetene. Vi ønsker ordninger som er enklere å administrere.

Samlet betyr dette en overgang fra fokus på at økonomitallene stemmer, til hva slags aktiviteter lokalkirken skaper for tilskuddet. Ny tilskuddsforvaltning innebærer fokus på økonomirapportering til fokus på aktivitetsrapportering.

Tilskuddsforvaltningen kan styrke menighetsrådet, bispedømmerådet og biskopens tilsyn.

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd sender svar på høring om tilskuddsforvaltning i samsvar med saksfremlegget.

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet

Alle kirkelige fellesråd
Alle bispedømmeråd
Alle biskoper

Dato: 20.12.2024

Vår ref: 23/02443-31

Deres ref:

Høring - retningslinjer for tilskuddsforvaltning i Den norske kirke

Kirkerådet sender på høring retningslinjer for tilskuddsforvaltning i Den norske kirke. Høringsnotat er vedlagt.

Høringen sendes til de kirkelige fellesrådene, bispedømmerådene og biskopene, men alle er invitert til å avgi høringsuttalelse.

Kirkerådet ber høringsinstanser fylle ut [et digitalt skjema for høringssvar](#). Det er ventet en stor mengde høringssvar, og bruk av skjema er viktig for å begrense administrativ ressursbruk på høringsoppsummeringen. Vedlagt er en oversikt over høringsspørsmålene.

Dersom dere ønsker å gi en sammenhengende høringsuttalelse til hele notatet, kan den legges inn under «andre kommentarer» nederst i notatet. Kirkerådet ønsker likevel at dere besvarer de øvrige høringsspørsmålene.

Alle kan avgi høringsuttalelse. Høringsuttalelser er offentlige etter offentleglova, jf. kirkeordningen § 42, og vil bli offentliggjort på kirken.no. Frist for å sende inn høringssvar er **15. mars 2025**.

Med vennlig hilsen

Ole Edvard Wold-Reitan
direktør

Jan Christian Kielland
avdelingsdirektør

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:

Høringsnotat retningslinjer for tilskuddsforvaltning

Spørsmål i høring om retningslinjer for tilskuddsforvaltning i Den norske kirke

Postadresse:
Postboks 799 Sentrum
0106 OSLO

E-post: post.kirkeradet@kirken.no
Web: www.kirken.no
Org.nr.:818 066 872

Telefon: +47 23081200
Telefaks:

Saksbehandler
Jan Christian Kielland

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet

Høring – retningslinjer for tilskuddsforvaltning i Den norske kirke

Høringsnotat 13. desember 2024. Høringsfrist: 15. mars 2025.

Denne høringen handler om hvordan rettssubjektet Den norske kirke skal forvalte tilskudd til diakoni, kirkelig undervisning og kirkemusikk. Størstedelen av midlene forvaltes av det enkelte bispedømmeråd som tildeler midler til kirkelig fellesråd. De nye retningslinjenes del A beskriver hvordan bispedømmerådet skal tildele og følge opp disse midlene. Del B og C beskriver kvalifiseringsmidler og lønnstilskudd, som tildeles og følges opp av Kirkerådet.

Dette notatet gir en kort innføring i retningslinjene som er på høring.

Høringsinstanser som ønsker en grundigere innføring anbefales å lese [Kirkemøtets saksdokument](#).

Det konkrete forslaget til nye retningslinjer finner du på de to siste sidene i dette høringsnotatet.

Innhold

Høring – retningslinjer for tilskuddsforvaltning i Den norske kirke	1
Innledning.....	1
Økonomiske/administrative konsekvenser av forslag til ny tilskuddsforvaltning	3
Predisering om overgang til ny tilskuddsordning.....	4
Årshjul for ny tilskuddsforvaltning – bispedømmerådernes tilskudd til fellesråd:	5
Vurderinger knyttet til de enkelte punkter i retningslinjene.....	6
Retningslinjer for tilskuddsforvaltning.....	13

Innledning

Deler av statens tilskudd til Den norske kirke tildeles fra bispedømmerådene til lokalkirken. Tilskudd til diakoni, trosopplæring, kirkelig undervisning og kirkemusikk skal sikre mest og best mulig tjenester for mennesker som kommer i kontakt med kirken. Bispedømmerådets myndighet til å forvalte tilskudd er begrunnet i kirkeordningens § 26 andre ledd: «Bispedømmerådet utfører de gjøremål som det til enhver tid er pålagt av Kirkemøtet eller Kirkerådet.» Kirkerådet vedtar hvert år budsjett med tildeling til bispedømmerådene, inkludert hvor mye hvert bispedømmeråd forvalter innenfor det som kalles budsjettgruppe «Dnk tilskudd 2». De nye retningslinjene for tilskuddsforvaltning som nå sendes på høring, tilfører altså ikke bispedømmerådet ny myndighet.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Bispedømmerådernes myndighet i forvaltningen av disse tilskuddene gjenspeiles i stor variasjon mellom bispedømmene når det gjelder hvordan tilskuddene forvaltes. For eksempel gir noen bispedømmeråd tilskudd til diakon- og kateketstillinger utfra utdanningsnivået til den som tilsettes i stillingen, andre gjør det ikke. Noen bispedømmeråd gir tilskudd til disse stillingene utfra den reelle kostnaden til hver stilling, andre gjør det ikke. Den ulike forvaltningen skaper mer administrasjon enn om forvaltningen var lik. I tillegg til ulikhetene mellom bispedømmerådene, har de ulike tilskuddene oppstått på ulike tidspunkter, og det er ulike logikker knyttet til dem. Dette har gjort dagens tilskuddsforvaltning uhensiktsmessig komplisert. I korte trekk handler dette om at midlene i dag forvaltes på to forskjellige måter:

- A. Bispedømmerådet tildeler midler til diakon- og kateketstillinger. Disse stillingene følges opp gjennom økonomirapportering som sikrer at midlene er brukt, men det rapporteres ikke spesifikt på hvordan det skapes aktivitet for stillingene.
- B. Tilskudd til trosopplæring følges opp gjennom en ganske omfattende aktivitetsrapportering og økonomirapportering.

Kirkemøtet vedtok i KM 09/19 punkt 5: «Kirkemøtet ber Kirkerådet gjennomgå ordningene for tilskudd til diakoni, undervisning, kirkemusikk og tilskudd til trosopplæring i tilskuddsgruppe 1B, med sikte på samordning av regelverk og tildelingskriterier.» Et utvalg for tilskuddsforvaltningen jobbet derfor i 2023 fram et forslag om to alternative modeller for framtidig tilskuddsforvaltning:

1. En stillingsmodell hvor bispedømmerådet skulle få økt myndighet over alle stillinger som skulle opprettes med midler fra budsjettgruppe 2, og også skulle ta konsekvent ansvar for de reelle utgiftene til disse stillingene. Bispedømmerådet ville ved denne modellen plassere stillinger finansiert over budsjettgruppe 2 slik rådet i dag plasserer prestestillinger.
2. En aktivitetsmodell hvor bispedømmerådet skulle følge opp hvordan fellesrådene skapte aktivitet for midler fra budsjettgruppe 2, og fellesrådet skulle ha større frihet og ansvar når det gjaldt hvordan midlene ble anvendt for å skape aktivitet.

I høring høsten 2023 uttrykte $\frac{3}{4}$ høringsinstanser at de foretrakk aktivitetsmodellen, og $\frac{1}{4}$ høringsinstanser at de foretrakk stillingsmodellen. Samtidig kom det fram i høringen og på Kirkemøtet at flere ønsket at bispedømmenivået oppfølging av at midlene skaper aktivitet ble supplert av ordninger som stimulerte til at fellesrådene har tilsatte som oppfyller Kirkemøtets kvalifikasjonskrav.

Kirkemøtet 2024 behandlet saken KM 13/24 Tilskuddsforvaltning i Den norske kirke og vedtok:

1. Tilskuddsforvaltningen skal bidra til å realisere kirkemøtes strategi for Den norske kirke og bispedømmerådets strategiske planer, og gi rammer som er de beste for mottaker av og deltakere i diakoni, trosopplæring/undervisning og kirkemusikk.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

2. I tilskuddsforvaltningen knyttet til budsjettgruppe 2 skal bispedømmerådene tildele tilskudd til kirkelig fellesråd for gjennomføring av faglig utøvelse og aktiviteter innenfor diakoni, undervisning og kirkemusikk.
3. Kirkelig fellesråd avgjør hvordan tilskuddet anvendes med utgangspunkt i soknerådets planer, for å nå de oppsatte mål med tildelingen og rapportere til bispedømmerådet.
4. For å stimulere til oppfølging av Kirkemøtets kvalifikasjonskrav ber Kirkemøtet Kirkerådet fastsette en ramme av det totale tilskuddet til kvalifiseringsstipend, og til ekstra lønnstilskudd for fellesråd som tilsetter medarbeidere som oppfyller kvalifikasjonskravene, som følger av tjenesteordningen.

Det er Kirkerådets myndighet å fastsette retningslinjer for tilskuddsforvaltningen. Før fastsettelsen sendes nå forslaget til retningslinjer på høring.

Økonomiske/administrative konsekvenser av forslag til ny tilskuddsforvaltning

Et viktig hensyn ved ny tilskuddsforvaltning har vært forenkling både for rettssubjektet som tilskuddsforvalter og kirkelig fellesråd som tilskuddsmottaker.

De foreslåtte retningslinjene vil gi mindre administrasjon når det gjelder rettssubjektets økonomiske oppfølging av tilskudd til fellesråd. Følgende administrative arbeid fjernes:

- Fellesrådenes økonomirapportering til rettssubjektet, og Kirkerådets oppfølging av at alle sender inn dette. I stedet tar bispedømmerådet stikkprøver ved behov.
- Merarbeid i Kirkerådet fordi bispedømmerådene forvalter tilskuddene utfra ulike prinsippert. I dag skjer forvaltningen ulikt fra bispedømmeråd til bispedømmeråd. Noen bispedømmeråd gir for eksempel mer tilskudd til fellesråd som ansetter kateketer framfor menighetspedagoger, andre gjør det ikke.
- Behovet for å beregne og kreve inn mindreforbruk hver høst.
- På sikt er det i tillegg potensial for å fjerne spørsmål fra SSB-skjemaet for menighetens årsstatistikk, fordi informasjonen kan hentes ut fra det digitale verktøyet Kirka vår. Dette vil være administrativt forenkende for lokalkirken.

Samtidig vil fokus på aktivitet gi noe ekstra administrativt arbeid. Følgende legges til:

- At fellesrådet må sikre at menighetenes planlagte aktiviteter (ikke alle arrangementer) for tilskuddet er registrert i Kirka vår.
- Et møtepunkt mellom bispedømmenivået og fellesrådet om tilskuddet. Hvor administrativt krevende dette er, kommer an hvor ofte det innkalles til møtet, hvem som skal delta i møtet, hvilke møtepunkter som dette møtet erstatter og hva bispedømmenivået forutsetter av forberedelse før møtet. Her har hvert bispedømme et handlingsrom utfra sine tilgjengelige ressurser.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

- En ordning hvor fellesrådene kompenseres når de bruker tilskuddsmidlene til å tilsette vigslede. Dette vil være en enkel registrering i det digitale verktøyet eapply, og Kirkerådet vil kun kontrollere registreringen og utbetale.

Samlet betyr dette altså en overgang fra fokus på at økonomitallene stemmer, til hva slags aktiviteter lokalkirken skaper for tilskuddet. Siden oppfølgingen av lokalkirkens arbeid er sentralt i bispedømmerådets og biskopens oppgaver i dag, er det vanskelig å si hvor mye merarbeid dette vil skape. Men alt i alt gir tilskuddsforvaltning mulighet for at totalen blir mindre administrasjon enn i dag. Det er særlig bispedømmekontorene som gjennom sin forvaltning kan sikre at ny tilskuddsforvaltning blir mindre administrativt krevende enn i dag.

Ønsket om forenkling står på ulike måter i konflikt med et annet potensial ved ny tilskuddsforvaltning: å bruke tilskuddsforvaltningen til å oppfylle deler av Kirkemøtets vedtak knyttet til kirkelig organisering. Det er et potensial for at tilskuddsforvaltningen kan styrke menighetsrådet, bispedømmerådet og biskopens tilsyn. Samtidig er det et faktum at jo mer tilskuddsforvaltningen skal benyttes til dette, jo mer administrasjon vil nødvendigvis kreves. Dette hensynet har vært en viktig del av vurderingene som ligger bak det konkrete forslaget til retningslinjer som nå sendes på høring.

Presisering om overgang til ny tilskuddsordning

Ny tilskuddsforvaltning er planlagt implementert fra og med 1.1.2026. Valget av aktivitetsmodellen har skapt usikkerhet knyttet til om tilskuddene til fellesrådene nå vil bli målt opp mot hverandre, og om et justert aktivitetsnivå automatisk vil føre til lavere tilskudd. Dersom Kirkemøtet og Kirkerådet hadde ønsket en slik detaljstyring, kunne Kirkerådet laget en beregning av hvordan ulike aktiviteter, antall arrangementer og deltakerne på disse, skulle belønnes med ulik mengde tilskudd. En slik beregning vil ikke bli laget, nettopp fordi bispedømmerådet skal kunne bruke sin kjennskap til hvert fellesråd i sin vurdering av bruken av tilskuddet. Kirkerådet vil følge opp at det er slik bispedømmene praktiserer tilskuddsforvaltningen.

At bispedømmerådet i ny tilskuddsforvaltning skal følge opp at midlene brukes til aktiviteter etter formålet, framfor å følge opp hva slags stillinger midlene brukes til, innebærer samtidig ikke endringer i tildelingen i det øyeblikket ny tilskuddsforvaltning tas i bruk. Fordelingen mellom bispedømmene vil være den samme, og ny tilskuddsforvaltning skal ikke i seg selv føre til at bispedømmerådene fra 1.1.2026 gjør endringer i hvordan tilskuddet er fordelt mellom fellesråd i bispedømmet. Bispedømmerådene har allerede i dag myndighet til å endre fordelingen av tilskuddet, men ny tilskuddsforvaltning i seg selv pålegger ikke bispedømmerådet å endre fordelingen per 1.1.2026. Dermed er det ingen stillinger finansiert av tilskuddene som ved ny tilskuddsforvaltning settes i fare. Det som imidlertid skjer ved ny tilskuddsforvaltning, er at bispedømmerådet fra og med 1.1.2026 følger opp hva slags aktivitet som skapes for tilskuddet. Etter rapportering på dette i starten av 2027, vil bispedømmerådet for første gang i mulig møte med fellesrådet gi fellesrådet en tilbakemelding på aktiviteten som tilskuddet har skapt.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Siden det vil forutsettes to skriftlige tilbakemeldinger fra bispedømmerådet til fellesrådet før fordelingen av tilskuddet kan endres, vil endringer i fordelingen kunne gjøres gjeldende først fra 1.1.2029, tre år etter innføring av ny tilskudsforvaltning. Prosessen knyttet til dette er nærmere beskrevet i de foreslåtte retningslinjene nedenfor.

Årshjul for ny tilskudsforvaltning – bispedømmerådenes tilskudd til fellesråd:

Forslag til ny tilskudsforvaltning er her illustrert ved et årshjul. Nedenfor følger begrunnelse for de ulike punktene i retningslinjene, og deretter selve forslaget som er på høring.

DEN NORSKE KIRKE
Kirkerådet

Vurderinger knyttet til de enkelte punkter i retningslinjene

Økonomiregelverk for rettssubjektet Den norske kirke § 11 sier: «Kirkerådet skal for den enkelte tilskuddsordning beskrive mål, kriterier for måloppnåelse og tildelingskriterier, samt fastsette bestemmelser om oppfølging og kontroll. Disse hovedelementene skal inngå i tilskuddsbrev, oppdragsbrev til tilskuddsforvaltere eller i særskilt regelverk for tilskuddsordningen. I tilskuddsbrev til den enkelte mottaker skal tilskuddsforvaltere angi formål og vilkår for tilskuddet og tilskuddsbeløp, herunder forbehold om oppfølging og kontroll.» Retningslinjene innledes derfor med mål, kriterier for måloppnåelse og tildelingskriterier, og presiserer at retningslinjene beskriver hvordan rettssubjektet følger opp og kontrollerer tilskuddet. Målformuleringen er hentet fra første punkt i Kirkemøtets vedtak KM 13/24: «(...) realisere kirkemøtes strategi for Den norske kirke og bispedømmerådets strategiske planer, og gi rammer som er de beste for mottaker av og deltakere i diakoni, trosopplæring/undervisning og kirkemusikk».

A Bispedømmerådene tilskudd til fellesråd

1. Sentralt i ny tilskuddsforvaltning er overgangen fra at noe av tilskuddet gis til spesifikke stillinger og andre deler av tilskuddet gis til aktiviteter, til at bispedømmenivået følger opp hvordan tilskuddet skaper aktivitet. ¾ av høringsinstansene høsten 2023 ønsket en «aktivitetsmodell» hvor bispedømmerådet følger opp at fellesrådet skaper aktivitet for tilskuddet og fellesrådet har større frihet i vurderingen av hvordan denne aktiviteten skal skapes.

For at bispedømmerådet skal kunne følge opp at fellesrådet skaper aktivitet for tilskuddet, må bispedømmerådet få informasjon om planlagte og gjennomførte aktiviteter. Det kunne vært etablert et eget rapporteringsverktøy eller -skjema, men verktøyet Kirka vår legger allerede opp til at menighetene skal legge inn hvilke aktiviteter de skal ha. Menighetene registrerer her ikke hvert arrangement, men at de skal ha f.eks. aktiviteten «babysang» eller «formiddagskafé» kommende år, og deretter om de det gjennomførte året har hatt aktiviteten, hvor mange arrangementer de har hatt og hvor mange deltakere det var. I motsetning til i implementeringen av trosopplæringsreformen er det altså ikke snakk om et krav til tekstproduksjon, og det legges opp til betydelig mindre rapportering. Det er også viktig å presisere at menighetens aktivitetsregistrering ikke er å betrakte som en søknad om midler. Bispedømmerådets tildeling av tilskudd justeres ikke på bakgrunn av de registrerte planlagte aktivitetene år for år, men på bakgrunn av samtaler med fellesråd og deretter skriftlige tilbakemeldinger til fellesrådet dersom tilskuddet er brukt godt nok, jfr punkt 6.

Samtidig foreslås det at det er et krav at menighetenes planlagte aktiviteter er registrert for at fellesrådet skal motta tilskudd. Dette handler grunnleggende sett om at bispedømmerådet må ha innsikt i hva tilskuddet skal brukes til, og at bispedømmerådet må settes i stand til å følge opp tilskuddet. Når

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

rettssubjektet gir fellesrådene nærmere 600 millioner til diakoni, undervisning og kirkemusikk, må rettssubjektet gjennom bispedømmerådet følge opp hvordan disse midlene brukes. Dette gir også bispedømmerådene en konkret anledning til å initiere samtaler om videreutvikling av diakoni, undervisning og kirkemusikk i soknene.

Menighetenes nåværende undervisningsaktiviteter ligger allerede i Kirka vår, hentet automatisk inn fra det digitale verktøyet som ble etablert i forbindelse med trosopplæringsreformen. Cirka 750 menigheter har en plan for diakoni. Aktivitetene som menighetsrådet har vedtatt i diakoniplanen må legges inn i Kirka vår manuelt. Det samme gjelder dersom menigheten har plan for kirkemusikk. Når aktivitetene er lagt inn, kan de overføres fra år til år. Registrering av menighetenes planlagte aktiviteter i Kirka vår er også hensiktsmessig for å realisere vedtaks punkt 3 i Kirkemøtets vedtak: «3. Kirkelig fellesråd avgjør hvordan tilskuddet anvendes med utgangspunkt i soknerådets planer, for å nå de oppsatte mål med tildelingen og rapportere til bispedømmerådet.» I Kirka vår har fellesrådet enkelt tilgang til soknens planer.

54 av 68 høringsinstanser uttrykte i høringen om tilskuddsforvaltning høsten 2023 at de er generelt positive til at Kirka vår brukes i tilskuddsforvaltningen. 280 sokn har allerede begynt å legge inn aktiviteter i Kirka vår. Alt skulle derfor ligge til rette for at Kirka vår kan tas i bruk for dette formålet. På bakgrunn av dette ligger det i retningslinjene at fellesrådene må sikre at planlagte aktiviteter og rapportering på dette skjer i Kirka vår. Dette er en forutsetning for at fellesrådet skal motta tilskudd.

Et viktig dilemma knyttet til menighetens aktiviteter for tilskuddet er om retningslinjene skal forutsette at menighetsrådet skal vedta den samlede planen. Verktøyet Kirka vår legger gjennom veiledningstekster opp til at menighetsrådet gjør dette, men dette er i dag ikke et krav for å bruke verktøyet. Kirkeordningens § 12 andre ledd sier at menighetsrådet «har ansvar for at kirkelig undervisning, kirkemusikk og diakoni innarbeides og utvikles i soknet». Ansvar for menighetens planer er i utgangspunktet noe av det mest sentrale i menighetsrådets arbeid, men regelverket sier ikke eksplisitt at dette må skje gjennom et vedtak om samlet plan. Regelverket gjør imidlertid at myndigheten knyttet til samlet plan ligger hos menighetsrådet.

Demokrati- og folkevalgtutvalget for Den norske kirke, som leverte sin rapport i starten av 2022, berørte dette når utvalget foreslo: «Det bør vurderes i hvilken grad folkevalgte organer har tilstrekkelige virkemidler for styring og kontroll med virksomheten». Dersom retningslinjene stiller krav om at menighetsrådet skal vedta samlet plan, vil det gi alle folkevalgte i menighetsråd et virkemiddel for styring og kontroll med virksomheten. Å forutsette menighetsrådets årlige behandling av planen vil også være en måte å

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

styrke menighetsrådet, i tråd med Kirkemøtets vedtak i KM 10/22 Kirkelig organisering. Et vedtak i rådet kan også kobles til formuleringen i kirkeordningens § 12 femte ledd: «Menighetsrådet innbyr minst en gang i året de tilsatte i soknet til å ta del i rådets drøftinger om menighetsforholdene og de oppgaver som foreligger».

Samtidig er det i dag ulikheter når det gjelder hvordan menighetsråd i Den norske kirke arbeider. Kapittel 3 i kirkeordningen om «Virksomheten i soknet. Soknets organer og deres oppgavefordeling m.m.» gir rammer for alle menighetsråd, og samtidig preges rådets arbeid av lokal kultur og av hvem som velges inn i rådet. I implementeringen av Kirka vår har det kommet noe motstand mot at menighetsrådet skal jobbe strategisk, og det kan argumenteres for at dette er en kulturendring i Den norske kirke som må skje over lenger tid, ikke gjennom et krav i retningslinjer. Det er også store forskjeller når det gjelder hvilken administrativ støtte rådene har, f.eks. om rådet har en daglig leder, om kirkevergen er saksforbereder til alle menighetsråd eller om støtte til rådet er organisert på en annen måte. En eventuell beslutning om at alle menighetsråd årlig skal behandle sak om soknets planlagte aktiviteter for kommende år, vil derfor mottas ulikt i ulike deler av Den norske kirke. Det er altså et dilemma om Kirkerådet nå skal legge inn krav om menighetsrådsbehandling i retningslinjene for tilskuddsforvaltning og slik konkret sikre at menighetsrådet settes i stand til å ta det virksomhetsansvaret som rådet har, eller om dette blir en stor administrativ belastning for lokalkirken. Det foreslås derfor i retningslinjene at menighetsrådet avgjør om de skal ha saken til behandling. Slik understrekes menighetsrådets myndighet, samtidig som menighetsrådet kan vurdere saken utfra sin arbeidsform og utfra tilgjengelig ressurser lokalt.

2. Bispedømmerådet behandler hvert år i desember kommende års budsjett. I denne behandlingen foreslås det at bispedømmerådet skal kunne avsette deler av midlene på budsjettgruppe 2 til strategiske satsinger. Også i dag har bispedømmerådene som regel midler til strategiske satsinger. Disse avsettes imidlertid ikke i starten av året, men oppstår når fellesråd av ulike grunner ikke får brukt midlene. Dette blir hvert år synlig i økonomirapporteringen fram mot sommeren. Dermed har bispedømmerådet kun høsten til å ta de strategiske midlene i bruk.

Dersom bispedømmerådet velger å avsette slike midler, vil det bli mindre midler til fordeling på fellesrådene som skal få tilskudd. Det foreslås derfor at bispedømmerådet kan avsette maksimalt 2 % av midlene på budsjettgruppe 2 til strategiske satsinger. Det foreslås også at bispedømmerådet kan avsette 1 % av midlene til å dekke utgifter til årlige fagsamlinger for kirkefaglig ansatte. Det er en kjent utfordring fra bispedømmene at fellesrådet ikke alltid har midler til å sende ansatte til biskopens fag- og tilsynssamlinger. Dette tiltaket vil kunne løse denne utfordringen, og vil også styrke biskopens tilsyn.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

3. Rapporteringen i januar videreføres. Dette punktet innebærer altså ikke en ny oppgave for lokalkirken, men det nye er at rapporteringen i større grad enn i dag sees i sammenheng med tilskuddet.

En rekke spørsmål i SSB-skjemaet omhandler hvilke aktiviteter menigheten driver. Dersom menighetene registrerer aktiviteter i Kirka vår, kan disse dataene hentes direkte ut av dette verktøyet. Dette vil innebære en forenkling av lokalkirkens rapportering.

4. I dagens tilskuddsforvaltning kreves økonomirapport for at tilskuddet skal kunne utbetales til fellesrådet. I tråd med overgangen til at bispedømmerådet skal følge opp hvilke aktiviteter som skapes for tilskuddet, foreslås det nå at tilskuddet utbetales til fellesrådet når hver menighetens plan for aktiviteter ligger i Kirka vår, bispedømmerådet har vedtatt budsjetttrammene og menighetene har rapportert for fjorårets aktiviteter.

Trosopplæringsutvalget foreslo at «Ved mindreforbruk av tildelte midler bør det i større grad kunne være mulig å sette av udisponerte midler for større satsinger og mer langsiktighet i arbeidet med kirkelig undervisning og læring.» I forlengelse av dette foreslo utvalget for tilskuddsforvaltning at «fellesrådene bør i enkeltår kunne akkumulere inntil 50 % av ett års tilskudd for å gjennomføre ekstrasatsinger i særskilte år». I høringen høsten 2023 var de fleste høringsinstansene positive til økte muligheter for akkumulering av midler. Dersom fellesrådene kan akkumulere mer mindreforbruk, vil det bety mindre administrativt arbeid for rettssubjektet for å trekke inn mindreforbruk.

5. I oppfølgingen av tilskudd til trosopplæring har de fleste trosopplæringsrådgivere på bispedømmekontor gjennomført en årlig samtale med lokalkirken om bruk av tilskuddet. Dette har gitt en særlig kontakt mellom bispedømmenivået og lokalkirken på undervisningsfeltet, til forskjell fra diakoni og kirkemusikk der slike samtaler ikke har vært gjennomført. Utvalget for tilskuddsforvaltning foreslo på bakgrunn av dette at bispedømmerådet og hvert fellesråd skulle ha en årlig samtale om alt tilskudd som fellesrådet mottar. I høringen høsten 2023 uttrykte et stort flertall (50 av 72 høringsinstanser) at en årlig samtale mellom fellesrådet og bispedømmerådet kan være til gjensidig nytte og bidra til bevisstgjøring, forutsigbarhet og inspirasjon. Noen bispedømmeråd er allerede i gang med slike samtaler i forlengelse av arbeidet med organisasjonsutvikling i Den norske kirke. I underkant av 20 høringsinstanser ga uttrykk for at de var positive til møtepunkter med bispedømmerådet, men var bekymret for ressursbruken. Noen bispedømmer inneholder over 40 fellesråd, og årlige samtaler med alle disse vil kreve svært store administrative ressurser for bispedømmerådet. Det foreslås derfor at bispedømmerådet innkaller fellesrådene til samtale minimum annethvert år.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Som nevnt gir tilskuddsforvaltningen anledning til å følge opp Kirkemøtets vedtak om at biskopens tilsyn skal styrkes. Knyttet til menighetenes trosopplæringsplaner har det vært krav om biskopens godkjenning av planen. Dette var formulert i Plan for trosopplæring. Denne er nå erstattet av Plan for kirkelig undervisning og læring, og der er krav om biskopens godkjenning ikke beskrevet. Kirkemøtet vedtok i sak KM 12/21: «5. Kirkemøtet ber om at biskopens rolle i arbeidet med å utvikle en god strategisk menighetsplan avklares nærmere i forbindelse med ny organisering, inkludert hva som skal gjelde for trosopplæringsplanen.» I tråd med ønske om en helhetlig tilskuddsforvaltning i Den norske kirke og et samlet planarbeid i menighetene er det behov for å avklare at biskopen enten skal godkjenne menighetens samlede plan eller ikke godkjenne menighetens plan.

Det er mulig å tenke seg ulike løsninger dersom biskopen skal godkjenne samlet plan for hver menighet. Det kan forutsettes at menighetens samlede plan for kommende år skal godkjennes av biskopen hvert år, det kan forutsettes at biskopen skal godkjenne planen dersom noe endres i den eller det kan forutsettes at biskopen skal ha planen til behandling med jevne mellomrom. Dersom biskopen skal ha en rolle i å godkjenne hver menighets samlede plan, er dette uansett et betydelig arbeid. I gjennomsnitt er det i overkant av 100 sokn i hvert bispedømme, og det vil være naturlig at biskopen innhenter faglige vurderinger knyttet til undervisning, diakoni og kirkemusikk knyttet til hvert sokns plan. Dersom biskopen ender med å ikke godkjenne forslaget til plan, vil dette kreve videre oppfølging fra lokalkirkens side for å få planen godkjent. En slik arbeidsmåte vil ligne arbeidet som ble gjort ved implementeringen av trosopplæringsreformen, som fra flere hold har blitt beskrevet som for administrativt krevende. Dette er bakgrunnen for at det ikke er lagt inn som et punkt 2 eller 3 i retningslinjene at biskopen skal ta stilling til menighetens plan.

I stedet foreslås det at biskopen gis mulighet til å utøve sitt tilsyn knyttet til lokale planer på møtet mellom bispedømmerådet og fellesrådet. Formuleringen «Stiftsdirektør, bispedømmerådsleder og biskop avgjør hvem som deltar i møtet på vegne av bispedømmerådet» åpner for at ledere ved hvert bispedømmekontor kan vurdere hvordan dette punktet skal legges opp. Biskopen kan delta i møtet og gjennom dette utøve tilsyn knyttet til arbeidet som skjer i menighetene, eller biskopen kan overlate til øvrige deler av administrasjonen å delta i møtet. Også på dette punktet kan biskopene komme til å etterspørre nærmere bestemmelser fra Kirkerådet. For at hver biskop skal ha et rom for å gjøre selvstendige vurderinger knyttet til sin rolle i det nevnte møtet med fellesrådet, ønsker imidlertid ikke Kirkerådet at dette skal være nærmere beskrevet i retningslinjene for tilskuddsforvaltning.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

6. Som ansvarlig forvalter av tilskudd til diakoni, kirkemusikk og undervisning og læring, må bispedømmerådet også ha mulighet til å gjøre endringer i tilskuddet. Samtidig er realiteten at det meste av tilskuddene er bundet opp i faste stillinger. Flere høringsinstanser vektla derfor forutsigbarhet og langsiktighet i bispedømmerådets forvaltning av tilskuddet.

Bispedømmerådet bør i tråd med dette ikke gjøre endringer i tilskudd uten at det har vært dialog med fellesrådet. Det foreslås at dette konkret skal skje gjennom at bispedømmerådet i forlengelsen av møtet med fellesrådet om tilskuddet, gir fellesrådet skriftlig tilbakemelding dersom bispedømmerådet mener at soknene i fellesrådet ikke har tilstrekkelig aktivitet for tilskuddet som fellesrådet mottar. Bispedømmerådet kan kun gi slik skriftlig tilbakemelding etter møtet med fellesrådet, og dermed maksimalt en gang hvert år. Det foreslås videre at fellesrådet skal ha mottatt to skriftlige tilbakemeldinger før bispedømmerådet kan gjøre vedtak om reduksjon i tilskuddet til det aktuelle fellesrådet for kommende år. Dette gir fellesrådet en mulighet til å justere bruken av tilskuddet før bispedømmerådet eventuelt gjør endringer i tilskuddet.

7. Kirkemøtet har vedtatt at bispedømmerådet skal styrkes som strategisk organ. Bispedømmerådets forvaltning av tilskuddene på budsjettgruppe 2 gir bispedømmerådet et verktøy for strategisk utvikling av arbeidet i bispedømmet. I gjennomsnitt forvalter hvert bispedømmeråd over 50 millioner kroner i slike tilskudd. Vurderingen av hvordan disse midlene brukes best, er en strategisk vurdering. For at det valgte bispedømmerådet skal få denne strategiske rollen, må det kunne behandle sak om justering av tilskuddet til det enkelte fellesråd. Justering av tilskuddet kan begrunnes i to forhold: Enten at fellesrådet har akkumulert over 50 % av tilskuddet, som er begrensningen i punkt 4, eller at aktiviteten for tilskuddet er for lav.

For å gi fellesrådet tilstrekkelig forutsigbarhet inn mot kommende budsjettår, foreslås det at kirkelig fellesråd som i denne budsjettbehandlingen får sine tilskudd justert for kommende år, skal gis skriftlig beskjed om dette innen 1. juni.

8. Som nevnt innebærer ny tilskuddsforvaltning en overgang fra fokus på økonomirapportering til fokus på aktivitetsrapportering. Samtidig må rettssubjektet også ved behov kunne føre kontroll med hvordan tilskuddene har blitt brukt av fellesrådene. Det foreslås derfor at bispedømmerådet kan foreta stikkprøver og be fellesråd om økonomirapport for foregående år. Siden økonomirapporten ferdigstilles på våren, foreslås det at denne kontrollen kun kan skje mellom 1. juni og 1. oktober.

B Kvalifiseringsmidler

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

1. Kirkemøtet vedtok i KM 24/21 kvalifikasjonskrav for de kirkelige stillingene diakon, kantor, kateket og prest. Siden ansatte innen undervisningstjenesten, diakoni og kirkemusikk er tilsatt i kirkelig fellesråd, kan tilskudd være et virkemiddel for å stimulere til oppfyllelse av kvalifikasjonskravene. Kirkerådet har allerede i dag en ordning med at det avsettes kvalifiseringsmidler fra budsjettgruppe 2, og Kirkerådet erfarer at disse midlene er etterspurt. Midlene bidrar til at flere ansatte i Den norske kirke tar videreutdanning for å oppfylle Kirkemøtets kvalifikasjonskrav. Når flere undervisningsansatte de siste årene har gått over i prestedtjeneste, har midlene vært særlig viktig for å sikre kompetanse i undervisningstjenesten. For budsjettåret 2024 ble 0,3 % av 575 millioner på budsjettgruppe 2 avsatt til dette formålet. Midlene lyses ut av Kirkerådet og tildeles arbeidsgivere (sokn eller fellesråd) i Den norske kirke for å dekke deler av utgiftene med tilrettelegging for at ansatte kan kvalifisere seg til kateket, diakon og kantor. Det foreslås at Kirkerådet årlig i forbindelse med budsjettbehandlingen skal avgjøre hvor mye av budsjettgruppe 2 som skal avsettes til dette formålet. Slik kan Kirkerådet gjøre endringer i kvalifiseringsmidler når antall tilsatte som oppfyller kvalifikasjonskravene, endrer seg.
2. For at Kirkerådet i sin forvaltning av midlene skal sikre at de går til tilsatte og at arbeidsgiver ønsker at den tilsatte skal kvalifisere seg for vigsling, er det kirkelig fellesråd som registrerer søknad om kvalifiseringsmidler.
3. Kirkerådet vurderer innkomne søknader.
4. Kirkerådet tildeler midler til fellesrådene.
5. Fellesrådene rapporterer på bruk av midlene.

C Lønnstilskudd for vigslede

1. Praksis i dag er at noen bispedømmer gir tilskudd til diakon- og kateketstillinger utfra de ansattes kvalifikasjoner, andre gjør det ikke. Kirkemøtet ba Kirkerådet fastsette en ramme til «ekstra lønnstilskudd for fellesråd som tilsetter medarbeidere som oppfyller kvalifikasjonskravene». Dette vil skape en lik og forenklet praksis når det gjelder sammenhengen mellom ansattes kvalifikasjoner og tilskuddet som fellesrådet mottar. For å følge opp Kirkemøtets kvalifikasjonskrav og ønsket om vigslede medarbeidere, er det ekstra lønnstilskuddet foreslått knyttet til vigsling. Dette vil stimulere kirkelig fellesråd til å tilsette kandidater som oppfyller kvalifikasjonskravene framfor kandidater som har annen eller lavere utdanning. Det foreslås at Kirkerådet, som med kvalifiseringsmidlene, i forbindelse med budsjettbehandlingen skal fastsette en ramme av det totale tilskuddet på budsjettgruppe 2 som skal avsettes til lønnstilskudd for vigslede.
2. Det legges opp til en administrativ enkel ordning hvor fellesråd hvert år registrerer hvilke vigslede diakoner, kateketer og kantorer som er tilsatt i fellesrådet og lønnet av tilskuddsmidlene fra rettssubjektet. Nylig tilbagemelding fra bispedømmene viser at det er ansatt cirka 95 vigslede kateketer og cirka 230 vigslede diakoner i Den norske kirke, hvorav de fleste er lønnet av tilskuddsmidlene. I tillegg er det ca 200 vigslede kantorer, men få

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

eller ingen av disse er lønnet av tilskuddsmidlene. Det vil dermed gis et ekstra lønnstilskudd for cirka 325 stillinger.

3. Kirkerådet gjennomgår registreringen.
4. Det foreslås at Kirkerådet årlig fordeler de avsatte midlene på de aktuelle fellesrådene.

På bakgrunn av dette følger her de konkrete retningslinjene som høringsinstansene inviteres til å gi tilbakemelding på:

Retningslinjer for tilskuddsforvaltning

Målet med denne tilskuddsordningen er å realisere kirkemøtes strategi for Den norske kirke og bispedømmerådets strategiske planer, og gi rammer som er de beste for mottaker av og deltakere i diakoni, undervisning og kirkemusikk. Måloppnåelse skjer ved at fellesrådet sikrer at menighetene skaper aktiviteter som er de beste for mottakere av og deltakere i diakoni, undervisning og kirkemusikk, utfra henholdsvis Plan for diakoni, Plan for kirkelig undervisning og læring og Plan for kirkemusikk. Tildelinger innenfor del A skal sikre dette. Bispedømmerådernes tilskudd til kirkelig fellesråd skal anvendes etter formålet, og anslagsvis 80 % av tilskuddet til kirkelig undervisning og læring skal brukes til arbeid for barn og unge 0-18 år. Tildelinger innenfor del B og C skal sikre at Den norske kirke har kvalifiserte tilsatte til menighetenes arbeid med diakoni, undervisning og kirkemusikk. Disse retningslinjene gir bestemmelser om hvordan rettssubjektet Den norske kirke følger opp og kontroller bruken av tilskuddet.

A Bispedømmerådernes tilskudd til kirkelig fellesråd

1. Menighetene registrerer planlagte aktiviteter i «Kirka vår». For at et kirkelig fellesråd skal motta tilskudd til kirkelig undervisning og læring, må soknenes planlagte undervisningsaktiviteter være registrert i Kirka vår. For at et kirkelig fellesråd skal motta tilskudd til diakoni, må soknenes planlagte diakoniaktiviteter være registrert i Kirka vår. For at et kirkelig fellesråd skal motta tilskudd til kirkemusikk, må soknenes planlagte kirkemusikkaktiviteter være registrert i Kirka vår. Fellesrådet har ansvar for at dette er oppdatert innen 15. november. Menighetsrådet har i kirkeordningens § 12 ansvar for undervisning, diakoni og kirkemusikk, og avgjør om de skal ha planen til behandling.
2. Bispedømmerådet behandler budsjettet. Bispedømmerådet behandler budsjettet på overordnet nivå, inkludert rammer for hva som skal gis i tilskudd til fellesrådene. Bispedømmerådet kan i budsjettbehandlingen avsette inntil 2 % av tilskuddet til strategiske satsinger. Bispedømmerådet kan i budsjettbehandlingen avsette inntil 1 % av tilskuddet til utgifter til årlige samlinger for kirkefaglig ansatte i kirkelige fellesråd. Midlene skal brukes i tråd med midlenes formål.
3. Kirkelig fellesråd har ansvar for at menighetene rapporterer for fjorårets aktiviteter innen 20. januar.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

4. Tilskuddet for inneværende år utbetales fra bispedømmeråd til kirkelig fellesråd, forutsatt punkt 1-3. Fellesrådet kan akkumulere totalt inntil 50 % av ett års tilskudd.
5. Bispedømmerådet møter fellesrådet til samtale om bruken av tilskuddet foregående år. Bispedømmerådet innkaller minimum annethvert år fellesrådet til samtale om bruken av tilskuddet. Stiftsdirektør, bispedømmerådsleder og biskop avgjør hvem som deltar i møtet på vegne av bispedømmerådet. Kirkeverge og fellesrådsleder avgjør hvem som deltar i møtet på vegne av fellesrådet.
6. Dersom bispedømmerådet vurderer at fellesrådet ikke har tilstrekkelig aktivitet for tilskuddet, skal bispedømmerådet gi fellesrådet skriftlig tilbakemelding om dette. Etter to skriftlige tilbakemeldinger kan bispedømmerådet gjøre vedtak om reduksjon i tilskuddet til det aktuelle fellesrådet for kommende år.
7. Bispedømmerådet behandler sak om justering av tilskuddet til det enkelte fellesråd. Kirkelig fellesråd som i budsjettbehandlingen får sine tilskudd justert for kommende år, skal gis skriftlig beskjed om dette innen 1. juni. Bispedømmerådet skal tildele det aktuelle beløpet til andre fellesråd.
8. Bispedømmerådet kan hvert år mellom 1. juni og 1. oktober be fellesråd om regnskapsrapportering for foregående år.

B Kvalifiseringsmidler

1. Kirkerådet fastsetter i forbindelse med budsjettbehandlingen en ramme av det totale tilskuddet på budsjettgruppe 2 som skal avsettes til kvalifiseringsmidler. Midlene tildeles arbeidsgivere (sokn eller fellesråd) for dekning av kostnader knyttet til ansatte som tar utdanning som kvalifiserer til diakon, kantor eller kateket.
2. Arbeidsgivere registrerer søknad om kvalifiseringsmidler.
3. Kirkerådet vurderer innkomne søknader.
4. Kirkerådet tildeler midler til fellesrådene.
5. Fellesrådene rapporterer på bruk av midlene.

C Lønntilskudd for vigslede

1. Kirkerådet fastsetter i forbindelse med budsjettbehandlingen en ramme av det totale tilskuddet på budsjettgruppe 2 som skal avsettes til lønntilskudd for vigslede.
2. Kirkelig fellesråd registrerer oversikt over vigslede diakoner, kateketer og kantorer som er tilsatt lønnet av tilskuddsmidlene fra rettssubjektet.
3. Kirkerådet gjennomgår registreringen.
4. Kirkerådet fordeler de avsatte midlene til fellesrådene.

Spørsmål i høring om retningslinjer for tilskuddsforvaltning i Den norske kirke

Dette er en oversikt over spørsmål som høringsinstansen blir bedt om å svare på i det digitale skjemaet:

1. Type høringsinstans
2. Navn høringsinstans
3. Kontaktperson høringsinstans
4. Bispedømmetilhørighet

5. Har du/dere merknad til innledningen til retningslinjene?
6. Det bør kreves at menighetsrådet skal vedta samlet plan for aktiviteter kommende år. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.
7. Det bør kreves at biskopen skal godkjenne hver menighets plan for aktiviteter kommende år. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.
8. Har du/dere andre merknader til punkt A1?
9. Bispedømmerådet bør kunne avsette 2 % av midlene til strategiske satsinger. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.
10. Bispedømmerådet bør kunne avsette 1 % av midlene til å dekke utgifter til samlinger for kirkefaglig ansatte i fellesrådene. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.
11. Har du/dere andre merknader til punkt A2?
12. Har du/dere merknader til punkt A3?
13. Fellesrådene bør kunne akkumulere inntil 50 % av ett års tilskudd. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.
14. Har du/dere andre merknader til punkt A4?
15. Det bør kreves at bispedømmet inviterer fellesrådet til samtale om tilskuddet minimum annethvert år. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.
16. Har du/dere andre merknader til punkt A5?
17. Det bør kreves at bispedømmet gir fellesrådet to skriftlige tilbakemeldinger før tilskuddet til fellesrådet kan justeres. Enig. Uenig. Vet ikke. Ingen mening.
18. Har du/dere andre merknader til punkt A6?
19. Har du/dere merknader til punkt A7?
20. Har du/dere merknader til punkt A8?

21. Har du/dere merknader til punkt B1?
22. Har du/dere merknader til punkt B2?
23. Har du/dere merknader til punkt B3?
24. Har du/dere merknader til punkt B4?
25. Har du/dere merknader til punkt B5?

26. Har du/dere merknader til punkt C1?
27. Har du/dere merknader til punkt C2?
28. Har du/dere merknader til punkt C3?
29. Har du/dere merknader til punkt C4?

30. Hvordan vil den foreslåtte tilskuddsordningen påvirke fellesrådets likviditet?

31. Har du/dere innspill til hvordan Kirka vår kan utvikles videre til å bli det verktøyet det kan bli?
32. Har du/dere andre merknader til høringen?

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Tone Klev Furnes	550	24/03176-1	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
7/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025

Oppfølging av Kirkemøtets vedtak KM 07/23 Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken

Vedlegg:

KM 7 23 Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken Vedtak
 KR 73 24 Handlingsplan for oppfølging av KM 7 23
 KR 73 24 Handlingsplan 2024 2027

Saksorientering

1. Innledning

En anslår at 15-20% av befolkningen i Norge har en funksjonsnedsettelse/ funksjonsvariasjon. Mennesker med funksjonsnedsettelse er en sammensatt gruppe. Noen er født med en funksjonsnedsettelse, andre har fått den i løpet av livet. Noen funksjonsnedsettelse er synlige, noen er usynlige. Det kan være bevegelseshemminger, syns- eller hørselshemming, utviklingshemming og forskjellige sykdommer som medfører funksjonshemminger.

Kirkemøtet vedtok i 2023 «Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken» KM 7/23. Saken handler om hvordan en i dag forstår og tolker funksjonshemming og universell utforming. Videre beskriver saken mangfoldet av barrierer mennesker med funksjonsnedsettelse opplever i kirken. På bakgrunn av innspill fra interesseorganisasjoner, forsknings- og kompetansemiljøer er det identifisert konkrete utfordringer som kirken både nasjonalt, regionalt og lokalt trenger å jobbe med. Disse danner grunnlaget for Kirkemøtets vedtak.

Denne orienteringen har til hensikt å presentere hovedtrekkene i Kirkemøtets vedtak i KM 7/23 «Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken» og Kirkerådets oppfølging gjennom en vedtatt handlingsplan i KR 73/24. Det blir også redegjort for hovedtrekkene i arbeid og tiltak på området i bispedømmet.

2. Kirkemøtevedtak KM 7/23

Kirkemøtets vedtak i KM 7/23 «Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken» sier at Den norske kirke skal være en kirke for alle. Alle mennesker er verdifulle i fellesskapet. Dette er forankret i den kristne likeverdstanden og menneskerettighetene. For å oppnå dette må det kontinuerlig og systematisk arbeides for likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet.

Vedtakene i KM 7/23:

1. Sikre og fremme deltakelse og representasjon av medlemmer med funksjonsnedsettelse.
2. Styrke kompetanse, bevissthet og erfaringsdeling om barrierer, funksjonshemming og universell utforming samt dobbel sårbarhet for etniske minoriteter og andre interseksjonelle tilnærminger til temaet funksjonshemming.
3. Fjerne fysiske barrierer.
4. Fjerne ikke-fysiske barrierer i kirkens tilbud for å sikre alle deltakelse og fellesskap.
5. Være en arbeidsplass som fremmer likestilling, inkludering og mangfold også når det gjelder funksjonshemmede.
6. Sikre retten til tros- og livssynsutøvelse for mennesker som mottar helse- og omsorgstjenester i tråd med menneskerettighetene og inkorporeringen av CRPD.
7. Ivareta funksjonshemmedes rettigheter og universell utforming gjennom opplæring av folkevalgte, ansatte og frivillige medarbeidere samt i utvikling av systemer, rutiner og planer. Det må tydeliggjøres hvem som har ansvar for hva.

Videre ber Kirkemøtet i KM 7/23 om en økonomisk analyse av Den norske kirkes brede tjeneste for mennesker med ulike funksjonsnedsettelse, at kompetansen om - og ressursene til kirkens tjeneste for og med mennesker med nedsatt kognitiv funksjon sikres i tråd med komiteens om en handlingsplan som tydeliggjør disse forhold.

3. Kirkerådets handlingsplan KR 73/24

Kirkerådet behandlet KM 7/23 i KR 73/24 «Handlingsplan for oppfølging av KM 7/23 – Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken». Tiltakene er delt inn i syv innsatsområder som viser til Kirkemøtets vedtaks punkter 1.–7. Tiltakene knyttet til de ulike innsatsområdene er varierte i innhold og omfang, og viser bredden av kirkens helhetlige arbeid med universell utforming og individuell tilrettelegging.

Kirkerådets vedtak (KR 73/24):

1. Kirkerådet vedtar handlingsplanen slik den er presentert i vedlegget. Tiltakene søkes innarbeidet i de kommende års budsjetter. Kirkerådet ber om en rapport når arbeidet med handlingsplanen er gjennomført.
2. Kirkerådet ber administrasjonen arbeide med handlingsplanen med mål om forankring og gjennomføring i hele Den norske kirke.
3. Av ressurs hensyn gjennomføres ikke den økonomiske analysen som Kirkemøtet ba om.

Handlingsplanen gjelder for Kirkerådet, og dette betyr at ansvar for oppfølging av tiltak gjelder for Kirkerådets sekretariat.

I saksorienteringen til Kirkerådets behandling i KR 73/24 legges det vekt på at oppfølging og implementering av Kirkemøtets vedtak i KM 7/23 gjelder hele Den norske kirke.

4. Oppfølging av KM 7/23 i Agder og Telemark bispedømme- status og tiltak

Det skjer allerede mye godt arbeid på feltet. Noen trekk:

- Bispedømmerådets satsingsområde i 2008 var «Ungdom og inkludering». Dette var gjennom årene med på å legge grunnlaget for høy kompetanse på fagfeltet, og inkluderingsarbeidet er derfor godt innarbeidet i vårt bispedømme.
- Rådgiver kirkebygg utfører grundige gjennomganger av universell utforming i kirkebyggene ved befaring før visitas.
- I godkjenningssaker for biskop på liturgisk inventar og utstyr vektlegges at et mangfold av estetiske uttrykk hører hjemme i kirkens rom, og at taktil kunst og visuelle uttrykksformer er eksempler på kunstformer som også kan kommunisere på en særlig måte for mennesker med funksjonsnedsettelse. (KM 11/18, vedtak 3).
- I 2011 arrangerte Kirkerådet og Agder og Telemark bispedømme en landskonferanse i Kristiansand med tittel «Kunst og kultur. Integrering, tilrettelegging og muligheter for mennesker med utviklingshemming». Det var stor oppslutning med deltakere fra hele Norge – og fra Sverige/ Svenska kyrkan.
- Det ble arrangert HEL- konferanse i Lund kirke i både 2019 og 2023, med til sammen over 400 deltakere. Universell utforming, inkludering og tilgjengelighet var blant temaene både i 2019 og 2023. En egen strategiplan for «HEL – inkluderingsarbeid i

kirken» har vært vedtatt av bispedømmerådet for periodene 2018-2022 og 2022-2024. Flere menigheter holder HEL- gudstjenester.

- I juni i år arrangerer bispedømmet i samarbeid med Skjærgårds Live (Kristen barne – og ungdomsorganisasjon) Camp Unik, en tilrettelagt leir for ungdom og voksne. Leiren arrangeres for 6. gang. I år er leiren lagt til Fyresdal. Det ventes over 100 deltakere, og den lokale menigheten vil bli involvert.
- I september arrangeres Camp Unik Familie i samarbeid med Skjærgårds Live. Leiren blir på Jomfruland. Målet er å invitere til et kristent fellesskap for familier som har barn med funksjonsvariasjoner.
- Tro og Lys er en kristen fellesskaps-bevegelse på tvers av trossamfunn for personer med utviklingshemming, deres familie og venner og har 11 grupper i Norge, der fire grupper er lokalisert i vårt bispedømme. Bevegelsen bygger på et kristent menneskesyn; at alle er skapt i Guds bilde og derfor har samme verdi uansett funksjonsnivå. Tro og Lys finnes over hele verden, i over 80 land. I 1990 kom bevegelsen til Norge.
- Flere menigheter og fellesråd har et mangeårig og solid arbeid og engasjement knyttet til inkluderingsarbeid, og flere har nå startet kartlegging og behovsutredninger som grunnlag for planarbeid i tråd med vedtakene i KM 7/23.
- Rådgiver med ansvar for oppfølgingen av KM 7/23 har det siste året deltatt i teams møter med deltakere fra de andre bispedømmene og fra Kirkerådet. Det er noe ulik tilnærming til oppfølging av vedtaket KM 7/23, men i hovedtrekk følger bispedømmene opp med implementering av kirkemøtevedtaket gjennom informasjon og fagdager. Borg bispedømme har vedtatt en handlingsplan som bygger på KM 7/23 og KR 73/24. Borg bispedømmeråd vil legge til rette for arenaer med erfaringsdeling og kunnskapsdeling som fremmer samarbeid mellom sokn og fellesråd.
- Kirkefagseksjonens rådgivere på bispedømmekontoret her; kirkebygg (universell utforming) diakoni (inkludering) og kultur (tilgjengelighet) arbeider med tilretteleggings- og inkluderingsarbeid, gir råd og veiledning til menighetene og har også ansvar for en fagdag vår eller høst 2025, med utgangspunkt KM 7/23. I planlegging av fagdagens programinnhold gjøres det først en kartlegging som Questback av hvilke behov og utfordringer menighetene har på området «Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken». Fagdagen vil være for alle ansatte, menighetsråd og frivillige.

Forslag til vedtak

Agder og Telemark bispedømmeråd tar saken til orientering

Vedtak

Saksdokumenter:

KM 7.1/23 Vedlegg med begrepsavklaringer

KM 7.2/23 Oversettelse av saksfremlegget med enklere språk

Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken

Sammendrag av saksorienteringen

Interesseorganisasjoner, forsknings- og kompetansemiljøer har over lang tid påpekt at funksjonshemmede opplever barrierer for deltakelse, diskriminering og manglende representasjon i samfunnet. Dette gjelder også for Den norske kirke. Denne saken skal bidra til å synliggjøre barrierene funksjonshemmede møter i Den norske kirke, understreke betydningen av FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD)¹ og peker på utfordringer Den norske kirke bør ta tak i.

Komiteens merknader

Komiteen legger saksorienteringen til grunn. Komiteen har følgende merknader:

1. Komiteen takker for arbeidet som er gjort med saken.
2. Komiteen merker seg et stort engasjement for saken som bekrefter behovet for, og forventninger til tydelige grep som gjør «at kirken virkelig kan bli for alle» (UKM 7/22).
3. Komiteen har diskutert innspillene fra plenum og fra høringen komiteen har gjennomført med KABB – Kristent arbeid blant blinde og svaksynte og Presteforeningen under Kirkemøtet.
4. Komiteen understreker betydningen av slagordet «Ingenting om oss uten oss» og anerkjenner på bakgrunn av dette at vedtaket i saken må være av strategisk og overordnet art. Når intensjonen i vedtaket følges opp av en handlingsplan, er det nødvendig at representasjon og kompetanse sikres og ivaretas under utformingen og oppfølgingen av planen.

5. Komiteen påpeker at funksjonshemmede som tilhører flere minoritetsgrupper er spesielt utsatt for diskriminering (jf saksorientering, s.5) og at dette begrunner behovet for økt kompetanse om interseksjonalitet.
Begrepsforklaring: Begrepet interseksjonalitet viser til hvordan sosiale kategorier som kjønn, etnisitet, religion, sosial klasse, seksuell orientering og funksjonsevne kan samvirke og påvirke personers leve- og livsvilkår (jf. Store norske leksikon).
6. Komiteen presiserer at handlingsplanen må ivareta en sikring av kirkens tjeneste, inklusive teologisk kompetanse, for og med mennesker med nedsatt kognitiv funksjon.
7. Handlingsplanen må tydeliggjøre de økonomiske behovene. En helhetlig økonomisk analyse må ha et særskilt blikk på:
 - støtteordninger og finansiering av nødvendige tiltak og prosjekter som fremmer universell utforming og tilrettelegging for kirkens medlemmer og ansatte.
 - bredden av tiltak som foregår i lokalmenigheten, og særlig finansiering av samt støtteordninger for spesialiserte tjenester, som for eksempel HEL-arbeid og arbeid for og med mennesker med demens.
8. Komiteen forventer at det settes av tilstrekkelig med ressurser til å kunne følge opp handlingsplanen.

Vedtak

- 1 Den norske kirke skal være en kirke for alle. Alle mennesker er verdifulle i fellesskapet.
- 2 Dette er forankret i den kristne likeverdstanden og menneskerettighetene. For å oppnå
- 3 dette må det kontinuerlig og systematisk arbeides for likeverdig tilgjengelighet og
- 4 tilhørighet.
- 5
- 6 A. Den norske kirke skal:
- 7
- 8 1. sikre og fremme deltakelse og representasjon av medlemmer med funksjonsnedsettelse.
- 9 2. styrke kompetanse, bevissthet og erfaringsdeling om barrierer, funksjonshemming og
- 10 universell utforming samt dobbel sårbarhet for etniske minoriteter og andre
- 11 interseksjonelle tilnærminger til temaet funksjonshemming.
- 12 3. fjerne fysiske barrierer.
- 13 4. fjerne ikke-fysiske barrierer i kirkens tilbud for å sikre alle deltakelse og fellesskap.

14 5. være en arbeidsplass som fremmer likestilling, inkludering og mangfold også når det
15 gjelder funksjonshemmede.

16 6. sikre retten til tros- og livssynsutøvelse for mennesker som mottar helse- og
17 omsorgstjenester i tråd med menneskerettighetene og inkorporeringen av CRPD.

18 7. ivareta funksjonshemmedes rettigheter og universell utforming gjennom opplæring av
19 folkevalgte, ansatte og frivillige medarbeidere samt i utvikling av systemer, rutiner og
20 planer. Det må tydeliggjøres hvem som har ansvar for hva.

21

22 B. Kirkemøtet ber om

23 1. en økonomisk analyse av Den norske kirkes brede tjeneste for mennesker med ulike
24 funksjonsnedsettelse bruker.

25 2. at kompetansen om og ressursene til kirkens tjeneste for og med mennesker med
26 nedsatt kognitiv funksjon sikres.

27

28

29

30

31

32

33

34

35

36

.....

37 komitéleder

saksordfører

Referanser: [UKM 07/22 En universelt utformet kirke](#); [KM 07/23 Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken](#); [SKR 33/23 Handlingsplan for universell utforming i og av kirken](#); [KR 14/24 Handlingsplan for universell utforming](#)

Arkivsak: 22/00963-19

Vedlegg: Handlingsplan Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken

Handlingsplan for oppfølging av KM 07/23 Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken

Sammendrag

Denne saken foreslår en handlingsplan som skal følge opp Kirkemøtets vedtak i sak KM 07/23 *Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken*¹. Handlingsplanen foreslås å gjelde for perioden 2024–2027.

Tiltakene i handlingsplanen skal bidra til at Den norske kirke blir mer tilgjengelig for flere enn den er i dag, og de skal legge et grunnlag for at universell utforming ivaretas mer systematisk i fremtiden. Arbeidet med universell utforming må være kontinuerlig og langsiktig, innenfor de til enhver tid gjeldende lover, ressurser og utviklingen i fagfeltet universell utforming.

Kirkemøtet 2023 vedtok også gjennomføre en økonomisk analyse. I denne saken blir det foreslått å ikke gjennomføre denne.

Forslag til vedtak

1. Kirkerådet vedtar tiltakene i handlingsplanen slik den er presentert i vedlegget. Kirkerådet ber om en rapport når handlingsplanen er gjennomført.
2. Kirkerådet vedtar at vedtaket om å gjennomføre en økonomisk analyse ikke gjennomføres.

¹ [vedtak km 7 23 likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken.pdf](#)

Saksorientering

Innledning

Universell utforming handler om å skape et mer inkluderende samfunn; et samfunn som legger til rette for at alle skal ha mulighet til å delta. I Den norske kirke er universell utforming en forutsetning for deltakelse i og opplevelse av tilhørighet til kirkens fellesskap. Det er også en forutsetning for en mangfoldig og inkluderende arbeidsplass. Den norske kirke er omfattet av § 17 i Likestillings- og diskrimineringsloven, som slår fast at alle offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten har plikt til universell utforming. Universell utforming handler derfor både om å virkeliggjøre og å være troverdig med tanke på Den norske kirkes egen strategi og om å oppfylle lovpålagte forpliktelser.

Kirkemøtet har vedtatt:

Den norske kirke skal være en kirke for alle. Alle mennesker er verdifulle i fellesskapet. Dette er forankret i den kristne likeverdstanden og menneskerettighetene. For å oppnå dette må det kontinuerlig og systematisk arbeides for likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet. (KM 07/23)

Kirkemøtet har med sitt vedtak svart på noe som interesseorganisasjoner, forsknings- og kompetansemiljøer og enkeltpersoner har påpekt over lang tid: funksjonshemmede opplever barrierer, diskriminering og manglende representasjon i samfunnet, og også i kirken. I forbindelse med prosessen rundt Kirkemøtesaken har erkjennelsen om manglende representasjon ført til at Kirkerådet vedtok å opprette et råd for personer med funksjonsnedsettelse². Rådet hadde sitt første møte i november 2023 og har siden da vært involvert i prosessen rundt handlingsplanen, se under.

Kirkerådet skal i denne saken ta stilling til to ting:

1. Handlingsplanen som skal følge opp Kirkemøtets vedtakspunkt A.
2. Kirkemøtets vedtak om å «gjennomføre en økonomisk analyse av Den norske kirkes brede tjeneste for mennesker med ulike funksjonsnedsettelse» (vedtakspunkt B. 1.). Dette er beskrevet i et eget avsnitt i slutten av saksorienteringen.

Det har siden 2019 vært rutine at Kirkerådet etter ulike strategivedtak i Kirkemøtet vedtar treårige handlingsplaner med Kirkerådets tiltak for å realisere den aktuelle strategien. Handlingsplanen for universell utforming ble for første gang behandlet av Kirkerådet i januar 2024. Kirkerådet vedtok i KR 14/24: «Kirkerådet ber om at vi får saken tilbake så raskt som mulig med en gjennomgang av terminologi og prioritering av tiltak med tid og ansvar og estimerer for økonomiske konsekvenser for tiltakene.» Denne saken følger opp Kirkerådets vedtak.

² [kr_13_o_23_opprettelse_av_og_mandat_for_råd_for_funksjonshemmede.pdf\(kirken.no\)](#)

Hensikten med Kirkerådets handlingsplan «Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken» er å sørge for at Kirkemøtes vedtak kan realiseres i praksis. Reell endring av hele Den norske kirke på dette området forutsetter samtidig at bispedømmeråd og biskop følger opp Kirkemøtets vedtak. Et reelt løft for likeverdig tilgjengelighet krever felles innsats av og endringer i Kirkerådet, Bispemøtet, fellesråd og menigheter, kirkens demokratiske organer og utdanningsinstitusjonene.

Medbestemmelse

Interesseorganisasjoner, forsknings- og kompetansemiljøer samt enkeltpersoner har bidratt med innspill til KM-sak 07/23 og til handlingsplanen. Samisk kirkeråd har behandlet en egen sak om handlingsplanen (SKR 33/23). Også rådet for personer med funksjonsnedsettelse har behandlet handlingsplanen to ganger. Innspillene er enten innarbeidet i handlingsplanen eller må ivaretas under oppfølgingen av handlingsplanen. Det forutsetter god tverrfaglig samhandling og videre involvering av rådet for personer med funksjonsnedsettelse, interesseorganisasjoner og kompetansemiljøer.

Rådet for personer med funksjonsnedsettelse påpeker spesielt at kirkens videre arbeid med oppfølgingen av handlingsplanen må være forankret i [FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne \(CRPD\)](#). Videre henviser rådet til at Den norske kirke er forpliktet til å følge Likestillings- og diskrimineringsloven. Å sørge for tilgjengelighet er ikke valgfritt, men en forpliktelse.

Bakgrunn og føringer

CRPD

FN-konvensjonen om rettighetene til mennesker med nedsatt funksjonsevne (CRPD) er ratifisert av Norge og er derfor rettslig bindende. Hovedformålet med konvensjonen er å «fremme, verne om og sikre mennesker med nedsatt funksjonsevne full og likeverdig rett til å nyte alle menneskerettigheter og grunnleggende friheter, og å fremme respekten for deres iboende verdighet» (art. 1). CRPD presiserer at alle personer, uansett funksjonsnedsettelse, har rett til å delta i samfunnet på lik linje med andre (art. 30). I CRPD, art. 2 er universell utforming definert slik: «Med universell utforming menes utforming av produkter, omgivelser, programmer og tjenester på en slik måte at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, uten behov for tilpassing og en spesiell utforming. Universell utforming skal ikke utelukke hjelpemidler for bestemte grupper av mennesker med nedsatt funksjonsevne når det er behov for det.»

Den norske kirke har et sterkt engasjement for menneskerettighetene. I Kirkemøtets vedtak 09/14 er det påpekt at menneskerettighetene har en juridisk og en moralsk side. Kirken skal respektere, beskytte og oppfylle menneskerettighetene.³

Bærekraftsmålene

Den overordnede målsetningen for bærekraftsmålene er at *Ingen skal utelates – Leave no one behind*. Dette tar dermed opp den menneskerettslige tilnærmingen til

³ [Sett undertrykte fri - Mellomkirkelig råd \(kirken.no\)](#)

CRPD. De mest sårbare mennesker skal prioriteres, deriblant mennesker med funksjonsnedsettelse. Når ingen skal utelates, trenger man å ivareta universell utforming for å oppnå bærekraftsmålene.

Lovverk

I Norge er universell utforming et politisk satsingsområde og forankret i flere norske lover og forskrifter, inkludert [plan- og bygningsloven](#) og [likestillings- og diskrimineringsloven](#).⁴ Likestillings- og diskrimineringsloven § 17 slår fast at alle offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten har plikt til universell utforming. Den norske kirke omfattes av bestemmelsen. Plikten til universell utforming innebærer at fysiske forhold som bygninger, uteområder, og IKT-løsninger skal utformes på en slik måte at de kan brukes av så mange som mulig og i så stor utstrekning som mulig. En målsetning er at den universelle utformingen skal sikre størst mulig tilgjengelighet gjennom sin hovedløsning. Produkter, gjenstander og informasjon omfattes dersom de er en forutsetning for å kunne ta del i kirkens tilbud og tjenester. Det finnes noen unntak fra kravet til universell utforming, men siden kirken er finansiert ved offentlige midler er terskelen for å unntas kravet om universell tilrettelegging høyere. Likestillings- og diskrimineringsloven omfatter også plikten til individuell tilrettelegging.

Strategi for Den norske kirke 2022-2029

I [Den norske kirkes strategi](#) er det et mål at «Kirken er mer for flere», blant annet ved å gi tilhørighet og å skape gode møteplasser, å motvirke utenforskap og å være en mangfoldig og inkluderende arbeidsplass. I tillegg skal kirken bidra til å virkeliggjøre bærekraftsmålene og fremme verdier som bygger et samfunn for alle.

Hva er universell utforming?

Universell utforming er en strategi for å oppnå et inkluderende samfunn, og omfatter utforming av bygg, produkter og tjenester slik at de kan brukes av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig⁵, på en likeverdig måte. Målet med universell utforming er å fjerne barrierer som står i veien for deltakelse i hele samfunnet som skoler, politikk, kulturelle institusjoner, digitale løsninger og trossamfunn.

Hensikten med universell utforming er å unngå særløsninger, fordi disse ikke sørger for likeverdig tilgjengelighet. Ofte er det også høyere kostnader knyttet til individuelle løsninger. Allikevel er det viktig å påpeke at det alltid vil være enkeltpersoner med behov for og rett til individuell tilrettelegging. Universell utforming skal derfor ikke utelukke individuell tilrettelegging når det er behov for det.

Universell utforming i kirken handler konkret for eksempel om at

- menighetens nettsider kan leses av synshemmede.
- alle kommer inn i kirken via hovedinngangen.
- Den norske kirke rekrutterer funksjonshemmede til stillinger i kirken.

⁴ Andre relevante lover og forskrifter: [Lov om offentlige anskaffelser \[anskaffelsesloven\]](#), [Forskrift om universell utforming av informasjons- og kommunikasjonsteknologiske \(IKT\)-løsninger](#), [Regelverk | Tilsynet for universell utforming av ikt \(uutilsynet.no\)](#)

⁵ Formuleringen «av alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig» er hentet fra CRPD.

- gudstjenester er planlagt på en inkluderende måte.

Individuell tilrettelegging i Den norske kirke kan for eksempel handle om at

- noen får tilsendt salmenumre eller presentasjoner i forkant av en gudstjeneste eller et møte.
- ansatte med behov for det, får tilpasset arbeidstid.
- den som har behov for og ønsker det, får et individuelt konfirmasjonsopplegg.

Terminologi

Språk endrer seg kontinuerlig, og dette gjelder også begreper knyttet til funksjonsnedsettelse. Begrepene er omdiskutert, og det finnes ikke tydelige svar på hvilke begreper som bør brukes.

I gjengs faglitteratur og blant interesseorganisasjoner skjelnes i all hovedsak mellom *funksjonsnedsettelse* eller *nedsett funksjonsevne* og *funksjonshemming*.

Funksjonsnedsettelse refererer til en biologisk eller medisinsk egenskap og en persons evne til å utføre visse funksjoner. Funksjonsnedsettelse brukes derfor først og fremst til å omtale enkeltpersoner eller en gruppe mennesker med et fokus på den individuelle fysiske, kognitive eller sosiale funksjonen.

Funksjonshemming er et bredere begrep som omfatter barrierer og holdninger som hindrer funksjonshemmede i å delta i samfunnet. Funksjonshemming er altså ikke en individuell egenskap, men et produkt av menneskeskapt interaksjon. Utestengelse og diskriminering er et resultat av barrierene, ikke resultat av nedsett funksjonsevne. Derfor bruker de fleste interesseorganisasjoner begrepet funksjonshemming.

I saksdokumentet og handlingsplanen brukes *funksjonsnedsettelse* der en konkret gruppe mennesker blir omtalt. *Funksjonshemming* brukes for å tydeliggjøre samfunnsperspektivet eller samspill mellom individ og omgivelser for eksempel sammen med rettigheter eller som betegnelse funksjonshemmingsteologi (som er en anglisme for disability theology).⁶

[NOU 2023: 13 «På høy tid – realisering av funksjonshindredes rettigheter»](#) foreslår å erstatte de nevnte begrepene med *funksjonshindret*. Det gjenstår å se om begrepet vil tas i bruk av funksjonshemmede og interesseorganisasjoner.

Om handlingsplanen

Den foreslåtte handlingsplanen skal gjennomføres av Kirkerådet i løpet av en treårsperiode. Tiltakene er delt inn i syv innsatsområder som viser til Kirkemøtets vedtaks punkter A. 1.–7.⁷ Innsatsområdene er:

1. Deltakelse og representasjon
2. Kompetanse
3. Fysiske barrierer
4. Ikke-fysiske barrierer
5. Kirke som arbeidsplass
6. Mennesker som mottar helse- og omsorgstjenester

⁶ Se også vedlegg til KM 07/23 med begrepsavklaringer: [Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken](#)

⁷ [vedtak km 7 23 likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av og i kirken .pdf](#)

7. Rutiner og ansvar

Tiltakene knyttet til de ulike innsatsområdene er varierte i innhold og omfang, og viser bredden av kirkens helhetlige arbeid med universell utforming og individuell tilrettelegging. Handlingsplanen gjelder for Kirkerådet, og dette betyr at ansvar for oppfølging av tiltak gjelder for Kirkerådets sekretariat.

Kompleksiteten og bredden av innsatsområdene krever en smidig tilnærming som legger vekt på kontinuerlig tilpasning, tverrfaglig kompetanse, involvering og læring. Tiltakene i handlingsplanen har derfor forskjellige nivåer. Noen av tiltakene krever videre utredning og involvering med tanke på å finne ut av hvordan disse skal operasjonaliseres i praksis. Andre tiltak er mer konkrete. Handlingsplanen inneholder kommentarer der noe av dette er konkretisert.

Handlingsplanen kan ikke binde kommende års budsjetter. Kirkerådet vedtar budsjett år for år og eventuelle konkrete årlige tiltak innenfor de ulike innsatsområdene i handlingsplanen må vurderes opp mot gjeldende økonomiske rammebetingelser.

Tiltakene i handlingsplanen er prioritert ved å være merket A eller B. Høyest prioritet har tiltak som:

- er grunnleggende for den videre implementeringen i hele organisasjonen (som kompetanseheving).
- er igangsatt eller lett å igangsette, og som forventes å ha stor effekt.
- i størst mulig grad bidrar til å hindre risiko for diskriminering.

Handlingsplanen inneholder en forventet tidsramme for gjennomføringen og anslag for økonomiske konsekvenser av tiltakene. Universell utforming er en kontinuerlig prosess som ikke er ferdig med en gjennomført handlingsplan. Tiltakene skal legge et grunnlag for at universell utforming og tilrettelegging ivaretas i fremtiden. Flere tiltak er derfor i sin natur ikke avsluttet etter endt handlingsplanperiode.

I et eget vedtakspunkt (B. 2.) har Kirkemøtet presisert at kirkens satsing på universell utforming må bidra til å sikre "kompetansen om og ressursene til kirkens tjeneste for og med mennesker med nedsatt kognitiv funksjon". Det er derfor viktig å påpeke at tiltakene i handlingsplanen også skal være rettet mot denne gruppen. Dette må ivaretas i den videre prosessen.

Oppfølging og implementering av Kirkemøtets vedtak i hele Den norske kirke

Som nevnt gjelder handlingsplanen for Kirkerådet. Derfor er det ved oppstart av denne handlingsplanen viktig å presisere at også bispedømmerådene er forpliktet til å følge opp Kirkemøtets vedtak. Hvis Den norske kirke som helhet skal klare et løft knyttet til arbeidet med universell utforming, må det arbeides på alle nivåer. I det videre arbeidet med bispedømmerådets rolle som strategisk lederorgan i kirken, er det avgjørende at det jobbes systematisk med oppfølging av Kirkemøtevedtak også i bispedømmene.

En annen viktig presisering er at handlingsplanen ikke inneholder tiltak eller økonomiske anslag som sikrer at Den norske kirke er 100 % ferdig universelt utformet. Arbeidet med universell utforming vil være et kontinuerlig og langsiktig arbeid, innenfor de til enhver tid gjeldende ressurser og utviklingen i fagfeltet universell utforming. Målet med handlingsplanen er at Kirkerådet gjør tiltak som har reell effekt og gjør Den norske kirke mer universelt utformet sammenlignet med i dag, og rigget til å prioritere universell utforming fremover. I tillegg er det behov for rutiner og systemer som sørger for at universell utforming og tilrettelegging ivaretas systematisk i fremtiden.

Universell utforming er hele kirkens ansvar og forutsetter at flere aktører jobber sammen og bidrar. Når det gjelder f.eks. økonomi og prosesser knyttet til universell utforming av kirkebygget og kirkerommet, ligger ansvaret hos kirkelig fellesråd. Biskopene spiller en viktig rolle når det søkes om endringer av kirkebygg. Kompetansebygging bør også ivaretas i utdannelsen til kirkelige stillinger. I møte med den offentlige helse- og omsorgssektoren er samhandling med STL (Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn) sentralt.

Særskilt om økonomisk analyse

I tillegg til de syv vedtakspunktene som danner grunnlaget for handlingsplanen, har Kirkemøtet 2023 vedtatt at Kirkerådet skal «gjennomføre en økonomisk analyse av Den norske kirkes brede tjeneste for mennesker med ulike funksjonsnedsettelse» (KM 07/23, vedtakspunkt B. 1.).

Kirkerådet har sett på hvordan dette vedtakspunktet kan følges opp. Komiteens merknader viser et ønske om en vidtgående analyse med “et særskilt blikk på:

- støtteordninger og finansiering av nødvendige tiltak og prosjekter som fremmer universell utforming og tilrettelegging for kirkens medlemmer og ansatte.
- bredden av tiltak som foregår i lokalmenigheten, og særlig finansiering av samt støtteordninger for spesialiserte tjenester, som for eksempel HEL-arbeid og arbeid for og med mennesker med demens.”

Det er rimelig å anta at en økonomisk analyse blir svært kostnadskrevende å gjennomføre. «Den norske kirkes brede tjeneste for mennesker med ulike funksjonsnedsettelse» foregår primært i soknene. Hvert år rapporteres data fra soknene i «menighetens årsstatistikk», men dette faste skjemaet inneholder få spørsmål som gir grunnlag for å gjøre en slik økonomisk analyse. Kirkerådet erfarer også at andre spørreundersøkelser som sendes til soknene som oftest får lav svarprosent. Studier av enkeltmenigheters tjeneste for mennesker med funksjonsnedsettelse er i prinsippet mulig, men det vil hefte stor usikkerhet ved hvor representativt dette er.

En relevant parallell til den økonomiske analysen som Kirkemøtet har vedtatt, er tiltaket som Kirkerådet vedtok i årsplan for 2023: «Utarbeide rapport som tallfester kirkens samfunnsoppdrag på kulturfeltet». Rapporten er anskaffet fra konsultentselskapet Rambøll og kostet Kirkerådet 900.000 kr. Kulturfeltet har til forskjell fra kirkens tjenester for mennesker som ulike funksjonsnedsettelse en

rekke data som kan brukes i en slik analyse. En viktig forskjell fra 2023 er også den økonomiske situasjonen, som krever en strammere prioritering av midlene. Den norske kirke skal bruke på universell utforming. En samlet vurdering er derfor at det fra et kost-/nytteperspektiv ikke er klokt å prioritere en omfattende og dyptgående økonomisk analyse på nåværende tidspunkt. Arbeid med støtteordninger og finansiering vil like fullt være en sentral del av arbeidet med Kirkerådets handlingsplan. Om rettssubjektets økonomiske situasjon forbedres kraftig, er det naturlig å gjøre en ny vurdering av om en økonomisk analyse skal anskaffes.

Økonomiske/administrative konsekvenser

De økonomiske konsekvensene av tiltakene i handlingsplanen er komplekse og vanskelig å beregne. De enkelte tiltakene og økonomiske konsekvensene blir vurdert mer dyptgående i forbindelse med den årlige budsjettprosessen.

Gitt de rådende økonomiske utfordringene for rettssubjektet Den norske kirke (rDnk), gjøres det en kontinuerlig prioritering av aktiviteter, der kirkens strategi og økonomiske handlingsrom tas hensyn til. De samlede økonomiske estimatene av tiltakene i handlingsplanen er betydelige, og det må på lik linje med andre aktiviteter vurderes om og når de kan gjennomføres. Tiltakene vurderes løpende og særskilt i forbindelse med den årlige budsjettprosessen. Kirkerådet vedtar budsjett år for år. Summen av de økonomiske anslagene, slik de er beskrevet i vedlagt handlingsplan, er 5 660 000,- for en treårsperiode.

Fordi det er knapphet på økonomiske ressurser i rDnk tilstrebes det å søke om økonomisk støtte fra andre finansieringskilder. *Veilederen for universell utforming av kirker og kirkesteder*, som har blitt lansert i 2024, har f.eks. fått støtte fra Bufdir.

Kirkerådet økte i 2023 stillingsressursen knyttet til funksjonshemming til 100 %, og mye av denne stillingsressursen vil gå til oppfølging av handlingsplanen. Handlingsplanen krever i tillegg administrativt arbeid i flere avdelinger i Kirkerådet.

Flere tiltak berører andre arbeidsfelt og satsinger, som for eksempel ny plan for undervisning og læring. Tiltakene under satsningsområdet 5 (Kirken som arbeidsplass) vil etter hvert implementeres i handlingsplanen for likestilling, inkludering og mangfold (KR 96/21). Også i Kirkebevaringsprogrammet er universell utforming en viktig prioritering.

Universell utforming er viktig fordi det gir praktiske og funksjonelle løsninger, som kommer alle til gode gjennom hele livsløpet. Selv om tilrettelegging for spesifikke grupper kan være nødvendig, er universell utforming en tilnærming som tar hensyn til mangfoldet i befolkningen. Dette sikrer like rettigheter og gir løsninger av god kvalitet – løsninger som er funksjonelle, brukervennlige, og uten hindringer. Tiltak og initiativ for universell utforming og tilrettelegging i kirken kan derfor gi store gevinster, både for de som har klare behov for det – men også for publikum og kirkens medlemmer som helhet. Disse gevinstene er svært vanskelige å tallfeste.

DEN NORSKE KIRKE

Kirkerådet

Likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet – universell utforming av og i kirken

Kirkerådets handlingsplan 2024–2027

Om handlingsplanen

Denne handlingsplanen skal følge opp [Kirkemøtets vedtak 07/23](#).

Handlingsplanen og tiltakene er delt inn i syv innsatsområder som viser til Kirkemøtets vedtakspunkter 1–7 (se s. 4).

Handlingsplanen beskriver tiltak som skal gjennomføres av Kirkerådet i løpet av en treårsperiode. Planen gjelder for Kirkerådet, og dette betyr at ansvar for oppfølging av tiltak gjelder for Kirkerådets sekretariat og dets avdelinger.

Tiltakene i handlingsplanen har forskjellige nivå. Noen av tiltakene krever videre utredning og involvering med tanke på å finne ut av hvordan disse skal operasjonaliseres i praksis. Andre tiltak er mer konkrete. I kommentarene til tiltakene er noe av dette konkretisert.

Tiltakene i handlingsplanen er prioritert. Høyest prioritet har tiltak som:

- er grunnleggende for den videre implementeringen i hele organisasjonen (som kompetanseheving).
- er igangsatt eller lett å igangsette, og som forventes å ha stor effekt.
- i størst mulig grad bidrar til å hindre risiko for diskriminering.

Handlingsplanen inneholder en forventet tidsramme for gjennomføringen og anslag for økonomiske konsekvenser av tiltakene. De økonomiske konsekvensene av tiltakene i handlingsplanen er komplekse og derfor vanskelig å beregne. Utgiftene som er nevnt i handlingsplanen er derfor estimater.

For mer informasjon, se saksdokumentet om handlingsplanen.

Innsatsområdene

1. Deltakelse og representasjon
2. Kompetanse
3. Fysiske barrierer
4. Ikke-fysiske barrierer
5. Kirke som arbeidsplass
6. Mennesker som mottar helse- og omsorgstjenester
7. Rutiner og ansvar

1. Deltakelse og representasjon

	Tiltak	Kommentarer	Tid	Prioritet	Økonomi (anslag)
1.1.	Utarbeide rutiner for universell utforming og individuell tilrettelegging av rådsmøter.	Dette kan handle om kurs i klarspråk, maler og tiltak, men også utstyr for tilrettelegging. Her vil det være behov for noe ekstern kompetanse.	2024–2026	A	200.000
1.2.	Implementere veileder «Universell utforming av møter og arrangement» og andre tiltak som kan fremme representasjon av funksjonshemmede i hele kirken.		2024–2027	A	0
1.3.	Gjøre informasjon om og gjennomføring av kirkevalg tilgjengelig for alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig.	Dette kan handle om tilgjengelig informasjon om kirkevalg, som for eksempel lettest og tegnspråk, kvalitetssikre universell utforming av digitalt kirkevalg og å fremme utviklingshemmedes deltakelse på kirkevalg.	2025–2027	B	500.000

2. Kompetanse

	Tiltak	Kommentarer	Tid	Prioritet	Økonomi (anslag)
2.1.	Kartlegge hvordan mennesker med funksjonsnedsettelse opplever i kirken.	Medlemsundersøkelse.	2024–2025	A	250.000
2.2.	Gjennomføre kompetansehevende tiltak om funksjonshemmedes rettigheter, universell utforming og individuell tilrettelegging.	Blant annet gjennom en utlysning av stimuleringsmidler for kompetanseheving i menigheter. I tillegg er det innarbeidet i den helhetlige kompetansestrategien for trossamfunnet.	2024– 2027	A	850.000
2.3.	Videreføre HEL-konferansen	Økonomisk støtte til prosjektledelse og konferansen. (HEL: Kirkens tilbud for mennesker med utviklingshemming blir mange steder kalt for kirkens HEL-arbeid, som skal si noe om at kirken ikke er HEL hvis ikke alle kan delta.)	2025 eller 2026	A	350.000
2.4.	Anerkjennelse og vektlegge funksjonsmangfold og bidra til universell utforming gjennom kommunikasjonstiltak.	Dette må ivaretas i all kommunikasjonsarbeid.	Kontinuerlig	A	0

3. Fysiske barrierer

	Tiltak	Kommentarer	Tid	Prioritet	Økonomi (anslag)
3.1.	Fremme universell utforming av kirkens bygg og utearealer gjennom veileder om universell utforming, mal for rapport om universell utforming og i kirkebevaringsprogrammet.		2024–2027	A	20.000
3.2.	Bistå domkirkene slik at disse kan tilgjengelighetsertifiseres, og stimulere flere kirker til samme sertifisering.	Pilot for dette er igangsatt, 10 av 11 domkirker deltar i 2024. Totalbudsjettet for 3 år er 63.800. Av dette skal KR dekke kr. 42.533, resten dekkes av KA.	2024 og utover	A	40.000
3.3.	Utvikle universelt utformet materiell (til bruk i gudstjeneste, kirkelige handlinger og undervisning), blant annet gjennom «salmebok for alle» (KABB).	Dette kan handle om utlysninger og andre grep som stimulerer til utvikling av materiell. (I tillegg er KABB (Kristent Arbeid Blant Blinde og svaksynte) tildelt 1 mill. for utviklingen av en tilgjengelig salmebok som en del av tildelingen under budsjettgruppe 3 i 2024.)	2024–2027	A	750.000
3.4.	Sørge for universell utforming av digitale fellesløsninger i organisasjonen.	En integrert del av produktutvikling / opprettholdelse av produktverdi.	2024 og utover	A	1 mill.

4. Ikke-fysiske barrierer

	Tiltak	Kommentarer	Tid	Prioritet	Økonomi (anslag)
4.1.	Utarbeide ressurser som bidrar til at gudstjenesten, kirkelige handlinger, undervisning og aktiviteter kan utformes slik at alle mennesker, i så stor utstrekning som mulig, kan delta.	Dette kan handle om utlysninger og andre grep som stimulerer til utvikling av metodikk.	2024–2027	B	1 mill.
4.2.	Øke kjennskap til funksjonshemmingsteologi og utforme språk og praksis for liturgi, undervisning og forkynnelse i tråd med dette.		2024–2027	B	0
4.3.	Utvikle veileder som kan hjelpe menigheter og samarbeidsorganisasjoner i å gjøre leirer og arrangementer mer tilgjengelige.		2025–2026	A	100.000

5. Kirke som arbeidsplass

	Tiltak	Kommentarer	Tid	Prioritet	Økonomi (anslag)
5.1.	Gjennomføre en kartlegging av hvilke barrierer og holdninger ansatte med funksjonsnedsettelser opplever i kirken.	Kartleggingen bør gjentas jevnlig.	2025	A	500.000
5.2.	Fremme arbeidsplasser for mennesker med utviklingshemming, også i kirken.	For eksempel sørge for tilgjengelig informasjon om intensjonsavtalen med HELT MED og erfaringsdeling.	2025–2027	B	0
5.3.	Sikre kompetanse og implementere krav om universell utforming og individuell tilrettelegging av arbeidsplasser.	Dette tiltaket ivaretas ifm. videreutviklingen av handlingsplanen for LIM.	2025–2027	A	0

6. Mennesker som mottar helse- og omsorgstjenester

	Tiltak	Kommentarer	Tid	Prioritet	Økonomi (anslag)
6.1.	Oppdatere veilederen «Samhandling mellom helse- og omsorgstjenesten i kommunene og tros- og livssynssamfunn».	Dette jobber STL (Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn), NKR (Norges Kristne Råd) og Kirkerådet med sammen.	I gang	A	0
6.2.	Utvikle og samle ressurser som hjelper menigheter i samhandlingen med kommunen.	Dette kan handle om maler for kursopplegg og informasjonstiltak om menighetens tilbud.	2025–2026	B	50.000
6.3.	Utvikle ressurser som bidrar til økt bevissthet og kunnskap om rettigheter blant mennesker og pårørende som mottar helse- og omsorgstjenester.	Dette kan for eksempel være informasjonsressurser om retten til tro- og livssyn for mennesker med utviklingshemming.	2026	B	50.000

7. Rutiner og ansvar

	Tiltak	Kommentarer	Tid	Prioritet	Økonomi (anslag)
7.1.	Tydeliggjøre hvem som har ansvar for universell utforming og individuell tilrettelegging, og øke kompetansen på dette feltet.	Dette handler blant annet om å sikre god koordinering av arbeidet med universell utforming i Kirkerådet, bispedømmene og Hovedorganisasjonen KA.	2024–2027	A	0
7.2.	Innarbeide universell utforming i utlysninger, tilskudd, prosjekter og anbud.		2025–2027	A	0
7.3.	Innarbeide universell utforming og tilrettelegging i kirkens veiledere, planer og saksdokumenter.	Det er ikke estimert et økonomisk anslag på tiltakene 7.1. –7.3. da dette søkes løst innenfor rammen av den kompetansen og folkene som er ansatt i Kirkerådets sekretariat.	2025–2027	A	0

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	23/03959-29	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
8/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025

Referatsaker 24.02.25

Vedlegg:

Visitasprotokoll Barbu og Trefoldighet 2025
 Visitasforedrag Trefoldighet 2025
 Visitasforedrag Barbu 2025
 kirkebyggrapport Barbu og Trefoldighet
 2025 Visitasmelding Barbu
 Visitasmelding Trefoldighet 2025
 Dagsprogram

Saksorientering

Skriv inn teksten her.

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Adresseinformasjon fylles inn ved ekspedering. Se mottakerliste nedenfor.

Dato: 07.02.2025

Vår ref: 24/01452-5 THS

Deres ref:

Visitasprotokoll Barbu og Trefoldighet 2025

Takk for flotte visitasdager i Barbu og Trefoldighet menigheter!
Vedlagt er visitasprotokoll som inneholder følgende:

- Biskopens visitasforedrag
- Biskopens kirkebyggrapport
- Menighetenes visitasmeldinger og visitasprogram

I og med at mye av programmet for visitasen gjaldt begge menighetene, sendes protokollen begge menigheter med likt innhold.

Guds velsignelse over det flotte arbeidet dere gjør!

Med vennlig hilsen

Stein Reinertsen
Biskop

Trine H Syvertsen
Kirkefagsjef

Dokumentet er elektronisk godkjent og har derfor ingen signatur.

Vedlegg:
 Visitasforedrag Trefoldighet 2025
 Visitasforedrag Barbu 2025
 kirkebyggrapport Barbu og Trefoldighet
 2025 Visitasmelding Barbu
 Visitasmelding Trefoldighet 2025
 Dagsprogram

Mottakere:

Prosten i Arendal prosti

Postboks 123

4891 GRIMSTAD

Postadresse:
Postboks 208
4662 KRISTIANSAND S

E-post: agder.biskop@kirken.no
Web: www.kirken.no/agder
Org.nr.: 818 066 872

Telefon: +47 38 10 51 20
Telefaks:

Saksbehandler
Trine H Syvertsen

Arendal kirkelige fellesråd
Trefoldighet menighetsråd
Soknepresten i Trefoldighet sokn
Soknepresten i Barbu sokn
Barbu menighetsråd
Arendal kommune

Postboks 1823 4858 ARENDAL
Postboks 99 4801 ARENDAL
Postboks 99 4801 ARENDAL
Nyli terrasse 2 4844 ARENDAL
Nyli terrasse 4 4844 ARENDAL
Enhet/avdeling 4891 GRIMSTAD
Postboks 123

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitastforedrag ved bispevisitasen i Trefoldighet sokn 28.januar – 2.februar 2025

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en stor glede å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer hos dere, for alle som finner sin plass i menigheten, og for at dere har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Jorunn Raddum har vært prosjektleder og ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. I tillegg til alt deres forarbeid har min kirkebyggrådsgiver utarbeidet en rapport om kirkebygget. Trefoldighet menighet har levert en veldig god visitasmelding før visitasen, og dere har laget et program som på en god måte viser mye av bredden i menighetslivet og kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnet.

Møte med stab

Selve visitasuken startet med morgenbønn i Barbu sammen med begge menighetsstabene og menighetsrådslederne.

Vi starter alltid med et møte der vi sammen gjennomgår alt som skal skje i løpet av uka og avklarer praktiske ting. Allerede her merket jeg meg de gode relasjonene i staben, noe som ble bekreftet mange ganger gjennom visitasuken.

Jeg har også hatt samtaler med de ansatte i Trefoldighet en og en, som ytterligere har forsterket mitt inntrykk av at det er en god stab dere har i Trefoldighet menighet, med stor kompetanse på å drive en menighet som deres.

Ved kapellet på Høgedal fikk jeg gleden av å møte de kirkegårdsansatte, som gjør en viktig jobb. Arendal kirkegård er jo blant Norges vakreste kirkegårder – selv om den på denne tiden av året ikke får vist seg fra sin fineste side.

Møte med menighetsråd

Å møte menighetsråd er en viktig del av en visitas. Det var både hyggelig og nyttig å møte dere, og spennende å høre hva dere tenker om den oppgaven dere har som menighetens valgte råd. Vi fikk en god prat om saker som opptar dere.

For tiden har dere, av naturlige årsaker, mye søkelys på kirke og kirkerom. Utvendig trenger kirken en stor oppgradering, og innvendig jobber dere med å gjøre kirkerommet mer tilgjengelig og fleksibelt, både for de som trenger universell utforming og for barn i gudstjenesten.

Det gleder meg dessuten at her er det et råd som synes det er spennende med høringsaker, og som evner å se at den lokale menighet er del av en nasjonal kirke, der dere har påvirkningsmulighet også utenfor deres egen menighet!

Møte med kommunen

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas, og det er bestandig hyggelig å møte Arendals ordfører Robert Cornelis Nordli. Konstituert kommunalsjef Lena Halvorsen var også med, og de to masterstudentene Emil og Knut som for tiden er ordførerens følge.

Robert startet møtet med å si at denne gangen hadde han forberedt seg spesielt grundig ved at han og varaordføreren på forhånd hadde møte med alle prostiets prester!

Det ble en god prat om saker som berører kommune og kirke. Kirka vil gjerne være med og se på hva vi kan bidra med inn i alt det som en kommune skal gjøre. Det er gledelig at det er gode tilbakemeldinger på arbeidet det psykososiale kriseteamet gjør – der kirken også er med. Beredskap generelt er et viktig tema som vi snakket om; hvordan kan kirken bidra her?

Arendal kommune har sagt ja til å ta imot over 100 nye flyktninger, og kirken vil gjerne være med og bidra der kommunen ser behovet.

Det har vært etterlyst sorggrupper for barn, og også her har kirken viktig kompetanse, blant annet gjennom en egen ansatt diakon i Barbu, som leder sorggruppearbeidet i prostiet.

Vi snakket også om kirkebyggene, der spesielt Trefoldighet har store utbedringsbehov.

Kirkevergen har inne en søknad i kirkebevaringsprogrammet, som også kommunen har medvirket positivt til.

Så utfordret jeg dere i kommunen til å regne med kirken når dere skriver planer. Kirken er en stor og viktig samfunnsaktør, som ønsker å bli regnet med – og som har mye å bidra med, på mange felt.

Jeg dro fra møtet med kommunen trygg på at det er svært gode relasjoner mellom kommune og kirke i Arendal, noe som bekreftes blant annet med at varaordfører Inger De Reuter deltar i denne gudstjenesten!

Skolebesøk

Det ble et flott møte på Sam Eyde videregående skole, der jeg først fikk møte diakonen og noen av de frivillige som ukentlig stiller opp ved «Bålpanna», som er et diakonalt tilbud til elevene. Her har dere i godt samarbeid med skolen fått til et lavterskeltilbud som kan være mye viktigere enn dere aner for mange av skolens elever.

Jeg fikk deretter gleden av å nyte en svært velsmakende lunsj tilberedt av skolens elever på restaurant- og matfag. Under lunsjen hadde vi en god samtale med skolen ledelse, og vi avsluttet besøket med en tur innom både hudpleiesalong (her var det vanskelig å få med noe av mitt følge videre) og til de flotte anlegget for bilmekanikk. Det var virkelig flott å høre om de gode resultater skolen har, både når det gjelder skolemiljø og faglige mål.

Bedriftsbesøk

Når jeg er på visitas, er jeg gjerne også på bedriftsbesøk. Det er viktig for meg å møte bedrifter som på en eller annen måte preger stedet.

Det har vært spennende møter med både Agderposten og GRID Arendal.

Å møte media synes jeg er viktig under en visitas. Kirken trenger media, og vi trenger kunnskap om hvordan vi på en god måte kan møte hverandre. Det var derfor fint å få bekreftet

kontakten med redaktør Katrine Lia og snakke om relasjoner, og det var hyggelig å se både nåværende og nye lokaler og høre litt om hvordan man stadig jobber med å utvikle seg og holde tritt med alle nye informasjonsplattformer.

GRID Arendal kjente jeg ikke til fra før, og det var et nyttig møte på mange måter. Dette er et fagmiljø som jobber tett opp mot FN kontorer og styresmakter rundt om i verden, for å bidra til kunnskap og måloppnåelse av blant annet Bærekraftsmålene og Parisavtalen. Tenk at det finnes en så viktig institusjon plassert midt i Arendal! GRID Arendal har 44 ansatte fra 26 land. Jeg møtte direktør Karen Landmark og deler av hennes team, og det ble et fint møte der jeg lærte mye om hvordan dere kontinuerlig jobber med å informere om miljøtilstanden. Vi snakket også om mulige samarbeidsmuligheter med kirken, blant annet i Arendalsuka.

Diakoni

Jeg vet at dere gjør et flott diakonalt arbeid. Mye av dette er ikke synlig for andre enn de det gjelder, men å virke i det stille er kanskje noe av det viktigste innen diakonien. Dere prøver dere frem med nye tiltak, som morgenbønn hver onsdag morgen, og åpen kirke hver onsdag kveld. Og i samarbeid med Kirkens bymisjon, holder dere lunsjmesse hver fredag. Dette er et viktig møtested for mange, og er med på å åpne kirken for mennesker. Dere har selv beskrevet det på en god måte i visitasmeldingen, der dere skriver: «Menigheten har ikke diakon, men menigheten viser seg å ha en evne til å fange opp mennesker som kommer til kirken, og inkludere og skape rom for hverandre.»

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste, og i Arendal er jo Trefoldighet en svært sentral, synlig del av bybildet. Arendal sentrum uten Trefoldighet ville sett svært annerledes ut! Kirkens fasade trenger nødvendig oppussing, og jeg håper at kirkebevaringsprogrammet kan bidra til det. Dere i menighetsrådet har også nevnt ønsker om å få til noe inne i kirkerommet som gjør det enklere for småbarnsfamilier å være med på gudstjenester. Jeg vil oppmuntre dere til å jobbe videre med de tankene dere her har!

Barne- og ungdomsarbeid

Visitasmeldingen beskriver godt hva dere har og gjør. Dere har gjennom noen år jobbet med Tårnagenkonseptet, der det nå ser ut som flere barn finner veien inn; mens jeg satt på møte i kirkebasaren, kunne jeg høre lyden av 15 barn oppe i kirken på Tårnagentklubb. Barne- og ungdomskantoriene samler også stadig flere barn og unge; det er flott å høre dere her i dag, sammen med et veldig godt voskenkantor. Flere ganger under visitasen har jeg har fått møte den fine ungdomsgruppa som kaller seg Unge tanker. Jeg har dessuten lagt merke til det dere forteller om de gode tilbakemeldingene dere får på konfirmandturen, og det er gledelig at det her er svært god oppslutning.

Frivillighet

Det er gledelig å se at menigheten i tillegg til ansatte består av mange frivillige, enten man er med i menighetsrådet eller andre ting som skjer i menigheten. Tirsdagskvelden ble en flott kveld der Trefoldighet kantori gledet oss med vakker sang, og jeg ble intervjuet av ungdommene i Unge tanker. For noen gode spørsmål dere stiller! Dere er så reflekterte, og dere evner å formulere spørsmål der det ikke var mulig for meg å gi enkle svar – heldigvis!

Økumenikk

Når jeg er på visitas, er det viktig for meg å møte ledere fra andre kirkesamfunn i området, og snakke om hva man kan være felles om. Dette ble det dessverre ikke mulighet til denne gangen, men jeg vet at det i Arendal er mye økumenisk samarbeid på ulike områder.

Ved forrige visitas i Trefoldighet så utfordret jeg dere til å jobbe med å få Forum for Tro og Livssyn til å fungere. Siden den gangen har mye skjedd, og det er gledelig å registrere at STL (Samarbeidsrådet for tro- og livssyn) i Arendal har blitt en synlig aktør i byen, der kirken er svært aktiv.

Måltider og gode samtaler

Den gode samtalen flyter gjerne bedre over et måltid mat, og under visitasen har det vært mange eksempler på det. Hjemme hos Janne Mette Goderstad, som hadde dekket og tilberedt så fint, fikk jeg møte ungdommer fra Trefoldighet og Barbu til en fin samtale om å være ung kristen, og hva de tenker for menighetenes ungdomsarbeid.

Menighetsrådene i trefoldighet og Barbu møttes til felles måltid i kirkekjelleren der bordet var nydelig dekket, og praten gikk godt.

En god lunsj hjemme hos Vivi og Harald Rø ble det også tid til, og jeg setter alltid pris på å besøke dere!

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

- Dere har et svært rikt musikkliv i menigheten, godt ledet av kantor Tim Harry Blomberg. Her er dere heldige!
- Dere har et godt menighetsråd bestående av reflekterte personer som vil noe, og som ønsker å jobbe for at menigheten skal være et best mulig sted for flest mulige.
- Dere har en stab med flinke folk som sammen med menighetsrådet ønsker å dra menigheten i samme retning.
- Dere driver et godt trosopplæringsarbeid, og jobber kontinuerlig for å finne ut hvordan dere best skal nå ut med dette.
- Dere har jobbet med menighetens strategi, og dere har jobbet godt.

Jeg har noen utfordringer til dere som jeg gjennom uka har nevnt, og som jeg nå vil minne dere om å jobbe med:

- Frivillighet og givertjeneste har dere selv satt på dagsorden som en utfordring. Jeg vil oppmuntre dere til å ta tak i dette, og få konkretisert hvordan dere skal gjøre det. Temaet må også inn i menighetens forkynnelse. Det er alltid ønskelig i en menighet å få med flere frivillige. Når flere deler på oppgavene, kan man også få til mer. Ikke tenk kun på hvilket behov dere har for flere frivillige, men våg også å utfordre den enkelte ved å spørre: Hva har du lyst til å gjøre i menigheten din?
- Å tilrettelegge kirkerommet for småbarnsfamilier blir en viktig oppgave fremover, slik at det blir lettere for familiene å oppleve at det er godt å komme til gudstjeneste.

- Dere har noen veldig flotte ungdommer i Unge tanker, som selv har gitt uttrykk for at man kanskje bør se litt annerledes på arbeidet fremover. Lytt til hva de drømmer om, og jobb for å styrke ungdomsarbeidet.
- Menigheten trenger en formalisert kirke – skoleplan. Her kan dere gjerne hente tips til dette fra andre menigheter som har gjort et lignende arbeid.
- På visitasen hadde vi flere spennende møter som viser at det finnes mangespenningssamarbeidspartnere. Blant annet var det spennende å møte Agderposten. Forsett å sende inn stoff til avisen og vær synlige i media og bli gjerne med rundt de spennende tankene om det nye auditoriet i de nye lokalene de skal flytte inn i. Møtet med GRID, FN organisasjonen som er lokalisert her i Arendal, var også positiv til samarbeid på Arendalsuka, konfirmantarbeidet mm-

Jeg drar fra visitasen i Trefoldighet sokn fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.

Agder og Telemark bispestol 2.2.25
Stein Reinertsen, biskop

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark biskop

Visitaforedrag ved bispevisitasen i Barbu sokn

28.januar – 2.februar 2025

Kjære menighet!

Nåde være med dere og fred fra Gud vår Far og Herren Jesus Kristus.

Det har vært en stor glede å være sammen med dere denne visitasuken. Vi har vært igjennom et innholdsrikt og spennende visitasprogram, og jeg har blitt bedre kjent med menighetsrådet, ansatte og frivillige. Det har vært en stor berikelse, og jeg ser tilbake på denne uken med takknemlighet. Takknemlighet for alt som skjer hos dere, for alle som finner sin plass i menigheten, og for at dere har som mål å vekke og nære det kristelige liv i soknet!

Forberedelser

Det ligger mye planlegging bak en visitasuke. Prost Jorunn Raddum har vært prosjektleder og ledet prosessen sammen med ansatte og menighetsråd. I tillegg til alt deres forarbeid har min kirkebyggrådsgiver utarbeidet en rapport om kirkebygget. Barbu menighet har levert en veldig god visitasmelding før visitasen, og dere har sammen med Trefoldighet menighet laget et program som på en god måte viser mye av bredden i menighetslivet og kontaktpunktene dere har ut i lokalsamfunnet.

Møte med stab

Selve visitasuken startet med morgenbønn i Barbu sammen med begge menighetsstabene og menighetsrådslederne.

Vi starter alltid med et møte der vi sammen gjennomgår alt som skal skje i løpet av uken og avklarer praktiske ting. Allerede her merket jeg meg den gode stemningen i staben, noe som ble bekreftet mange ganger gjennom visitasen.

Dere har som menighet opplevd store utskiftninger i staben i løpet av ganske kort tid. Det er derfor ekstra godt når det er så tydelig at staben jobber for å være samkjørte, og jeg håper dere som menighet vil merke dette.

Jeg har hatt samtaler med de ansatte i Barbu en og en, som ytterligere har forsterket mitt inntrykk av at det er en god stab dere har i menigheten, med stor kompetanse på å drive en menighet som deres.

Møte med menighetsråd

Å møte menighetsråd er en viktig del av en visitas. Det var både hyggelig og nyttig å møte dere, og spennende å høre hva dere tenker om den oppgaven dere har som menighetens valgte råd. Vi fikk en god prat om saker som opptar dere. Vi snakket blant annet om frivillighet og givertjeneste, og ønsket dere har om å styrke dette. Barne- og ungdomsarbeid snakket vi også

om. Dere er privilegerte som har et menighetsrådsmedlem som selv er i målgruppen for ungdomsarbeid. Veien er kort til innsikt om behovene. Dere har en vedtatt en god strategiplan som vi også gjennomgikk på møtet. På en realistisk måte sier hva dere ønsker fremover ønsker å prioritere.

Møte med kommunen

Jeg møter alltid kommunens ledelse når jeg er på visitas, og det er bestandig hyggelig å møte Arendals ordfører Robert Cornelis Nordli. Konstituert kommunalsjef Lena Halvorsen var også med, og de to masterstudentene Emil og Knut som for tiden er ordførerens følge.

Robert startet møtet med å si at denne gangen hadde han forberedt seg spesielt grundig ved at han og varaordføreren på forhånd hadde møte med alle prostiets prester!

Det ble en god prat om saker som berører kommune og kirke. Kirken vil gjerne være med og se på hva vi kan bidra med for å gjøre Arendal til et fortsatt godt sted å bo. Det er gledelig at det er gode tilbakemeldinger på arbeidet det psykososiale kriseteamet gjør – der kirken også er med.

Beredskap generelt er et viktig tema som vi snakket om; hvordan kan kirken bidra her?

Arendal kommune har sagt ja til å ta imot over 100 nye flyktninger, og kirken vil gjerne være med og bidra der kommunen ser behovet.

Det har vært etterlyst sorggrupper for barn, og også her har kirken viktig kompetanse, blant annet gjennom en egen ansatt diakon i Barbu, som leder sorggruppearbeidet i prostiet.

Vi snakket også om kirkebyggene, der spesielt Trefoldighet har store utbedringsbehov.

Kirkevergen har inne en søknad i kirkebevaringsprogrammet, som også kommunen har medvirket positivt til.

Så utfordret jeg dere i kommunen til å regne med kirken når dere skriver planer. Kirken er en stor og viktig samfunnsaktør, som ønsker å bli regnet med – og som har mye å bidra med, på mange felt.

Jeg dro fra møtet med kommunen trygg på at det er svært gode relasjoner mellom kommune og kirke i Arendal. En stor takk til alle dere som har vært med å sørge for den gode relasjonen.

Skolebesøk

Det ble et flott møte på Sam Eyde videregående skole, der jeg først fikk møte diakonen og noen av de frivillige som ukentlig stiller opp ved «Bålpanna», som er et diakonalt tilbud til elevene. Her har dere i godt samarbeid med skolen fått til et lavterskeltilbud som kan være mye viktigere enn dere aner for mange av skolens elever.

Jeg fikk deretter gleden av å nyte en svært velsmakende lunsj tilberedt av skolens elever på restaurant- og matfag. Under lunsjen hadde vi en god samtale med skolen ledelse, og vi avsluttet besøket med en tur innom både hudpleiesalong (her var det vanskelig å få med noe av mitt følge videre) og til de flotte anlegget for bilmekanikk. Det var virkelig flott å høre om de gode resultater skolen har, både når det gjelder skolemiljø og faglige mål.

Barnehagebesøk

Barbu menighet er en av få menigheter i bispedømmet som har barnehage, og det var en aldri så liten fest å få komme på besøk til Nyli barnehage!

Da jeg kom, var det overraskende stille der til å være en barnehage. Det viste seg at barna hadde gjemt seg på loftet, men kom ned da styrer Kirsten Løschbrandt ropte dem ned. Så ble det en fin samlingsstund der de sang så fint, og jeg fikk vise hva som hadde gjemt seg i kofferten min! Barna var ivrige, og fulgte godt med da jeg viste dem hvordan en biskop kler seg, og så fikk jeg en flott bunke med tegninger i gave fra dem!

Det gleder meg at det er så tette bånd mellom barnehagen og menigheten, der ett eksempel er at barn fra barnehagen har deltatt på babysang på menighetssenteret.

Bedriftsbesøk

Når jeg er på visitas, er jeg gjerne også på bedriftsbesøk. Det er viktig for meg å møte bedrifter som på en eller annen måte preger stedet.

Det har vært spennende møter med både Agderposten og GRID Arendal.

Å møte media synes jeg er viktig under en visitas. Kirken trenger media, og vi trenger kunnskap om hvordan vi på en god måte kan møte hverandre. Det var derfor fint å få bekreftet kontakten med redaktør Katrine Lia og snakke om relasjoner, og det var hyggelig å se både nåværende og nye lokaler og høre litt om hvordan man stadig jobber med å utvikle seg og holde tritt med alle nye informasjonsplattformer.

GRID Arendal kjente jeg ikke til fra før, og det var et nyttig møte på mange måter. Dette er et fagmiljø som jobber tett opp mot FN kontorer og styresmakter rundt om i verden, for å bidra til kunnskap og måloppnåelse av blant annet Bærekraftsmålene og Parisavtalen. Tenk at det finnes en så viktig institusjon plassert midt i Arendal! GRID Arendal har 44 ansatte fra 26 land. Jeg møtte direktør Karen Landmark og deler av hennes team, og det ble et fint møte der jeg lærte mye om hvordan dere kontinuerlig jobber med å informere om miljøtilstanden. Vi snakket også om mulige samarbeidsmuligheter med kirken, blant annet i Arendalsuka.

Det ble et fint møte med Moltemyr nærmiljøsender, der jeg fikk høre om hvordan de arbeider. Det er gledelig at det er så god kontakt med dere i menigheten blant annet gjennom nærmiljøforumet, og jeg håper dere fortsetter å se på hvilke samarbeidsmuligheter som finnes. Blant annet ble det nevnt et behov for lyttevenner, etter hvert som man ønsker å få dette til på flere skoler.

Diakoni

Jeg vet at dere gjør et flott diakonalt arbeid. Mye av dette er ikke synlig for andre enn de det gjelder, men å virke i det stille er kanskje noe av det viktigste innen diakonien.

Dere i Barbu er så heldige at dere har en ansatt diakon, og det borger for god tilrettelegging av mye flott diakonalt arbeid – som jeg gjennom denne uken har sett flere eksempler på.

Gudstjenesteliv og kirkebygg

Kirkens medlemsundersøkelse viser at et stort flertall av våre medlemmer fremhever kirkebyggenes sentrale betydning. De er viktige signalbygg for langt flere enn dem som går ofte på gudstjeneste, og Barbu kirke er en flott kirke som også er praktisk tilrettelagt for blant annet småbarnsfamilier.

I tillegg er dere i Barbu så heldige at dere har et veldig funksjonelt menighetssenter som er godt brukt. Her er det lett å ha ulike aktiviteter, og det vet dere å benytte dere av!

Menighetsarbeid

Jeg har gjennom denne uken fått møte flere tiltak som drives i menigheten.

Den ukentlige morgensang i Barbu kirke var en god start på dagen, med et så stort oppmøte at det ble trangt rundt alterringen. Dette arbeidet er et godt eksempel på frivillige som driver et godt menighetsarbeid, og der mange har dette som en fast aktivitet.

Dere har hatt et ønske om en revitalisering av Supertorsdag, og var spente på hvordan dette ville bli da dere inviterte til oppstart av dette på sist torsdag. Det må vel kunne sies at det var

ganske så vellykket. Her var det jo helt fullt! Aldersspredningen var stor, fra sånn cirka 0 til cirka 90. Lykke til med fortsettelsen!

Jeg vet også at dere driver mye annet godt menighetsarbeid, som tweensarbeidet på fredagene blant annet. Et stort konfirmantkull krever også sitt, og kan være et bra sted å involvere frivillige i det praktiske.

Økumenikk

Når jeg er på visitas, er det viktig for meg å møte ledere fra andre kirkesamfunn i området, og snakke om hva man kan være felles om. Dette ble det dessverre ikke mulighet til denne gangen, men jeg vet at det i Arendal er mye økumenisk samarbeid på ulike områder.

Måltider og gode samtaler

Den gode samtalen flyter gjerne bedre over et måltid mat, og under visitasen har det vært mange eksempler på det. Hjemme hos Janne Mette Goderstad fra Trefoldighet menighetsråd, som hadde dekket og tilberedt så fint, fikk jeg møte ungdommer fra Trefoldighet og Barbu til en fin samtale om å være ung kristen, og hva de tenker for menighetenes ungdomsarbeid. Så møttes menighetsrådene i Trefoldighet og Barbu til felles måltid i Trefoldighets kirkekjeller der bordet var nydelig dekket, og pratene gikk godt. På menighetssenteret hadde trosopplærer Cecilie Tvede laget nydelig suppe til lunsj, og på Supertorsdag var det flere frivillige som hadde laget lasagne, salat og mere til.

Utfordringer og veien videre

En visitas er ikke over når jeg drar, på en måte er det nå det begynner. Alt forarbeidet, møtene og samtalene peker ut en retning for veien videre. En retning for arbeidet med å vekke og nære det kristne liv menigheten. Jeg har derfor behov både for å bekrefte alt dere får til og oppmuntre til videre arbeid:

- Dere har et svært rikt musikkliv i menigheten, godt ledet av Leif Rino Müller. Her er dere heldige! Det er også mange frivillige som bidrar på ulike måter.
- Dere har et godt menighetsråd som vil noe, og som ønsker å jobbe for at menigheten skal være et best mulig sted for flest mulige.
- Dere har en stab med flinke folk som sammen med menighetsrådet ønsker å dra menigheten i samme retning.
- Dere driver et godt barne- og ungdomsarbeid blant annet for tweens, og jobber kontinuerlig for å finne ut hvordan dere best skal treffe barn og ungdom.
- Dere har et godt menighetssenter, som er egnet for mange former for arbeid.
- Dere har gode relasjoner til barnehagen.

Jeg har noen utfordringer til dere som jeg gjennom uka har nevnt, og som jeg nå vil minne dere om å jobbe med fremover:

- Frivillighet og givertjeneste har dere selv satt på dagsorden som en utfordring. Jeg vil oppmuntre dere til å ta tak i dette, blant annet for å øke givertjenesten. Temaet må også inn i menighetens forkynnelse.
- Jobb kontinuerlig for å øke frivilligheten i menighetens arbeid, men også ut i nærmiljøet. Kan dere utfordre noen av menighetens mange pensjonister til å bli lyttevenner via Moltemyr nærmiljøsentere?
- Dere har få, men engasjerte ungdommer. Jobb for å styrke ungdomsarbeidet i menigheten, gjerne i samarbeid med andre.

- Menigheten trenger en formalisert kirke – skoleplan. Her kan dere gjerne hente tips til dette fra andre menigheter som har gjort et lignende arbeid.
- På visitasen hadde vi flere spennende møter som viser at det finnes mangespennende samarbeidspartnere. Blant annet var det spennende å møte Agderposten. Forsett å sende inn stoff til avisen og vær synlige i media og bli gjerne med rundt de spennende tankene om det nye auditoriet i de nye lokalene de skal flytte inn i. Møtet med GRID, FN organisasjonen som er lokalisert her i Arendal, var også positiv til samarbeid på Arendalsuka, konfirmantarbeidet mm-

Jeg drar fra visitasen i Barbu sokn fylt med takk, og jeg hilser dere med Paulus sine ord til menigheten i Tessaloniki: Vi takker alltid Gud for dere alle når vi husker på dere i våre bønner. For vår Gud og Fars ansikt husker vi stadig på hvordan dere er virksomme i tro, arbeider i kjærlighet og holder ut i håp til vår Herre Jesus Kristus.

Agder og Telemark bispestol 2.2.25
Stein Reinertsen, biskop

Rapport fra befaring før visitas i Barbu kirke og Trefoldighetskirken

13. november 2024

Om befaringen og befaringsrapporten

Befaringen fant sted 13.11.24. Med på befaringen var Bjørg Løhaugen, kirkeverge, Petter Nordberg, Avdelingsleder kirkegårder og kirkebygg, Tore Laukvik, sokneprest Trefoldighet, Gjerulf Noddeland sokneprest Barbu og Geir Myre, rådgiver kirkefag fra biskopens kontor.

Befaringsrapport utgjør sammen med visitasmeldingens del om kirkebygg, inventarlistene fra kirkebyggdatabasen og bilder tatt under befaringen, rapporteringen til biskopen om kirkebyggene før visitasjonen. Rapporten er laget med utgangspunkt i skjema kirkevergen har fylt ut i forkant og samtaler under befaringen. Sist visitas i var i 2015 og det foreligger befaringsrapport for kirkene fra denne gang.

Fokus på universell utforming

Etter Lov om likestilling og forbud mot diskriminering kapittel 3 har offentlige og private virksomheter rettet mot allmennheten, plikt til universell utforming av virksomhetens alminnelige funksjoner. Kirkemøtet har i [sak 7/23](#) satt et økt fokus på likeverdig tilgjengelighet og tilhørighet - universell utforming av kirken.

Med universell utforming menes utforming eller tilrettelegging av hovedløsningen i de fysiske forholdene, inkludert informasjons- og kommunikasjonsteknologi (IKT), slik at virksomhetens alminnelige funksjoner kan benyttes av flest mulig, uavhengig av funksjonsnedsettelse.

Det finnes byggetekniske standarder som definerer universell utforming. Byggets antikvariske verdi vil kunne gjøre at man i arbeidet med tilpasning i enkelte tilfeller må dispensere fra kravene.

Der det er gjort endringer eller fakta ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen, må dette oppdateres. Opplysninger om tilgjengelighet hentet fra kirkebyggdatabasen gjøres også tilgjengelig i publikumsdatabasen «Kirkesøk».

Fokus på inventarregistrering og oppdateringer i kirkebyggdatabasen

Etter § 20, 4. ledd i Kirkeordning for Den norske kirke, skal menigheten føre register over kirkens inventar. Dette er utdypet i Regler for inventar og utstyr (Fastsatt av Kirkemøtet 15 april 2015) Kap. 7 § 29: «Menighetsrådet har ansvar for at alt permanent og kirkelig inventar og utstyr registreres i et nasjonalt register. Ved visitas og prostebesøk gis det rapport om registreringen. Jfr. følgende § 30 skal registeret oppdateres med anskaffelser, endringer, avhendinger og større reparasjoner.»

Vi viser videre til Rundskriv om forvaltning og registrering av kirkeinventar (Rundskriv P-2/2010 fra Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet). Her omtales bl.a. bruken av Kirkebyggdatabasen som kirkens offisielle verktøy for registrering i nasjonalt inventarregister.

For kirkekunst og kirketekstiler bør minimum årstall og navn på billedkunstner/ håndverker/ tekstilkunstner legges inn der dette fortsatt er kjent. Dette er kunnskap som ellers lett kan gå tapt.

Det er viktig at inventardatabasen oppdateres ved nyanskaffelser, avhendinger og tap. Gjenstander tilhørende nåværende eller tidligere kirke som er donert eller utlånt til museer eller som man har kunnskap om finnes andre steder, bør føres inn i inventarlisten med anmerking om hvor det er oppbevart/donert.

Der antall sitteplasser eller forhold angående universell utforming ikke lenger stemmer med kirkebyggdatabasen bør dette oppdateres.

Bygg

Arendal kirkelige fellesråd forvalter 11 kirkebygg: To fredede kirker, en vedtaksfredet bygning (Flosta menighetshus), fire med vernestatus som automatisk listeført (Kirker bygd 1650-1850) og tre listeført (etter 1850). Trefoldighet og Barbu sokn har hver én kirke: Barbu kirke og Trefoldighetskirken. Barbu har et gravkapell og til gravplassen på Høgendal er det også krematoriet med et større gravkapell. Sykehuset har et eget kapell. I kirkebyggdatabasen er dette også lagt under Trefoldighet menighet.

Generelt om status for vedlikehold

Oppsummerte verdier for Barbu kirke og Trefoldighetskirken i KA sin kirkeundersøkelse 2021

Bygning_navn	byggeaar	Summer av Yttertak og tårn	Summer av Yttervegger	Summer av Grunn og fundamenter	Summer av Interiør og inventar	Summer av Sikring av verdigjenstander	Summer av Orgel	Summer av Brann- og tyverisikring	V Tekniske inst og inn klima	V Utendørs	V Tilgjengelighet	V Funksjonalitet
Barbu kirke, Arendal	1880	1	1	1	1	1	1	1	1	2	1	1
Trefoldighet kirke, Arendal	1888	2	2	0	0	1	0	1	1	1	2	1

Om søknader etter midler fra Bevaringsprogrammet

Det er søkt midler til renovering av teglstein på Trefoldighetskirken. Videre er det et vedlikeholdsbehov, spesielt knyttet til gulvet i koret i Barbu kirke. Gulvbjelker i kirkeskip ble skiftet i forkant av avdelingen av rommet under orgelgalleri.

Barbu kirke

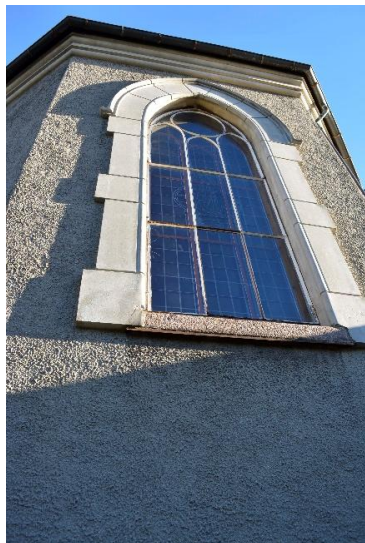
Barbu kirke er bygget i 1880. Det er ikke kjent at det har vært andre kirker på stedet tidligere. Kirken har status som *kirke etter kirkeordningen (§19)* og har vernestatus som *listeført (etter 1850)*. Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet.

Før soknedelingen i 1878, der Barbu ble eget sogn, soknet de som bodde i Barbu til Tromøy kirke. Dette var tungvint, særlig vinterstid. Noen søkte til Trefoldighetskirken, det var kortere vei. Men hovedkirken som var bygget i 1836 var allerede for liten til å håndtere den store befolkningsøkningen utover 1800 tallet. I 1859 satte daværende sokneprest Magelsen i gang en innsamling til ny kirke. Men det var først i 1880 at kirkedrømmen var blitt realisert, for en stor del takket være en iherdig innsats fra lærer G. Sørensen.

Kirken er bygget i tegl og stod først upusset. Men på grunn av problemer med vannintrengning og frost ble først tårnet pusset, deretter gavlveggen og til sist hele kirken. (Barbu kirke 50 år)

Kirken har 450 sitteplasser. (I kirkebygdatabasen står oppgitt 500.)

Kirkens konstruksjon, tilstand og opplysninger om vedlikehold

Kirken er murt med teglstein og er pusset med murpuss. Sist overflatebehandling var i 2024.

Det er planlagt arbeider med sålbenker (dryppkant/beslag) og støpejernsvindu.

De to glassmaleriene i koret ble satt inn etter at kirken var bygd uten at det står årstall for dette i jubileumsbøkene¹. Disse vinduene har en langt spinklere ytterramme enn de andre vinduene som har relativt kraftige støpejernsrammer og viser også et større behov for et vedlikehold.

Det er oppdaget råteskade som ikke er utbedret i korpartiet. Det vil kunne være aktuelt å søke midler gjennom bevaringsfondet når det foreligger mulighet for restfinansiering gjennom kommunale budsjetter. Det er pr i dag ikke oppdaget sopp eller muggproblem som ikke er behandlet.

I tårnet er det tydelige sprekkdannelse over vinduene. Dette skal stamme fra sprengningen av Blødekjærtunellen i 1993-95 og ser ut til å være stabilt. Bjelkene inn i murveggen og oppheng ser bra ut. Det er forøvrig fascinerende å se sikksakskjæringen som binder de bærende dobbelbjelkene sammen.

¹ Foto i jubileumsbok tatt rett etter kirkeåpning i 1880, viser koret uten vindu. Foto tatt av Christian Christensen Thomhav (1857 – 1943) viser at vinduene er på plass.

Kirken er i løpet av de siste fire årene gjennomgått med byggfaglig kompetanse. Det foreligger ikke et samlet overordnet forprosjekt for kirken, men det er gjort grundige forundersøkelser og prioriteringer for videre renovering.

Universell utforming

Fysiske tilpasninger for folk i rullestol:

Rullestolbrukere kan komme inn sideinngang eller annen sekundær inngang. Det er permanent rampe som fører til denne inngangen. Rullestolbrukere er avhengig av at andre åpner døren for dem. Kirken har ikke faste plasser til rullestol i kirkerommet. Koret og alterringen er ikke tilgjengelig for rullestolbrukere. Alle tersklene til kirkesal og andre allmuerom er maks 25 mm eller har godkjent skråkant. Kirken har fungerende teleslynge eller andre løsninger for hørselshemmede.

Det er tre trinn opp til koret. Det har vært planer om en løfteplattform, men dette kan ikke gjennomføres før gulv er undersøkt. (Se punkt om vedlikehold)

Det er toaletter (også HC toalett) i kirkebygget. Det er skiltet hvor man finner toalett og det er avmerket HC parkering utenfor ved kirken.

Det er ikke tillaget fast plass for rullestol i benkoppsettet, men det er god plass i korsarmene. Det er da viktig at disse ikke fylles for mye opp med forskjellige gjenstander.

Oppvarming og energibruk

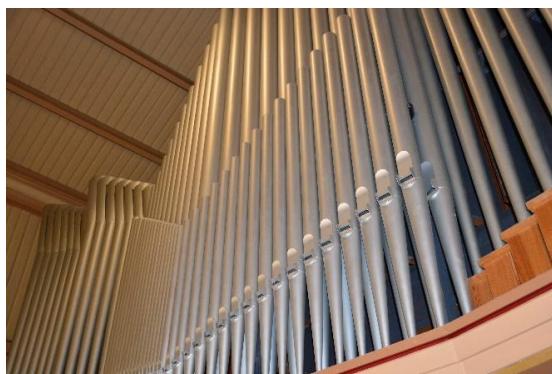
Kirkens totale volum er på: 580 kwt. Det brukes gj. snittlig ca 120000 m³. Det er montert digital varmestyring som kan fjernstyres.

Kirkerommet oppvarmes hovedsakelig med rørovn på gulv under benk. I tillegg har den panelovner på vegg.

Energiøkonomisering: Kirkerommet har enkle vinduer ytterst med koblede vinduer på innsiden.

Under befaringen ble det drøftet mulighet for bruk av varmepumpe. Kirken har murer tilknyttet kirkegården der det hadde vært mulig å feste utedel. Interiøret er stilrent og helhetlig og byr slik sett på noen utfordringer i forhold til plassering av innerdel.

Orgel

Hovedorgelet er et pipeorgel produsert av J H Jørgensen og ble installert i 1940. Det rapporteres at det fungerer svært bra. Kirkerommet har i tillegg et flygel. Det var en kvinneforening som samlet inn penger til det første orgelet, et orgel fra Amund Eriksen med pipeverk fra Henry Zimmermann i Frankrike. Noen av pipene ble gjenbrukt i Jørgensen-orgelet.

Inventarliste

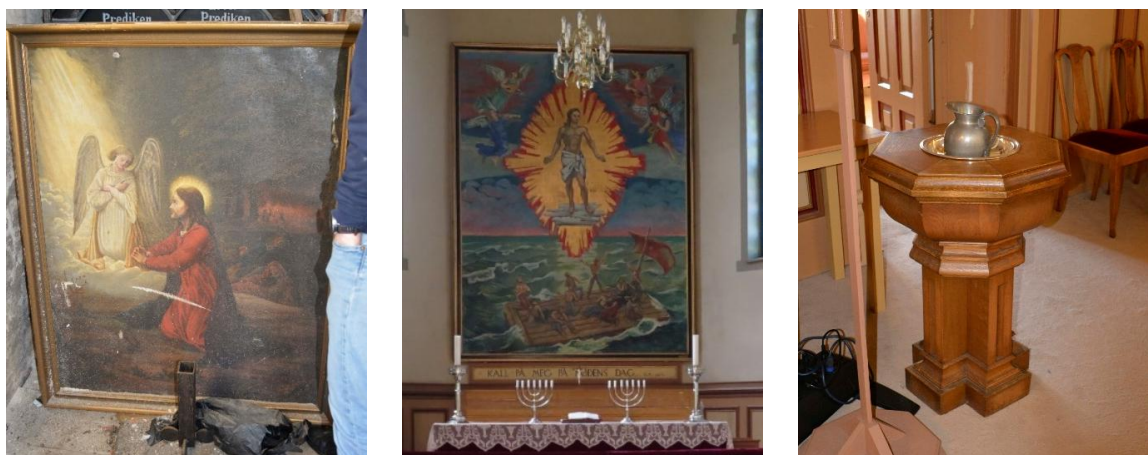
Inventarliste er fylt inn med noe utfyllende tekst og bilder. Det planlegges å ha innholdet ferdig ført inn i løpet av 2026.

Messehagler

Messehagler finnes i alle liturgiske farger. Messehaglene oppbevares på godkjente (brede) hengere. Det er også en eldre grønn og en fiolett. I tillegg er komplette sett av kirketekstiler i alle farger.

Altertavle

Det var en orgelforening ledet av Julie Hornbeck fra Barbu og Anna Stephansen fra Havstad som hadde i oppgave å få innredet kirken. Anna malte for øvrig det første alterbildet med Jesus i Getsemane. Det ble erstattet av et maleri av Axel Revold i 1950. (Barbu kirke 100 år). Annas bilde fikk da plass i gravkapellet. Nå står det oppe i tårnet, og står forholdsvis ubeskyttet. Maleriet har flere skader. Oftedal forteller i sin bok til 50 årsjubileet at «hun ble bestyrtet da hun så hvor lite bildet var til den store rammen».

Opprinnelig døpefont er laget av billedskjærer Aanon Abrahamsen, Barbu. Den befinner seg på Kuben museum. Kirken fikk senere en døpefont, som står der i dag, og er laget av Arendal møbelfabrikk (1898-1964).

I 1923 tok Jenny Johnsen initiativ til en egen «lysekroneforening» og fikk frem til 1929 samlet inn penger til to store lysekroner. En tredje litt mindre lysekrone ble også hengt opp. Denne kom fra en av de gamle kirkene i Arendal. (Barbu kirke 50 år).

Glassvindu og tårnur

Kirken har glassmalerier i koret. Det er ikke foretatt en tilstandsvurdering av glassmaleriene.

Ringeanlegg

Kirken har 2 klokker. Klokkene ringes med elektrisk ringeanlegg. Det er enkeltslagshammer på den største klokken. Det er forholdsvis gode trapper opp til klokkene, selv om det er litt bratt de to siste etasjene. Opphenget til det manuelle ringeanlegget er tatt vare på i tårnet.

Den minste klokken veier 359 kg og har inskripsjonen: No. 110. Støbt af O. Olsen & Søn (Nauen) ved Tønsberg 1880. «Barmhjertig og naadig er Herren, langmodig og rig paa Miskundhed» Sal. 103, 8. Den store veier 428 kg og har inskripsjonen: No. 109. Støbt af O. Olsen & Søn (Nauen) ved Tønsberg 1880. «Tilbeder Herren i hellig Prydelse; bæver for hans Ansigt al Jorden» Sal. 96, 9.

Kirkens egnethet

Kirkens lokaler oppleves egnet for vanlige gudstjeneste. Kirkens lokaler er i liten grad til hinder for gjennomføring av familiegudstjenester, Hel gudstjenester, ungdomsgudstjenester etc.

Manglende adkomst til kor og gode plasser for forflytningshemmede. Kirkebygget trenger en oppgradering innvendig og utvendig. Alle avvik er registrert, men fellesrådets økonomi har ikke tillatt å utbedre ennå.

Vi oppfatter at lokalene som ble laget til under koret ikke er spesielt mye i bruk til kirkekaffe for tiden. Presten foreslo at det mindre og høye, runde bord ville være bedre egnet til f.eks. kirkekaffe.

Menighetsrådsmøter og flere andre aktiviteter holdes i Barbu menighetshus som ligger en god kilometer nord for kirken.

«Han tok av sitt eget innbo en stor gammeldags kiste, fikk øvrighetens tilatelse til å lodde den ut, og gikk en hel sommerferie bort med å selge lodder a 12 skilling (40 øre) og fikk på den måte innsamlet 120,00 kroner. Denne kiste blev av vinderen forært Hisø Barnehjem og har stått der til for få år siden, da barnehjemmets styre beredvillig gav avkall på den, og den har nu sin plass ved siden av orgelet i Barbu kirke. Loddeboken følger etter Sorensens ønske med den. Jeg håber den for fremtiden får beholde sin plass i Barbu kirke til et minne om det store arbeide Sorensen nedla for å få kirken reist».

Faksimile fra jubileumboka som forteller om den gamle kisten som bla loddet ut for å skaffe penger til ny kirke i Barbu.

T.v. Barbu kirke før den ble pusset på utsiden på grunn av for store problem med fuktighet. T.h. Interiøret i Barbu kirke med det opprinnelige alterbildet malt av Anna Stephansen. (Foto interiør: Christian Christensen Thomhav.)

Barbu menighetshus. (Bilde fra menighetenes hjemmeside)

Trefoldighet kirke, Arendal

Første kirke på Tyholmen ble bygget i 1670, i tre. Etter å ha fått flere tilbygg, først et tårn i mur, så en ny fløy fikk den sin karakteristiske y form.

Arendal var i vekst, først med status som ladested og som kjøpstad 1723. Kirken ble dermed revet for å gi plass til en ny og større kirke. Også den kirken, som stod ferdig i 1836, var bygget i tre. Dette var en åttekantet kirke bygget etter Grosch sine tegninger. Den hadde 555 sittepalsser og viste seg snart å ikke ha tatt høyde for byens befolkningvekst. Folketallet steg raskt etter de to store bybrannene i 1863 og 1868. Kirken hadde en kopi av Thorvaldsen kristusstatue som alterbilde. Denne befinner seg nå i Kuben museum. Døpefonten var en kneldende engel som holder et fat. Denne ble en stund flyttet til Froland kirke, men kom etter meinghetens 250 års jubileum tilbake til Trefoldighetskirken. Da kirken raskt ble for liten og man konstaterte at det ikke var anbefalelsesverdig å utvide den eksisterende kirken, både med bakgrunn i det estetiske og med bakgrunn i den brannfare trebygget utgjorde, besluttet man å bygge en ny kirke som var stor nok. Kirken skulle opprinnelig romme 1400 mennesker.

Arkitekt Chrisitan Fürst vant aritektkonkurransen. Kirken skulle bli en gothisk korskirke med relativt korte sideskip. Fürst, som da var elev av Johannes Otzen, lot seg inspirere av sin læremesters katedral i Hamburg, St. Gertrud kirke. Man finner både utvendig og innvendig store likhetstrekk mellom de to kirkene. Den kan sees som en forenklet, forminsket og tilpasset utgave. Prinsippene med de korte korsarmene er det samme. Fürst fikk tilsatt Egon Schmäuser som assisterende arkitekt. (Skagerak-Katedralen, 1988/Norske kirker.net) Sammen hadde Fürst og Schmäuser stått for mye av tegnearbeidet for Otzen til St.Gertrud. Schmäuser stod bl.a. for mange av de dekorative detaljene i Trefoldighetskirken. Bl.a prekestol, detaljene på galleri-kapitelene, opprinnelig alter og døpefont og den opprinnelige orgelfasaden. (Aust-Agder-arv: årbok for Aust-Agder kulturhistoriske senter. 1995)

Trefoldighet kirke ble innviet i 1888 etter en noe vanskelig byggeperiode, der et økonomisk krakk fikk betydelige innvirkninger på bl.a. materialkvalitet.

En stor del av Fürst sine tegninger er bevart i tegnesamlingen for Trefoldighetskirken og befinner seg i Aust-Agder arkivet.

Allerede i 1902 holdt det på å gå virkelig galt med kirken, da det oppstod en brann. Den ble heldigvis slukket før den voldt større skade. Men koret ble skadet og ved restaurering ble satt inn ny altertavle og vinduene under rosettvinduet ble murt igjen.

Kirken har status som *kirke etter kirkeordningen (§19)* og har vernestatus som *listeført (etter 1850)* Hverken kirketomt eller kirkegård er fredet. Kirken har 830 sitteplasser. (I kirkebyggdatabasen står oppgitt 850.)

Kirken har gjennomgått flere større endringer og renoveringer:

1901: 5 lansettvinduer i koret gjenmurt pga. ny altertavle. 1909-17: Tårnhettekledning av kobber reparert, fasadesten reparert/utskiftet. 1937-38: Fasadene reparert og fasadetegl delvis utskiftet, takarkene fjernet og oppr. skifertekning erstattet med kobber. 1950: Monumentaltrapp fra terrassen foran kirkedøren ned til kirkebakken fjernet. 1993-97: Kjeller under S del innredet til møterom mm. Nedgang endret 1997. Innvendige pussreparasjoner og partiell maling med latex 1995. (Askeladden kulturminnedatabase)

Kirken står igjen foran en større renovering av fasadestein og konstruksjonsmessige reparasjoner i tårn. Det er søkt midler gjennom Kirkebevaringsprogrammet.

Kirkens konstruksjon, tilstand og opplysninger om vedlikehold

Kirken er murt med teglstein og er kledd med glassert forblendingsstein.

Noen mente at det var lurest å lage en kirke med pusset mur. Forblendingsstein ville være utsatt i det rå og fuktige klimaet. Men forblendingsstein vill gi kirken et vakrere preg og det viktige var at man valgte god kvalitet, mente forkjemperne. Etter valget om forblendingsstein vant frem ble det bestilt sten fra Pommerschen Industrieverein i Stettin. Det var blitt anbefalt sten fra Liegnitz i Schlesien, men denne var 60% dyrere. Kirken trengte 47 forskjellige steinforme og 400.000 stein av forblendingskvalitet. Resten av steinen ble levert av Skarpenæs Teglverk (1 million stein).

Problemer med frostsprengning av stein har imidlertid forfulgt kirke opp gjennom historien og store felt med stein har vært skiftet ut i flere omganger. I jubileumsboken fra 1955 fortelles det at kvaliteten på steinen var for dårlig og at man da, som i dag, fikk problemer med stein som sprakk. "Autoritetene var i tvil om hva slags sten man skulle benytte til kirken. Den som ble brukt, var vakker, men den har ikke vært tilstrekkelig motstandsdyktig mot kulde og den fuktige og salte sjøluft som

fins her ute ved havet. Reparasjoner på kirken er kommet på flere hundre tusen kroner” (Trefoldig menighet i Arendal 1705 – 1955 s. 14) Videre fortelles i Aust-Agder-arv: årbok for Aust-Agder kulturhistoriske senter. 1995 om at «klimaets angrep hadde begynt allerede før ferdigstillelses». I 1935 ble det holdt et møte i Håndverkerforeningen ble en skarp diskusjon og et forslag om forenkling av kirken og pussing av utsiden. Dette forslaget falt, men taket ble lagt om fra et praktfullt rødt skifertak med blått mønster og med flere ark, til et forenklet kobbertak der takarken var fjernet. Fuger ble forsøkt smurt med oljeblandet sement.

Det pågår for tiden et arbeid med kartlegging av nødvendige tiltak for å utbedre alvorlige skader i mur og hindre fortsatt frostsprengning av tegl. Det er gjort en del forundersøkelse og søkt om midler gjennom bevaringsfondet for videre prosjektering og utbedringsarbeid. Det er videre gjennomført omfattende sikringstiltak for å sikre mot nedfall av tegl.

Universell utforming

Fysiske tilpasninger for folk i rullestol: Rullestolbrukere kan komme inn via permanent rampe som fører til en sidedør i våpenhus. Rullestolbrukere er avhengig av at andre åpner døren for dem. Kirken har ikke faste plasser til rullestol i kirkerommet. Koret og alterringen er ikke tilgjengelig for rullestolbrukere. Alle tersklene til kirkesal og andre allmuerom er maks 25 mm eller har godkjent skråkant. Kirken har fungerende løsning for hørselsheemmede.

Det er toalett i kirkebygget, men ikke HC toaletter. Det er skiltet hvor man finner toalett.

Det er avmerket HC parkering ved kirken

Oppvarming og energibruk

Kirkens totale volum er på: 838 m³. Det brukes gjennomsnittlig ca. 202000 kwt. Det er montert digital varmestyring som må styres lokalt.

Kirkerommet oppvarmes hovedsakelig med ovner på underside av benk. I tillegg har enkelte panelovner, f.eks. i koret.

Energiøkonomisering: Kirkerommet har enkle vinduer ytterst med koblede vinduer på innsiden. Kirken har digital strømstyring.

Orgel

Hovedorgelet er et Pipeorgel produsert av Muhleisen og ble installert i 2010. Det rapporteres at det fungerer svært bra. Det opprinnelige August Nilsen orgelet fra 1888 stod inne i nisjen bak dagens orgel. Dette var en av de mer uheldige løsningene til Fürst og Schmäuser. Kirken fikk et langt større og mer anvendelig orgelgalleri med nytt orgel fra J. H. Jørgensen i 1957. I forbindelse med installasjon av nytt orgel i 2010 gav også dette galleriet noen utfordringer. Galleriets bjelker fikk et for langt spenn med og for liten stabilitet til orgelet. Biskopens kontor deltok i en lengre diskusjon med Riksantikvaren om hvordan galleriet skulle støttes opp med best mulig respekt for rommets arkitektur.

Inventarliste

Inventar er ikke fylt inn. Det foreligger fylldig inventarregistrering i andre format. Det planlegges å ha innholdet ferdig ført inn i løpet av 2026.

Messehagler

Messehagler finnes i alle liturgiske farger. Messehaglene oppbevares på godkjente (brede) hengere. Det er gjennomført lyskjemende tiltak for å bevare tekstiler fra falming.

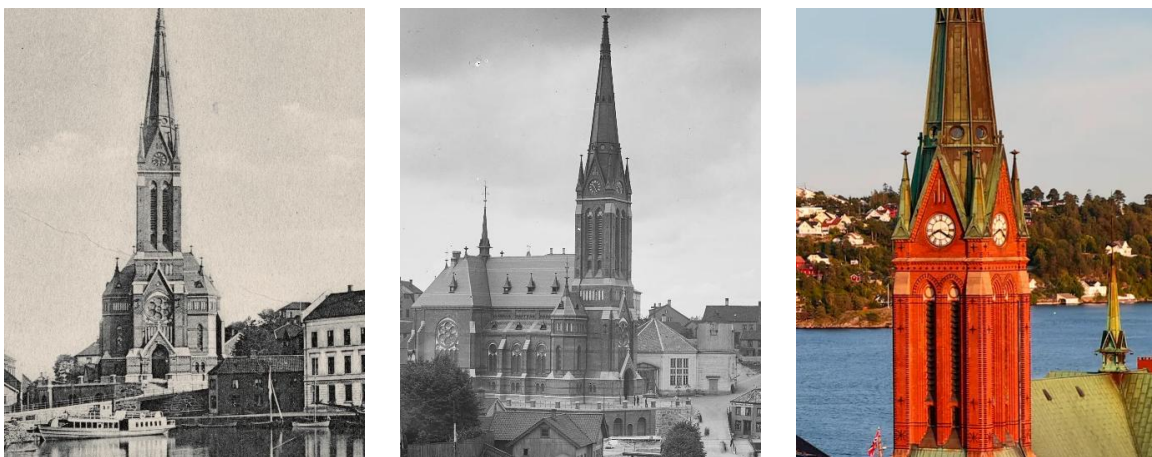
Det er ikke laget restverdiskjema.

Altartavle

Altartavlen, prekestolen, døpefont og det opprinnelige orgelprospektet i Trefoldighetskirken ble tegnet av Egon Schmäser, hovedarkitektens assistent og snekret av snekker H. P. Larsen. Maleriet (Kristus tager Afsked med de 11 Apostle) er gitt av Bergithe Thommesen til minne om sin mann Jens Thommesen. malt av August Eiebakken. Maleren brukte dalevende prester som modeller for apostlene. (Skagerakkatedralen 100 år og Trefoldighet menighet 1705-1955)

Tårnur

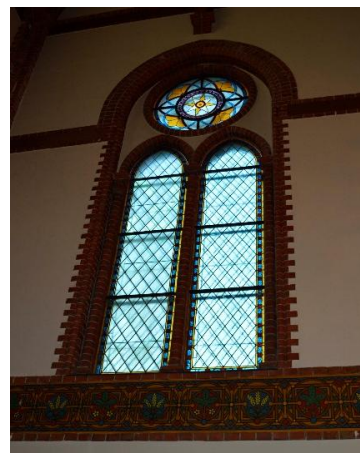

Kirketårnet har tårnur. Elektrifisert urverk (Patek Philippe; Geneve, Sveits) - frakoblet mekanisk urverk. Sist tilsyn av stururmaker var i 2024. Mekanisk urverk lagret i tårnrom. Det ble overflyttet fra forrige kirke (Skagerak katedralen 100 år).

Opprinnelige urskive av kobberskiver med fargylte tall levert av tyske I.F. Weule, Bockenem i Westfalen. I forbindelse med storreparasjonen i 1937-38 ble det skiftet ut til skiver av hvitt glass slik at de kunne opplyses. Skivene er 2,75 meter i diameter.

Glassmaleri

Kirken har glassmalerier. De gjennomgikk i 2019 renovering av firmaet Morad Vest i Ålesund etter godkjenning av biskop og anbefaling fra Riksantikvaren. Restaureringen gjaldt Galleri øst og vest, korvindu vest og rundt glassmaleri i koret.

Ringeanlegg

Kirken har tre klokker. Klokkene ringes med elektrisk ringeanlegg og kan fjernstyres. De veier 1007, 470 og 310 kilo og er stemt i E - Giss og H.

Kirkens egnethet

Kirkens lokaler oppleves egnet for vanlige gudstjenester. Kirkens lokaler er i liten grad til hinder for gjennomføring av familiegudstjenester, Hel gudstjenester, ungdomsgudstjenester etc.

Adkomst er ikke fullgod, ikke HC toalett og ikke plass for familie med barnevogn eller små barn, ikke plass for rullestol.

Det er sendt inn forslag til endring av innredning av sideskipene. Benkene som i sin tid ble tilpasset er for korte. Det er ønske om stoler som kan plasseres på ene siden av bordet.

I samme omgang ønsker man å sette av plass for rullestol. Det er også for trang passasje bak bakerste benk under orgelgalleriet.

Nye skap og flytting av dør i trapperommene ble omsøkt og godkjent omgjort til lagerbruk i 2022.

Saker

Trefoldighetskirken

- 24/02833 Flytting av kirkebenker – pågående sak
- 24/02074 Tårn - inngrep og prøvetakning
- 24/01006 Teglfasader – pågående større vedlikeholdssak. Søkt om bevaringsmidler
- 22/02590 Tiltak for lagerplass
- 19/00926 Rehabilitering av blyglassvinduer

Litteratur

Barbu kirke 100 år - Barbu menighet – 1980 #

Barbu Kirke 50 år - 17.september 1880 – 17september 1930 – Johan W. Oftedal #

Barbu kirke – 1881 – G. Sørensen

Trefoldighetskirken

Arendals nye Kirke: en Beretning om dens Tilblivelse og Bygning – Richard Arnold – 1888 #

Skagerak-katedralen 100 år - Trefoldighetskirken i Arendal 1888 – 1988 - Gunnleif Myhren og Arthur Tørrå - 1988 #*

Trefoldighet menighet i Arendal – 1705 -1955 – Trefoldighet Menighet - 1955*

Trefoldighet – en menighet, tre kirker, tre hundre år – Trefoldig menighet – Arendal – 2005*

Kirkebasaren i Arendal: tilblivelse, forfall og gjenoppbygging - Aanensen, Hans Olaf/ Lindland, Jan – 2007#

Aust-Agder-arv : Årbok for Aust-Agder kulturhistoriske senter. - 1995 – Artikkel: Arendals Trefoldighetskirke et plagiat? Av Ulf Hamran. #

*Finnes i bispekontorets boksamling # Finnes tilgjengelig på Nasjonalbiblioteket nb.no

Kirka vår – samlet plan for arbeidet i soknet

Vis forklaring ▼

Plan for Barbu sokn

Planlegging

Den norske kirkes og Barbu menighets visjon er «Mer himmel på jord»

For Barbu menighet betyr det at vi skal:

Nå ut til nye, så alt det vi allerede gjør får større nedslagsfelt
(Kommunikasjon)

Vise Guds kjærlighet i praksis
(Felleskap og omsorg)

Dele evangeliet om Jesus
(Forkynnelse og misjon)

Gi flere anledning til å ha et sosialt fellesskap og til å få oppleve at man kan bety noe for andre
(Felleskap og frivillighet)

Opprettholde og bygge ut et solid økonomisk fundament for å drive menighetsarbeidet på lang sikt (Felleskap, frivillighet og økonomi)

Dette vil vi oppnå ved å utvikle oss som:

- 1 et fellesskap med omsorg for andre – og hverandre
- 2 et fellesskap som deler troen på Jesus med barn og unge
- 3 et deltakende, sosialt og bærekraftig fellesskap
- 4 et fellesskap som samles om musikk og andre kulturuttrykk
- 5 del av det verdensvide fellesskapet av kristne, som deler sin tro med flere
- 6 et gudstjenestefeirende fellesskap som vi inviterer flere til

For å utvikle oss på disse feltene, skal vi lage eller fornye:

Diakoniplan (føres av diakon)
 Plan for fellesskap og frivillighet (føres av diakon og sokneprest)
 Trosopplæringsplan (føres av trosopplæringskoordinator)
 Plan for konfirmasjon (føres av kapellan)
 Kommunikasjonsplan (føres av
 Økonomiplan (føres av menighetssekretær)
 Kulturplan (føres av organist)
 Misjonsplan (føres av sokneprest)
 Gudstjenesteplan (føres av sokneprest)

Alle planene skal være forankret i menighetens strategi, og skal bidra til å utvikle oss på de seks ovenstående punktene. Noen planer blir omfattende, andre svært korte. Alle skal være helt praktiske, og sier noe om Hva, Hvor, Når eller Hvor ofte, Hvordan og Hvem

1. INNLEDNING VISITASMELDING:

1.1 Kart - se Kirka Vår

1.2 Kort historisk riss siden sist visitas (mai 2016)

Det har vært stor utskiftning i stab siden sist. Bare Leif Rino Müller er igjen av de fast ansatte som var med ved forrige visitas i mai i 2016. Her er en oppsummering av endringene:

Sokneprest

Rannveig Aas Olsbu gikk av med pensjon ved utgangen av august 2023.
Gjerulf Kristoffer Noddeland overtok i august 2023, med ei ukes overlapping.

Kapellan

Erik Noddeland sluttet 01.09.2016
Kristian Kyllingstad, januar 2017- desember 2018
Robert Knudsen, august - desember 2019
Espen Skovli, juni 2020 - høsten 2022
Hilde Merete Nordhagen - vikar 50% høsten 2022
Janne Haanes - vikar 20% konfirmantundervisning skoleåret 2022-23
Irlin Bråten - vikar sommer og høst 2023
Sissel Alsvik Øygarden, startet i februar 2024

Sekretær

Åse-Kari Bygland Larsen, 40%, februar - juli i 2016
Oddrun Hjelmeland Høyland, 50%, august 2016 - november 2020
Martina Nikolaisen, 60%, desember 2020 - høst 2022
Janicke Jacobsen, 60%, januar 2023 - juni 2024
Marthe Espeland, 60%, startet i juni 2024

Kirketjener

Arnfinn Fidje sluttet i mai 2018.

Normann Andersen 75% (25% av disse som vaktmester på menighetshuset) kun på slutten av 2018.

Siri Andersen Nærdal, 75%, startet i april i 2019. Høsten 2022 - høsten 2024 hadde Andersen timebetalt for å vikariere for Trosopplæringskoordinator på enkelttiltak.

Organist

Leif Rino Müller, 100%, har vært i stillingen i ti år, siden januar 2015.

Diakon

Trygve Bergland vikarierte i 40% stilling, og ble så fast ansatt. Fra 01.02.2017 ble det 100% diakonstilling, med 50% lønnet av Bispedømmet. Bergland gikk da inn på en toårig 80% prosjektstilling. 20% skulle være i samarbeid med Kirkens Bymisjon. De resterende 20% gikk inn i en 50% toårig prosjektstilling som trosopplærer for ungdom. Det ble utvidet med to nye år, 2019-20. Bergland sluttet i stillingen høsten 2019.

Siden begge de to stillingene ble ledige, ble det utlyst 100% diakon.

Anita Johnsen Våge begynte i stillingen i februar 2020. Ved fornyelse av samarbeidsavtalen med Kirkens Bymisjon i ytterligere to år, 2020-22, ble omfanget av samarbeidet økt til 40%, der Bymisjonen betalte for halvparten av de 40. Avtalen ble utvidet med to år 2022-24. I løpet av denne perioden gikk omfanget ned igjen til 20%. I slutten av 2024 er den utvidet med ytterligere to år, 2024-26, for tiden i 20% (Der Bymisjonen betaler 10%) men med åpning for samtaler om å øke igjen.

Trosopplæringskoordinator

Vibeke Marie Tobiassen, 50%, hadde permisjon fra våren 2022 og sluttet i september 2024.

Ingrid Bergerud Eksund midlertidig ansatt med varierende stillingsprosent i 2016. Ansatt i 50% toårig prosjektstilling som trosopplærer for ungdom, med diakonal tilknytning, der 20% lønnsmidler var fra diakonstilling. Det ble utvidet med to nye år, 2019-20. Eksund sluttet i stillingen desember 2019. De 20% diakon gikk da inn i full diakonstilling, og det ble utlyst 30% Ungdomsarbeider isteden.

Cecilie Tvede, 40%, startet i stillingen november 2024.

Ungdomsarbeider

Kaja Krogstad Bekkemoen, 30%, startet i desember 2020. I 2021 ble det økt itil 50%, og Bekkemoen vikarierte i tillegg i 40% som trosopplæringskoordinator fra mars 2021. Sluttet i desember 2022

Hannah Johansen var ansatt 40% i et toårig prosjekt fra juni 2023. Prosjektet ble avsluttet fem måneder før tiden pga økonomiske begrensninger i menigheten ved utgangen av desember 2024.

Menighetsarbeider

Jan Egil Hagli, 20%, gikk av med pensjon desember 2022. Har frem til og med høsten 2024 hatt timebetalt for å vikariere for Trosopplæringskoordinator på enkelttiltak.

Grupper, utvalg og aktiviteter

Det har også vært noen grupper og aktiviteter som er avsluttet og andre som er startet. Flere av gruppene ble preget av pandemien, men det var bare søndagsskolen som gikk helt inn.

Arendal KFUM/KFUK speidere gikk inn høsten 2018

Søndagsskolen gikk inn i 2020

Y's men Club gikk inn i 2022

Misjonsutvalget gikk inn i 2023

Husstyret gikk inn høsten 2024

Tidebønn og Meditasjon startet 2017

Treffsted Barbu startet i 2021. Fra 2023 har det også vært reparasjonskafé en gang i måneden.

Treffsted Norsktrening startet under navnet Kaffe Sammen høsten 2022. Lå nede høsten 2024, men fortsetter til våren 2025

Barbu Sterk og Stødig startet høsten 2023.

Husstyret ble høsten 2024 erstattet av grupper med forskjellig og mer praktisk ansvar for menighetshuset.

Beskrivelse av soknet og lokalsamfunnet

2. SOKNET

2.1 Grenser, folketall, kirkemedlemskap

Barbu grenser til Trefoldighet på vest- og nordsida av soknet. Grensa følger Barbuelva opp fra Barbubukt, men selve Barbubukt er lagt til Trefoldighet menighet. Videre følger grensa Langsævannet og Longumvannet, men mellom disse vannene skjærer grensa tvers over Eidebakken, så Eidet og Tamburodden ligger i Trefoldighet sammen med nedre del av Eidebakken. I sør er Tromøysundet naturlig grense mot Tromøy Sokn. I Øst grenser Barbu mot Moland sokn. Grensa går gjennom turområdene i bymarka fra Tromøysund innerst i Dyvika, til Longumkilen i Longumvannet. På vei mellom disse punktene krysser den Mjåvann og Bjortjenn vest for Longumkrysset, og går mellom Øvre og Nedre Piletjenn.

Det bor 9600 mennesker i Barbu menighet i 2023, fordelt på 4686 husholdninger. Det er ca 700 flere innbyggere enn i 2016. 5101 av disse er medlemmer, 250 færre enn i 2016. Det betyr at medlemsprosenten har gått fra 60,1 til 53,1 på disse sju årene. Med unntak av august i 2016, da det ble registrert 51 utmeldinger på da Den norske kirke tok i bruk nye digitale verktøy

for inn- og utmelding, har det ikke vært noen videre utstrakt utmelding. Det skulle tilsi at reduksjon i medlemskapsprosent er følge av utskifting i befolkning.

Med et hederlig unntak i 2017, da det var et usedvanlig lavt antall døde og uvanlig høy dåpsprosent, har det vært mellom 20 og 40 flere kirkelige gravferder enn det har vært dåp hvert år. Det dør flere enn det blir født, ca 25 i året. Drøyt halvparten av de døde gravlegges kirkelig, mens omkring en tredjedel av de fødte blir døpt. Det betyr at nyrekrutteringen ved dåp ikke veier opp for frafall ved død.

1985 av innbyggerne i Barbu er under 20 år. 900 av disse er medlemmer. Medlemsprosenten er lavest blant barn under ti, der er 228 av 843 innbyggere medlemmer, dvs 27%.

2.2 Demografi, sosiologisk beskrivelse (levestandard, tros- og livssynsmangfold.)

Barbu menighet er en nokså utpreget bymenighet, men bydelen har ikke et eget sentrum. Det aller meste av befolkningen bor vest og sør i soknet, mens den nordøstlige delen i stor grad er skogkledde friområder, og noe spredd bebyggelse langs Molandsveien, som tidligere hørte til Moland menighet, blant annet med gårdene på Stølen og Ytre Longum.

Moltemyr oppvekstområde, som er en del av Barbu menighet, er bydelen i Arendal med størst andel innbyggere som er innflyttere fra andre kulturer og som tilhører andre religioner eller andre kirkesamfunn med sterk kulturell tilhørighet.

De tre største innflyttergruppene i Arendal kommune er fra Polen (katolsk), Syria (muslimsk) og Ukraina (ortodoks), men vi har ikke tall for dette i Barbu sokn.

Innenfor menighetens grenser ligger både Arendal Baptistkirke og Arendal Metodistkirke.

2.3 Lokalsamfunnet - kultur- og samfunnsnivå.

Det er et stort og bredt tilbud innen kultur og idrett i Arendal, men det er i liten grad begrenset til bydel og sokn. Tilbudene over hele byen benyttes av barn, unge og voksne i stor grad uavhengig av hvor de bor.

3. ARBEIDET I MENIGHETEN

3.1 Menighetens strategi og visjon

(se Satsinger og Planlegging, samt vedlegget Strategiplan for Barbu menighet 2024-2028)

3.2 Generell vurdering av menighetslivet/menighetens åndelige situasjon

3.2.1 Gudstjenester: Utvikling av gudstjenestelivet og gudstjenestedeltakelse

I 2016 var det gjennomsnittlige gudstjenestebesøket på søn- og helligdager i Barbu på 125.

I 2023 var det på 97. Statistikken sier feilaktig at snittet var på 68. Der må være tatt med andre gudstjenester i utregningen, for der står 77 gudstjenester, der antallet faktisk skal være 54.

En nedgang fra 125 til 97 må uansett beskrives som dramatisk.

Det er mange frivillige med i gudstjenestene: Projektorfører, klokker, kirkevert, kirkeskyss, alterblomster, 2 på kirkekaffe samt en dåpsvert når det er dåp.

Det arbeides målrettet med å involvere barn fra familieklubben Kluzz på familiegudstjenestene, ved at forrettende prest deltar med opplegg på Kluzz på torsdagen før familiegudstjeneste. Oppmøtet på familiegudstjenester ligger over snittet, men det kommer få, om noen, barnefamilier på andre gudstjenester.

Det er ikke søndagsskole. Det er ikke egne gudstjenester for ungdom. Konfirmantene har to gudstjenester hver der de er ministrant.

3.2.2 Kirkelige handlinger

Det brukes en god del ansattressurser på de kirkelige handlinger.

Antall gravferder ligger på omkring 50-60, antallet døde totalt varierer stort sett mellom 80 og 100 i året.

Antall døpte ligger på mellom 20 og 40, antall fødte ligger relativt stabilt mellom 70 og 80 i året.

Antall velser har siden 2016 variert mellom 4 og 11 i året.

Antall konfirmanter har lagt mellom 30 og 40 siden 2016, med unntak av pandemiåret som var nede i 25. I 2016 var det 3 av de 15årige medlemmene som ikke ble konfirmert. I 2023 var tallet 8.

Der det er flere barn innmeldt til dåp på et kort tidsrom holdes noen ganger dåpssamling som prest og trosopplærer samarbeider om, men stort sett har presten dåpssamtale med én familie av gangen.

Det inviteres til Babysang.

Gravferdene deles mellom prestene etter turnus, der kapellan og sokneprest har annenhver uke.

Fra og med februar 2025 inkluderer turnusen også Tromøy menighet, slik at også Tromøypresten kan ha tjenestefri. Turnusen vil da også gjelde frisdager for prest på Tromøya. I sørgesamtale nevnes muligheten for videre oppfølging, enten ved samtale, eller gjennom sorggruppe.

Konfirmantopplegget ledes og koordineres av kapellan. Sokneprest, diakon, kantor, trosopplærer og ungdomsarbeider har vært involvert ved utvalgte samlinger, med undervisning eller annet opplegg. Det har også vært involvert flere frivillige i konfirmantundervisningen.

3.2.3 Trosopplæring og annet barne- og ungdomsarbeid

Konfirmantopplegget er annenhver tirsdag.

Det drives Tweenskor og TenSing som øver på menighetshuset hver onsdag.

KM-Kluzz er familieklubb hver torsdag, med middag, etterfulgt av andakt og aktiviteter for barna. I desember valgte de frivillige å avslutte driften av klubben fra nyttår, da det i det siste har vært de frivillige og deres barn som brukte tilbudet. Det er avtalt en samling med frivillige og ansatte i januar for å stake ut kursen for videre arbeid for familier og de yngre barna.

Tweensklubb og Ungdomsklubb er annenhver fredag,

Vi har årlig utdeling av 4- og 6årsbok, med samlinger i forkant av utdeling på familiegudstjeneste. Tårnagentene for 8åringer og Lys Våken for 10-åringer har også samling i forkant av gudstjeneste.

Sammen med andre menigheter i prostiet har vi MInLederKurs (MILK) for fjorårskonfirmanter, og Leder i Vekst (LIV)-kurs for dem som har fullført MILK. Rekruttering til dette er svært relasjonelt, og er og har vært en utfordring, til dels med bakgrunn i turnover blant medarbeidere som har drevet konfirmantarbeid og annet ungdomsarbeid.

3.2.4 Voksenarbeid

Vi har åpne lavterskeltilbud på dagtid, både de ukentlige Treffsted Barbu, og trimgruppa Barbu Sterk og Stødig, og det månedlige Formiddagstreff, som alle drives av frivillige.

Menigheten har 10 bibelgrupper som er selvgående og møtes jevnlig.

Vi har en egen forbønnsgruppe som ber for menigheten, menighetens liv, arbeid og aktiviteter, for nærmiljø og for verden. Arbeidet organiseres av diakonen.

Se ellers arbeid som beskrives under Diakoni og Kirkemusikalsk virksomhet.

3.2.5 Diakoni

- Besøktjeneste. Organiseres av diakon og drives i samarbeid med frivillige besøkere
- Hjemmebesøk, nattverdbesøk og sjelesorg av diakon og prest
- Sorggrupper. Organiseres av diakon og drives i samarbeid med diakon i Grimstad og Froland menigheter og 8 frivillige sorggruppeledere.
- Vi har andakt på Margaretestiftelsen og Solhaug, organisert av soknepresten. Sykehjemsdriften på Solhaug er nedlagt, men der er fortsatt dagsenter, og det bor folk i 12 omsorgsleiligheter. Bygningsmassen som utgjorde sykehjemmet skal bygges om til slike leiligheter. Det har vært sterke ønsker om å få beholde andaktene etter driften ble nedlagt, så høsten 2024 var det fortsatt andakter der, men annenhver uke istedenfor

hver. Besøket har vært svært redusert, når dagsenteret har vært opptatt med andre ting har det noen ganger vært kun 2 personer.

- Diakon er deltakende i konfirmantarbeidet, gjennom undervisning om diakoni, fasteaksjon og fasteaksjonsgudstjeneste, og samarbeid hvor konfirmanter har behov for spesiell tilrettelegging.
- Diakon har andakter, og forkynner diakoni på flere av menighetens aktiviteter for barn og voksne.
- Diakonens dag, med en gudstjeneste på høsten med fokus på diakoni.
- På Allehelgensdag går det ut spesiell invitasjon til gudstjeneste, samtale og konsertarrangement, til pårørende til dem det er blitt holdt gravferd for i Barbu menighet.
- Parkgudstjeneste: gudstjenesten flyttes ut i parken mellom Margaretestiftelsen og Solhaug, og frivillige er med og hjelper beboere med ut, for å delta på gudstjenestefellesskapet.
- Diakon og organist har månedlige sangsamlinger på Ellengård aktivitetssenter. Samt årlige gudstjenester ifm påske og jul i samarbeid med Ellengård og øvrige kirkeansatte.
- “En gave som varmer”: Et samarbeid med diakoner i Grimstad og Froland menigheter og fengselsprestene om julegaver til innsatte i Froland fengsel.
- Status som grønn menighet. Dette har ikke vært aktivt arbeidet med på en god stund, men i menighetens handlingsplan for diakoni for 2024-2028 er planen og målet at dette skal bli en mer bevisst del av menighetens bevissthet og handlingsvalg.
- “Bålpanna”: et samarbeid med Kirkens Bymisjon. En sosial møteplass for elever, hvor diakon er til stede sammen med en frivillig hver uke og tilbyr samtaler, noe varmt å drikke og et sted å sitte. Det er åpent for alle elever, men skal i samarbeid med skolens ansatte ha fokus på elever som har behov for støtte, spesielt knyttet til psykisk helse og sosiale utfordringer som kan påvirke skolegangen.

3.2.6 Misjon/SMM (Samarbeid, Menighet og Misjon)

Vi har ikke misjonsutvalg, så menighetsrådet er direkte ansvarlig for våre misjonsprosjekter. For tiden har vi avtale med Stefanusalliansen om arbeid i Egypt og med Himalpartner om arbeid i Nepal. Avtalen innebærer å samle inn tjuetusen kroner til hvert prosjekt gjennom takkoffer i gudstjenestene.

3.2.7 Givertjeneste

Givertjenesten i Barbu er en av menighetens hovedinntekter. Denne har vært stabil – noe synkende, de siste åtte årene. Givertjenesten i denne sammenheng består av faste giveravtaler, men også gaver og offergaver.

Inntekten de siste åtte årene:

2017: kr. 488 150

2018: kr. 560 000

2019: kr. 555 000

2020: *

2021: kr. 434 000

2022: kr. 535 000
 2023: kr. 450 000
 2024: kr. 367 000 (per1.11.)

*2020 var et spesielt år for Barbu menighet. Da ble menighetshuset pusset opp for omtrent ti millioner kroner. I den forbindelse klarte en samlet menighet – samt flere eksterne bedrifter og givere, å samle inn 1 million kroner til dette.

Menigheten har i skrivende stund 77 faste givere på lista, som har avtale om å gi et planlagt fast beløp i løpet av året. Vi får inn omtrent to tredjedeler av pengene fra denne tjenesten. Gjennomsnittsalderen blant givene er høy, og årsaken til at disse blir færre med årene er nesten utelukkende frafall ved død.

Menighetsrådet har satt ned et utvalg som jobber med å finne nye vinklinger og metoder som kan føre til økning i antall givere i alle aldre, og dermed økte inntekter for menigheten. Utvalget jobber også med andre tilnærminger for å øke menighetens inntekter.

Den nevnte oppussingen av menighetshuset førte til en økt giverglede, da man hadde et bestemt prosjekt å rette midlene mot. Det at det er gått noen år siden dette, kan være en mulig årsak til dalende oppslutning, i tillegg til den nevnte frafallet av givere. Å ha et konkret prosjekt å rette oppfordring om gaver til, er et tiltak utvalget nå jobber med å definere.

3.2.8 Kirkemusikalsk virksomhet

Korvirksomhet: Barbu menighet har høsten 2024 fem aktive kor. Korene spenner fra kor for barn (Tween Sing), via ungdommer (Ten Sing) til voksne korsangere (Barbu Kantori, Cantabile og Prosjektkoret Av og Til). Kantor har ansvar for Barbu Kantori og Prosjektkoret Av og Til, mens de andre korene drives av frivillige, men med musikalsk støtte fra kantor. Medlemsmassen er relativt stabil i de fleste korene.

Konsertvirksomhet: Konsertvirksomheten har tatt seg betydelig opp de siste årene, etter å ha lagt nede under pandemien. Det er et relativt stort antall konserter i kirka gjennom året, både egne produksjoner og gjennom utleie til eksterne aktører. Både lys- og lydutstyr har blitt utvidet ved hjelp av overskudd fra konsertene, og Barbu kirke anses som en svært godt kirke å avholde konserter i. Det er kantor som etter delegasjon fra Menighetsrådet har hovedansvaret for å følge opp eksterne artister som ønsker å avholde konserter i Barbu kirke.

Gudstjenestene: Barbu menighet er en sangglad menighet, og det musikalske livet også i gudstjenestene er godt. Kantor henter inn både eksterne og interne musikere og sangere til å berike gudstjenesten med, og dette har blitt satt stor pris på av menigheten. Vi har også stadig egne kor som medvirker på gudstjenestene.

Instrumenter: Orgelet i Barbu (J. H. Jørgensen 1940) og flygelet i kirka er av god kvalitet og fungerer utmerket.

3.2.9 Integrering av mennesker med spesielle behov, og av nye nordmenn

Vi har hatt språkkafé (Norsktrening) på ettermiddag/kveld, hovedsakelig ukrainske og polske deltakere som lærer norsk. Den har lagt nede i høstsemesteret 2024, men er planlagt for vårsemesteret 2025. Drevet av frivillige i samarbeid med den norsk-polske organisasjonen Beatus Kras.

Vi samarbeider med de andre menighetene i byen om opplegget HEL-konfirmant med tilrettelagt konfirmasjonsundervisning.

3.2.10 Kultur, bl.a. samarbeid med det alminnelige kulturliv

Som nevnt under punkt 3.2.8 er konsertvirksomheten betydelig i Barbu kirke, også fra eksterne leietakere. Vi har bl.a. et godt samarbeid med Arendal Kulturskole som holder årlige førjulskonserter i kirka. Kantor er også aktiv i byens generelle kulturliv, og knytter stadig til seg folk utenfra til å bidra inn i kirka.

3.2.11 Menighetsrådets arbeid - hvordan dette fungerer

Menighetsrådet har møte ca. 1 gang per måned utenom sommermånedene. AU bestående av sokneprest, leder og nestleder avholder sine møter ca. 14 dager før hvert menighetsrådsmøte.

Før siste menighetsrådsvalg ble det vedtatt å redusere antall rådsmedlemmer fordi det var vanskelig å få kandidater til valglisten. Derfor består rådet nå av seks medlemmer og to varamedlemmer.

Barbu menighetsråd har et godt samarbeid med de ansatte. I perioden fra 2016 og til nå, har vi byttet kapellan og menighetsrådssekretær opp til flere ganger. Det har naturlig nok ført til noe merarbeid å bli kjent og bygge opp gode rutiner og et godt samarbeid med alle.

Menighetsrådets medlemmer er en engasjert gruppe mennesker som deltar aktivt i behandlingen av sakene rådet tar opp. Siden vi ikke er så mange, kan det bli litt få å dele oppgavene på.

Det er spesielt tidkrevende å være leder og nestleder med tanke på forberedelse av saker til menighetsrådet og oppfølging av disse som ofte må gjøres på dagtid. Når man har full jobb ved siden av, kan det til tider by på utfordringer.

Rådet skal ta stilling til mye som omhandler menighetens drift og økonomi. Ingen har kompetanse på alle områder. Derfor er det viktig med gode rådgivere som kan bistå menighetsrådet til å ta kloke avgjørelser i vanskelige saker.

I en tid med presset økonomi, kan ansvaret for å skaffe nok midler til alle gode formål bli tyngende.

3.2.12 Stabens arbeid - hvordan dette fungerer

Staben er enige om at vi synes samarbeidet fungerer godt, og vi har et godt arbeidsmiljø. Latteren sitter løst når vi samles, og det er enkelt å be om - og få - bistand i oppgaver hvis det snører seg til.

Det er stort sett tirsdag som er dagen vi alle møter hverandre. Da har vi stabsmøte fra kl 9 til 10:15, og så har vi fast satt av tiden frem til kl 11 for å kunne samkjøre mellom dem av oss som har oppgaver vi skal løse i fellesskap i nærmeste fremtid.

6. KOMMUNEN OG KIRKEN

6.1 Generelle vurderinger

Arendal kommune hadde et langvarig, godt og etablert samarbeid med Arendal kommune og tidligere kommunedirektør gjennom mange år. Det har siden vært bytter både i kommunedirektør og i administrasjon av ulike årsaker. I februar 2025 starter ny kommunedirektør.

Dialogen med politikere og administrasjon i 2024 har vært preget av gjensidig tillit og interesse og samhandlingen vurderes som svært god.

Generelt er de økonomiske rammene som overføres årlig begrenset, særlig med tanke på større tiltak i kirker og på kirkegårder. Begrensede økonomiske rammer i kommunen, blir også merkbart i overføringene til Fellesrådet.

6.2 Kirken i kommuneplanene: Økonomi, helse, oppvekst, kultur mm

Det er systematikk for samarbeid med kommunen når det gjelder økonomi. De økonomiske rammebetingelser gjennomgås i årlige budsjettmøter med kommunalsjef, etter at Fellesrådet ble flyttet til sektor for kultur og inkludering. I dette møtet avklares rammene for kommende budsjettår. Utover avsetning til forventet lønnsvekst, økning i pensjonspremie, seniorpolitiske tiltak og AFP-kostnader har det i mange år vært lite rom for nominell økning i fellesrådets driftsbudsjetter.

Den avtalte rammen legges til grunn for kirkevergens budsjettforslag til fellesrådets behandling i september, hvorefter rådmannen innarbeider den i sitt budsjettforslag til bystyret i desember.

Det er samarbeid mellom kirken og kommunen på ulike områder. Nåværende kommuneplan samfunnsdel er fra 2020 – 2030. Den skal rulleres i 2025. Arendal kirkelige fellesråd arbeider på mange av feltene som en slik plan beskriver. Et mål er å få det tydeligere frem.

6.3 Eventuelle nye kommunale prosjekter/planer/saker

Det er flere prosjekter på gang lokalt. Ny driftsbygning for de ansatte på Høgedal kirkegård blir en viktig og stor forbedring. Bygget planlegges ferdig i mai 2025.

Det har vist seg at klokkestøpulen ved kapellet på Høgedal er i dårlig forfatning og Fellesrådet har et samarbeid med Arendal eiendom om utbedring. Det har vært god dialog om dette og i skrivende stund vurderes ulike tiltak og kostnadsrammene for disse.

6.4 Samarbeid kirke - skole - barnehage

Vi har egen barnehage, Nyli barnehage. Barnehagen har faste månedlige storsamlinger ledet av kirkelig ansatte.

Vi har også godt samarbeid med andre barnehager (Gullfaks, Moltemyrskogen, Jovannslia). Det finnes flere barnehager i bydelen som vi ikke har samarbeid med, (Engehaven, Svalestien, Stjerneglimt steinerbarnehage)

Før ble barnehagene invitert til julegudstjenester, men i et forsøk på å nå flere er det i dag julevandring og påskevandring de inviteres til.

Vi har også godt samarbeid med de to offentlige skolene i bydelen (Moltemyr og Birkenlund). Moltemyr og Birkenlund er begge 1-10-skoler, og på begge skolene har både barne- og ungdomstrinn tradisjon for å ha julegudstjeneste i Barbu. Vi har ikke helhetlig planer for samarbeidet med skolene.

Steinerskolen i Arendal ligger i Barbu, men dem har vi ikke samarbeid med.

7. SAMARBEID MED ORGANISASJONER OG MENIGHETER

7.1 Samarbeid med kristne og humanitære organisasjoner/institusjoner

Vi har mange frivillige, og en stor del av disse er veldig selvgående, som arbeider innenfor f.eks KFUK/KFUM.

Vi er med på Kirkens Nødhjelps Fasteaksjon hvert år, med konfirmantene. I år forsøker vi å involvere menigheten bredere i aksjonen.

7.2 Samarbeid/forsøksordninger med andre sokn og fellesråd

Barbu menighet deltar på to prostigudstjenester i året, og samarbeider om et dagsretreat i forbindelse med den ene prostihelgen. Den andre prostihelgen har fokus på barn og ungdom, med ung messe på lørdag kveld og familiegudstjeneste med barnekor på søndag.

Fra og med februar i 2025 blir det et tettere sonesamarbeid mellom Barbu og Tromøy. De to menighetene har lignende profil, blant annet med sitt arbeid for barn og unge gjennom KFUK/KFUM.

Prestene går i turnus for gravferder, og prestene i Barbu har gudstjenester på Tromøya slik at eneprest der kan ha frihelg hver fjerde uke. Det skal også innføres samarbeid om ferieavvikling for prestene, der menighetene har fellesgudstjenester en periode om sommeren.

7.3 Samarbeid med andre kirkesamfunn

Vi har samarbeid med Metodistkirken på skjærtorsdag. Annethvert år besøker vi hverandre, og det er den besøkende pastor som forkynner, mens pastor loci forretter.

Vi samarbeider også om sykehjemsandaktene. Etter det ble slutt på institusjonsprestetjenesten har soknepresten i Barbu hatt ansvar for andaktene på Margaretestiftelsen og Solhaug. Der er et samarbeid med Frelsesarmeen, Frikirken, Metodistkirken og Adventistkirken. Inntil nylig var Misjonskirken også med, og Sørlandskirken har kommet inn i samarbeidet i løpet av året som gikk.

Ressurser

4. KIRKELIGE RÅD OG ANSATTE

4.1 Menighetsråd, navneliste

Arve Alsvik, leder
 Torgeir Fossestøl, nestleder, fellesrådsrepresentant
 Brit Elisabeth Bugge Mjåvatn, medlem
 Gjerulf Kristoffer Noddeland, sokneprest, medlem
 Kate Nielsen, medlem
 Ole Christian Fiane, medlem
 Sulia Therés Vigerstøl-Olsen, medlem

Einar Bore, varamedlem
 Jan Egil Hagli, varamedlem
 Premil Monrad Vigerstøl-Olsen, varamedlem

Marthe Espeland, sekretær

4.2 Fellesråd, navneliste

Kristen Bjormyr, Moland, leder
 Torgeir Fossestøl, Barbu, nestleder
 Elisabeth Lilleholt, Trefoldighet, medlem
 Hans Andreas Hansen, Tromøy, medlem
 Jorunn Raddum, Prost, medlem
 Steinar Ostermann, Arendal kommune, medlem
 Tom Tjensvoll Knutsen, Hisøy, medlem
 Tone Jørgensen Dahlsveen, Øyestad, medlem

4.3 Ansatte, navneliste - stilling, stillingsstørrelse og arbeidssted

Sokneprest, 100%, Barbu menighetshus, Gjerulf Kristoffer Noddeland
 Kapellan, 100%, Barbu menighetshus, Sissel Alsvik Øygarden
 Organist, 100%, Barbu menighetshus, Leif Rino Müller
 Diakon, 100%, Barbu menighetshus, Anita Johnsen Våge
 Kirketjener, 75%, Barbu kirke/menighetshus, Siri Andersen Nærdal
 Menighetssekretær, 60%, Barbu menighetshus, Marthe Espeland
 Trosopplæringskoordinator, 40%, Barbu menighetshus, Cecilie Tvede

5. KIRKEBYGG OG GRAVPLASS

5.1 Kirkene - kort beskrivelse og vurdering

Barbu kirke ble innviet 17. september i 1880, så det er med andre ord fem år til vi feirer 150årsjubileum.

Innen den tid er det en del ting som bør gjøres og noen ting som må gjøres med bygget, se beskrivelse i befaringsrapport.

Kirken er en nygotisk langkirke murt i teglstein. Takkonstruksjon og øvre del av tårnet er utført som trekonstruksjon. Teglveggene ble først pusset innvendig, og etter en stund ble det registrert at teglmaterialet ikke kunne stå ubeskyttet, og veggene ble også pusset utvendig. Hovedskipet har ikke sidegallerier, men det er galleri i forbindelse med orgelet bak i kirken. Innvendig har kirken til dels rike snekkerdetaljer, og treverket er ådret. Kirken er godkjent for et maksimalt persontall på 481, hvorav 64 på galleriet.

Glassveggen bak i kirken er fra 2011, da ble det også bygget handicaptoalett. Det er rullestolinngang til kirken via sideinngang. I fjor vinter var rampen opp til rullestolinngangen sperret av en stor snøhaug i flere uker. Det er ikke rullestoltilgang til koret. For å bøte på dette varieres bruken av nattverd med knefall, med utdeling i koråpningen. Når det er større gudstjenester tilbys begge varianter.

Kirken er i bruk hele uken, til gudstjenester, morgensang og tidebønn, korøvelser og konserter, begravelser og vielser, vigselssamtaler, dåpssamtaler og trosopplæringstiltak. Dette er kostbart mtp oppvarming i vinterhalvåret.

Det er ikke nok faste installasjoner for lyd utover taleanlegg, hvilket fører til en del rot av ledninger og slikt til mobile løsninger for oppkobling av sanganlegg.

Kirken mangler parkeringsplass. Det er for få plasser i området ved store arrangementer, hvilket kan føre til trafikkfarlige situasjoner ved parkering i veikanten langs kirkegården.

Barbu kirkegård består av to deler, området ved kirken og området ved kapellet. Gravplassen er for en stor del terrassert, og det finnes derfor natursteinsmurer i et betydelig omfang. De fleste familiegravstedene ligger i området rundt kirken. Gravplassen ligger nær gate/vei, og har således lett adkomst. Terrasseringen gjør imidlertid at tilgjengeligheten til flere områder er begrenset. Inngjerdingen er ikke i henhold til forskriftenes krav, men en del naturlige hindre og beplantning bidrar til å avgrense gravplassen i forhold til omgivelsene.

Kapasiteten er svært begrenset når det gjelder kistegraver, men for urnegraver er det kapasitet i relativt lang tid framover. Utvidelse med nye gravfelt på Barbu kirkegård er ikke aktuelt. Det finnes ikke driftsbasis på Barbu kirkegård, men det gamle kapellet benyttes til lager for utstyr.

5.2 Andre bygg - kort beskrivelse av menighetshus og lignende

Menighetssenteret ble påbegynt i 1974 med bygging av barnehage og alt neste år stod også selve Menighetshuset ferdig. Senteret består av menighetshus med flere saler samt egen kontordel og barnehage i egne bygg. Senteret har blitt godt

vedlikeholdt og er utvidet flere ganger, og fremstår i dag som en helhetlig bygningsmasse.

Kontordelen er utleid til Arendal kirkelige fellesråd og huser både menighetens prester og de av fellesrådets ansatte som har sitt daglige virke i menigheten.

Speiderkjelleren er ikke i bruk. Den ble oversvømt etter vanninntrengning vinter/vår 2024. Forsikringselskapet slo fast at det manglet drenering i prosjekteringen av renoveringen i 2022. Vannskadene er derfor ikke dekket av forsikringen, og er ikke utbedret.

Barnehagen ble sist oppusset i 2024/25. Den har fullt belegg og har seksten ansatte.

Det er etablert flere frivillig-grupper som tar ansvar for vedlikehold og drift av Menighetshuset. Menighetshuset er mye brukt med både faste aktiviteter og utleie til ulike arrangementer.

5.3 Kort beskrivelse av tiltak gjort siden forrige visitas

Kirken får løpende enkelt vedlikehold, men en del større tiltak står på vent og skyves foran av økonomiske årsaker, blant annet grunnet tilstanden til Trefoldighetskirken.

Av tiltak som er utført helt nylig, kan nevnes en full kontroll og sikring av utvendige veggflater i løpet av året som gikk, etter at det falt ned biter av murpuss og tegl.

Menighetshuset fikk en stor renovering i 2022 som foruten en generell standardheving ga flere kontorplasser og en etterlengtet heis.

Utfordringer

Det er ikke enkelt å komme utenfra og bli tatt med inn i hverken det store eller de små fellesskapene i Barbu. Bibelgruppene vi har er godt etablerte, med lite eller ingen nyrekruttering.

Barnefamilier velger ikke gudstjeneste, særlig når det ikke er familiegudstjeneste. Gudstjenestene som ikke er familiegudstjeneste oppleves som verdifulle av dem som er der, men de passer ikke for barn, og blir da ikke fellesskapsdannende for familier.

Etter mange år har vi fortsatt ikke tilbud om søndagsskole under gudstjenesten. Det er ikke enkelt å rekruttere frivillige til drift av søndagsskole når det ikke kommer barn til gudstjenestene, og det er ikke enkelt å ta med seg barn til gudstjenesten når det ikke er søndagsskole.

Med lavere antall barn både totalt og som er medlemmer blir det en utfordring å samle nok barn til både trosopplæringstiltak og til kontinuerlige tiltak som KM Kluzz, til at det oppleves som et fellesskap.

Vi har mange innbyggere i vårt sokn som ikke vet om tilbudene i Barbu menighet. Vi har en kommunikasjonsutfordring med å la målgruppene få greie på det som skjer.

Vi har mange frivillige, men ikke helt nok til alle oppgavene. Det kan gjøre at enkelte frivillige opplever press til å bidra mer enn det som er lystbetont. Det er ikke alle som føler at den oppgaven de gjør er en del av et fellesskap.

8. FREMTIDSPERSPEKTIVER

Barbu menighetsråd hadde i 2024 et godt samarbeid med de ansatte om å fornye menighetens strategiplan. Arbeidet begynte med at vi snakket oss gjennom hvor vi er i dag, og mye av det er innarbeidet her i anledning at det skulle skrives visitasmelding. Videre samtalte vi om hvor vi ønsket å være om fire år.

Det vi kom frem til, kokte vi ned til fem delmål for strategiplanen, og slo fast noen kort formulerte stikkord om hvilke strategier vi ser for oss kan bidra til å oppnå delmålene. Delmålene og strategiene finnes under fanen "Satsinger"

Arbeidet videre består i å lage nye handlingsplaner for de ulike arbeidsgrenene, som alle skal være fundamentert i de fem delmålene og strategiene. Siden disse i skrivende stund ikke er ferdigstilt, er Trosopplæringsplan for 2022 og Handlingsplan for 2020-2024 vedlagt.

Satsingsområder

1. **Delmål a) Nå flere** Nå flere enn idag, og med større mangfold i kultur- og språkbakgrunn.

Strategier:

Videreutvikle det utadrettede arbeidet, øke tilstedeværelsen ute i bydelen/menigheten.

Definere inngangstilbud til alle, også uten forkynnelse med ord, for å åpne for flere.

I alle aktiviteter inviteres det til én ting til.

Lage eksempler på hva som inviteres videre til på de ulike arenaer.

Arbeide målrettet med kommunikasjon, slik at det vi gjør blir kjent for hele målgruppen:

Hvem skal vi nå, med hvilket budskap, og hvorfor?

Hva gjør vi for å nå dem?

Frivillige i kommunikasjonsarbeid?

Bruke Moltemyr Nærmiljøsentral aktivt

2. **Delmål b) Invitere** Det er vanlig å invitere andre med i fellesskapet, også videre til neste aktivitet.

Strategier:

Arbeide med holdninger gjennom forkynnelse, opplysning, oppfordring.
Ha samlinger som er så åpne, inkluderende og varme at det er lystbetont å invitere flere.
Legge til rette for enkle overganger fra det ene til det neste.

3. **Delmål c) Frivillige** Frivillige har eierskap til, og fellesskap rundt, sine oppgaver, og får med seg flere i sitt tjenestefellesskap.

Strategier:

Arbeide systematisk med å følge opp de frivillige, og rekruttere nye.
Skape fellesskap blant frivillige.
Slippe til barn og unge som frivillige (f.eks. tweensklubb)

4. **Delmål d) Økonomi** Bygge solid økonomi

Strategier:

Følge opp givertjeneste. Diverse, kreative innsamlinger.
Tilstrebe opplevelse av eierskap, fellesskap og ansvar.

5. **Delmål e) Involvering i gudstjenester** Skape bred involvering i gudstjenestene med ulik alder og bakgrunn.

Strategier:

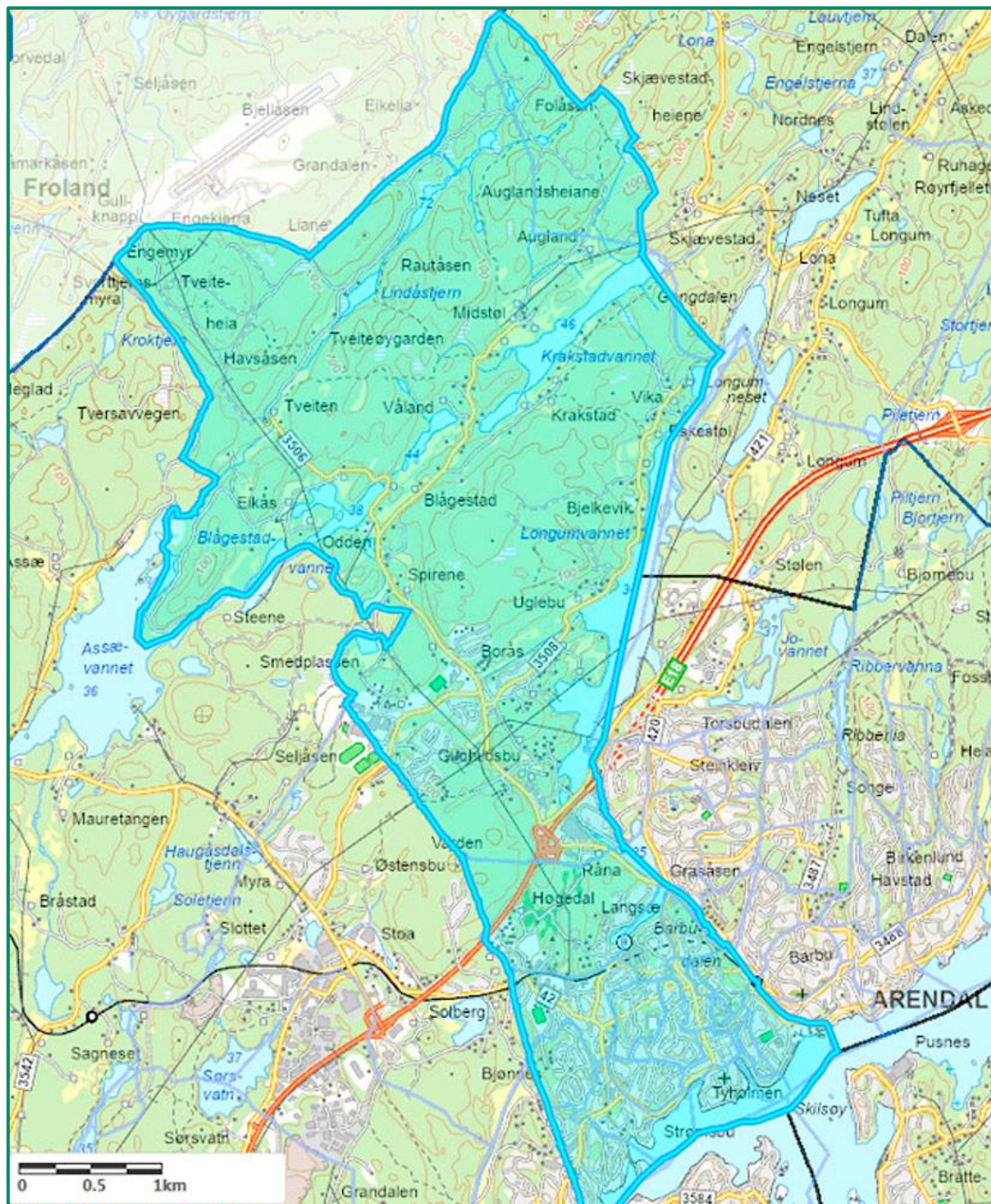
Invitere, involvere og inkludere flere i gudstjenesten.
Tilpasse enkelte gudstjenester til ulike målgrupper, med involvering fra målgruppen.
Tilstrebe opplevelse av eierskap, fellesskap og ansvar.

Lenker

© Den norske kirke

Visitasmelding for Trefoldighet sokn

ARENDALE PROSTI
AGDER OG TELEMARKE BISPEDØMME

2025

1. INNLEDNING

1.1 Kart på første side som viser området visitasmeldingen gjelder for (se forsiden)

1.2 Kort historisk riss siden siste visitas

«Katedralen i byen» har vært overskriften for Trefoldighet menighet hele perioden siden forrige visitas. Det har vært viktig for å skape menighetens særpreg og definere hva den ønsker å være. Trefoldighet er mer enn en sentrumskirke, den er også et definerende landemerke i Arendal by. Under mottoet «Trefoldighet menighet – synlig, hørbar, merkbar, for alle i byen!» har menigheten drevet, og driver fremdeles, alt sitt arbeid i spenningen mellom å være soknekirke og katedral. Skjer det noe i Arendal, skjer det noe i Trefoldighet.

Siden forrige visitas, har kirken i ennå større grad markert seg som en signalkirke, både i by, prosti og bispedømme.

Dette gjør seg gjeldende blant annet gjennom det liturgiske arbeidet i gudstjenestene, som har gjort en dreining mot katedralens format.

Siden forrige visitas har Arendalsuka gått fra å være en samling med ganske få arrangementer, til å være det vi kjenner den som i dag: En uke med over 2000 foredrag og samlinger. Trefoldighet har fra starten ønsket å være en del av Arendalsuka og har hatt sitt eget program besående av konserter, foredrag, gudstjenester, drop-in dåp, debatter m.m. Etter at Kirkerådet besluttet å ikke fortsette med kirkeskipet i Pollen, huser Trefoldighet også noen av deres arrangementer. Arendalsuka er viktig også for Trefoldighet og vi ser på det som en viktig arena å være synlige på.

Arendal feiret 300 år i 2023. Dette markerte vi sammen med hele byen gjennom året. Vi hadde stor jubileumsgudstjeneste på selve bursdagen, 7. mai. Menighetsbladet hadde by-jubileet som tema og det ble laget en historisk utstilling med bilder av de tre kirkene viet Hellig Trefoldighet. Menighetspedagogen inviterte 6. trinn til ANNO – et undervisningsopplegg der både ansatte og frivillige var engasjert.

Som så sentralt beliggende, er det naturlig for Trefoldighet å være en del av byens liv. Eksempler på dette er båtmessen som ble holdt under Tall Ship Races og folkemusikk-messen da Norlek var i byen sommeren 2024.

Trefoldighetskirken er prostesete, og benevnes som en av tre signalkirker i Agder og Telemark bispedømme, sammen med Kristiansand domkirke og Skien kirke. Det er begrunnet både med vår kirkes fremtoning som katedral sentralt plassert i byen og ved havet, og med funksjonen Trefoldighetskirken har som et samlende sted og kirkebygg for Arendal prosti.

Prostigudstjenestene hvert halvår samler alle prostiets sokn, og høstens prostihelg har gjennom flere år også vært koblet opp mot TV-aksjonens innsamling.

Arbeidet med katedralbevisstheten i Skagerakskatedralen har også spredt seg inn i konfirmantarbeidet. Katedralkonfirmant har det blitt hetende og mye av opplegget har gudstjenesten som retning.

Korvirksomheten har vært gledelig økende siden forrige visitas. Både antall kor og sangere.

Koronapandemien fra 2020 fikk store konsekvenser for arbeidet i menigheten. Vi forsøkte å holde kontakten med våre medlemmer via nettet, men lyktes bare delvis med det. Prost Jorunn Raddum ledet arbeidet med å få til en felles digital satsing for menighetene i prostiet. Staben i

Trefoldighet deltok aktivt i det arbeidet. I tillegg laget vi gudstjenester, andakter, musikkinnslag og konserter som vi publiserte fra menigheten. Vi forsøkte også med konkurranser og korte videoer rettet mot barn og unge uten at vi kjente at vi traff helt med det. Dette var en spennende tid der læringskurven var bratt, og staben ble knyttet tett sammen i litt uvante arbeidsoppgaver. Noe av arbeidet vi drev før pandemien har det vært tungt å få i gang igjen etterpå. En del av kontakten med barn og unge var det særlig vanskelig å gjenopprette.

Sokneprest Eckhard Graunes brå bortgang januar 2023 var et sjokk og traume for menigheten. Det var en stor sorg for menigheten. Samtidig så man at både menighet og stab ble enda mer samlet, og at mange bånd ble forsterket.

Det har vært endringer og utskiftninger på flere områder for Trefoldighet menighet i perioden etter visitasen 24.-29.mai, 2016:

2017:

- Avskjed med sokneprest Åsta Ledaal (august)
- Ny sokneprest Jorunn Raddum (september)
- Avskjed med trosopplærer Liv Tomter (juni)
- Ansatt ny trosopplærer Ragnhild Kristensen Bøhler (startet april '18)
- Siri Andresen engasjert i 20% stilling (babysang)
- Anne Dorthée Svendsen (vikar for menighetssekretær)
- Arnhild Reinum ivaretok trosopplæringstiltak

2018:

- Avskjed med prost Kolbjørn Gunnarson (september)
- Ny prost Jorunn Raddum (fungerende prost til ny var ansatt)
- Sokneprestvikar Hilde Gunn Sletten (september – juni 2019)
- Trosopplærer Ragnhild Kristensen Bøhler (april 2018)

2019:

- Prost Jorunn Raddum ønsket velkommen (januar)
- Avskjed med sokneprestvikar Hilde Gunn Sletten (mai)
- Ny sokneprest Eckhard Graune (juni)
- Trosopplærer/menighetspredag Ragnhild Kristensen Bøhler delvis permisjon høsten 2019. Full permisjon i 2020.
- Vikar trosopplærer/menighetspedagog: Åsmund Aarvik (desember)

2020:

- Menighetssekretær: Arnhild Reinum sluttet (oktober) Nina Nysæter ansatt som ny sekretær (november)
- Trosopplærer: Ragnhild Kristensen Bøhler takket for seg etter endt permisjon Åsmund Aarvik ansatt som menighetspedagog
- Kirketjener: Arild Hansen sykmeldt (mars) Hege Kaspersen Skjulestad vikariert i deler av kirketjenerstillingen Freweyni Araya hjulpet med renhold

2021:

- Kirketjener: Trygve Knudsen (november)

2022:

- Kirketjener: Trygve Knudsen valgte å avslutte sitt engasjement etter endt prøvetid
Hege Kaspersen Skjulestad ansatt
- Menighetssekretær: Nina Nysæter sykmeldt fra deler av stillingen
Janicke Jacobsen vikarierte i MR-møtene og en del på kontoret

2023:

- Sokneprest: Prestevikar: Helge Bjørgaas Helle (vinter/vår) Vikarprest: Bjarte Våge
(vår/sommer) Ny sokneprest Tore Laukvik (september)

2024:

- Menighetssekretær: Nina Nysæter sluttet (august). Arne Homme vikariert som sekretær
for MR + hele høsten. Ingrid Dobbe ansatt f.o.m 1.1.

Den eneste i staben som har vært stabil siden forrige visitas er kantor Tim Harry Blomberg!

2. SOKNET

2.1 Grenser, folketall, kirkemedlemskap

Trefoldighetskirken er et landemerke i Arendal og ligger midt i sentrum med alle de muligheter og utfordringer det gir. I den ene enden er soknet en sentrumsmenighet. I nordenden ligger Myra, som består av flere boligfelt av nyere dato og som ligger lengre unna byens sentrum. Myra soknet tidligere til Austre Moland, men ble i 2018 en del av Trefoldighet sokn. Det medførte en økning i antall mennesker som bor i soknet. Trefoldighet sokn grenser til Øyestad i vest, Froland i nord, Barbu i øst og Moland i nordøst.

Det bor 6892 i soknet og 3552 er medlemmer av kirken. Det har vært en nedgang i antall medlemmer. 2020 var året med høyest antall medlemmer siden 2018. Da var medlemsantallet 3594. Prosentandelen av bosatte medlemmer har falt fra 55,8 i 2018, til 51,5 i 2023. Befolkningen i soknet har i samme tidsrom økt med 501 personer.

2.2 Demografi, sosiologisk beskrivelse (levetårsutfordringer, tros- og livssynsmangfold)

Trefoldighet er en mangfoldig menighet demografisk og sosiologisk. Her finner du mennesker i alle lag av samfunnet og i alle livssituasjoner. I sentrum 3, er 58,2% i alderen 22-66 år Den nest største gruppen er fra 66 og oppover. Beveger man seg mot Myra, stiger andelen barn betraktelig. Stinta skole kan på kan vitne om at soknet er mangfoldig. Til sammen har de elever med nærmere 30 nasjonaliteter, som snakker rundt 20 språk.

Andelen som lever i lavinntektsfamilier, er relativt høy Arendal sett under ett.

I sentrum drives det arbeid for rusbrukere. Det ligger også boenheter for rusbrukere i soknet.

Trefoldighets soknegrenser sammenfaller i stor grad med kommunes levetårssoner Stinta og Sentrum 1-3. Særlig en av sentrumssonene har noe høyere tall enn kommunes gjennomsnitt når det gjelder lav utdanning (34%), innvandring (33%) og sosialhjelpsmottakere over 16 år (12%) (SSB 2020). Unge uføre i dette området ligger på over 11%, vesentlig høyere enn snittene for Arendal kommune (7,9%), Agder fylke (3,4%) og landet (2,5%).

Mange kristne trossamfunn har sine lokaler i soknet. Også moskeen og lokalene til Humanetisk forbund ligger i sentrum. Dermed er det et stort tros og livssynsmangfold både når det gjelder mennesker og organisasjoner i soknet.

2.2 Lokalsamfunnet- kultur- og samfunnsliv

I Arendal er det et rikt kulturliv for både barn, unge og voksne. Mange av disse aktivitetene foregår i sentrum og Trefoldighet menighet er heldige å etablere nye og pleie tidligere kontaktpunkt for disse gruppene.

I 2021 fikk Arendal kulturskole nye lokaler med konsertsaler, øvingsrom og aktivitetsrom. Dette har ført til et tettere samarbeid mellom kirke og kulturskole med både konserter og muligheter for kirkens musikkrefter å øve i kulturkammeret når kirken er opptatt.

I sentrum har vi NRK Sørlandet som titt og ofte dekker kirken både i fjernsyn og radio, senest med reportasje om klokkeuret i tårnet i romjulen. Under Corona-perioden var det reportasje på både nyheter og Norge Rundt med Star Wars-musikk utover tårnet på den internasjonale Star Wars-dagen 5. mai, samt diverse musikere som spilte sammen med kantor Blomberg fra kirkens tårn. Kirkens klokkespill har også vært i aktiv bruk med markering av kjente personer som har gått bort.

Trefoldighetskirken orgel fylte 10 år i 2020 og det ble feiret med konserter/foredrag bl.a. i samarbeid med Universitetet i Agder. Barne- og ungdomskantoriet i Trefoldighetskirken har deltatt på konserter i Arendal kulturhus i samarbeid med Secret Garden og korvirksomheten blomstrer for både barn, unge og voksne i menigheten. Arendal by feiret by-jubileum 300 år i 2023 og da med stort fokus på barn og unge gjennom feiringene. Menigheten arrangerte bl.a. «Anno» med invitasjon av skoleklasser, konsert med nyskrevet musikk på festgudstjeneste med sammensatt barnekor og blåsere, ny musikk for damekor og jazzkvartett i samarbeid med Musikkens venner Arendal mm.. Ted-X er en tydelig aktør i Arendals kulturliv og også her har kirken samarbeidet om konsert og vandring i byen. Siden sist visitas har samarbeidet mellom kirke, kultur – og samfunnsliv blitt enda tettere og dette gir seg utslag i bl.a. lettere rekruttering til korene i kirken. Kirkens bidrag under Arendalsuka gir også gode ringvirkninger for hele vårt arbeid i menigheten.

3. ARBEIDET I MENIGHETENE

3.1 Menighetens strategi og visjon

Det står høyt på dagsorden for menigheten at vi får satt i gang en ny og grundig runde med menighetens strategier og visjoner. Av mange grunner, blant annet stor utskifting på ansattssiden, har dette arbeidet mistet kontinuitet. Menigheten har likevel holdt fast ved visjonen «Hørbar, synlig og merkbar».

Hørbar handler om forkynnelse og lyden i kirken. Kor, musikk, klokker og musikk fra tårnet. Noe skjer for de som har kommet inn i kirken, annet er for alle de som bruker byens rom.

Synlig handler naturligvis om selve kirken slik den ligger til. Det vi gjør og det som skjer skal være synlig. Troen skal bli synlig.

Merkbar skal kirken være i menneskers liv, i byens liv og i samfunnslivet.

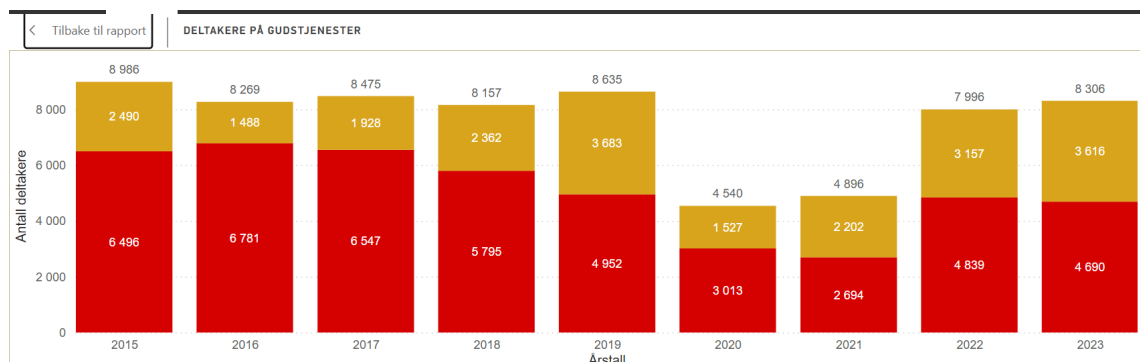
3.2 Generell vurdering av menighetslivet/menighetens åndelige situasjon

Som sentrumskirke kan man hevde at de som ikke går så ofte i kirken, har en større tilknytning til Trefoldighet som kirkebygg og kulturinstitusjon, enn som menighet og gudstjenestested. Dette er likevel ikke hele sannheten. Det er mange som har Trefoldighet som sin kirke og menighet. Mange uttrykker glede og stolthet over det. Gudstjenestene er det helt sentrale i menigheten. Det er mange aktiviteter i menigheten, og de aller fleste har forbindelse til en eller flere

gudstjenester. Katedralkonfirmantenes ministranttjeneste gjennom året, er et vakkert og viktig element i gudstjenestene. Det blir satt stor pris på.

3.2.1 Gudstjenester: Utvikling av gudstjenestelivet og gudstjenestedeltakelse

Gudstjenestene i Trefoldighet er velsignet med flere trofaste kirkegjengere. I forrige visitasmelding omtales de som «den indre kjerne» og at alderen var relativt høy. Disse mest trofaste, har nå flere innslag av yngre mennesker. Beskrivelsen må endres til et flertall med relativt høy alder. Andre går innimellom til kirke, mens andre igjen er der ved spesielle anledninger. Gjennom et år er det gudstjenester som knyttes til hendelser i byen og temagudstjenester. Som prostikirke, er Trefoldighet samlingsstedet når menighetene gjør noe felles.

Årstall	deltakere gudstjenester søn-/helligdager	deltakere på gudstjenester utenom søn-/helligdager
2015	6 496	2 490
2016	6 781	1 488
2017	6 547	1 928
2018	5 795	2 362
2019	4 952	3 683
2020	3 013	1 527
2021	2 694	2 202
2022	4 839	3 157
2023	4 690	3 616

2024: 51 gudstjenester på søn. og helligdag med 5683 deltakere
61 gudstjenester utenom søn. og helligdager med 4803 deltakere

Statistikken viser en gjennomsnittøkning på søn. og helligdag fra 82 i 2023 til 111 i 2024. For gudstjenester utenom er snittet opp fra 77 til 78.

3.2.2 Kirkelige handlinger

Årstall	Gravferder	Konfirmanter	Dåpshandlinger	Vielser
2016	31	44	34	12
2017	42	36	19	10
2018	28	33	30	10
2019	27	36	21	5
2020	39	33	23	7
2021	30	43	28	7
2022	23	34	33	15
2023	36	34	16	10

2024: 25 begravelser
49 konfirmanter
35 dåpshandlinger
12 Vielser

Det var litt bekymring knyttet til dåpstallene i 2023, men antakelsen om at det var en svingning i fødselstallene ser ut til å stemme når man ser på tallet for 2024. Et stort konfirmantkull i 2024 var gledelig. Her var også det totale antallet i årskullet høyere enn normalt. Det virker ikke til å være store endringer for kirkelige handlinger i soknet.

3.2.3 Trosopplæring og annet barne- og ungdomsarbeid

Det er stort støtte til alt barne- og ungdomsarbeid i Trefoldighet menighet. Menighetsmedlemmer er flinke til gi uttrykk for at de setter pris på arbeidet, og mange stiller også opp som frivillige i forskjellige sammenhenger. Menighetsrådet viser også stor vilje til å støtte trosopplæringsarbeidet.

Barn og unge og gudstjenestene

Det er få barnefamilier som deltar i det vanlige gudstjenestelivet vårt. Vi møter foreldre med små barn gjennom dåp. Vi har også en del barnefamilier innom gudstjenesten i forbindelse med trosopplæringstiltak. Barnekantoret og ungdomskantoret bidrar også svært godt til barn og unges deltakelse i gudstjenestelivet i Trefoldighet. Gjennom ministranttjenesten og obligatoriske gudstjenester blir konfirmantene kjent med gudstjenestene i menigheten og er med og gir viktige bidrag til gudstjenestene våre. Konfirmantforeldre bidrar også ved å bake og hjelpe til med kirkekaffe.

Vi har god oppslutning om dåp og konfirmasjon i Trefoldighet menighet. Utenom dette strever vi med å få stor oppslutning om trosopplæringstiltak i regi av menigheten. Vi har noen viktige frivillige medarbeidere som gjør en flott innsats. Trosopplæringsutvalget har møter en til to ganger i året. Vi ser nå at engasjementet er stort og det ligger an til flere møter i utvalget per år i tiden som kommer. Vi trenger å gå gjennom trosopplæringsplanen for å revidere den.

1-6 år

I perioder har vi hatt babysang i kirken, i kirkekjelleren eller på Myratunet. Oppslutningen har variert en del, men har for det meste vært lav.

Dueslipp har vi gjennomført med forholdsvis liten oppslutning. Det samme gjelder bøker til 4-åringer og 6-åringer.

Siden 2021 har vi gitt tilbud om Aktivitetshelger for 6- og 7-åringer om høsten i forbindelse med høsttakkefest i kirken. Et av årene måtte vi avlyse på grunn av få påmeldte. De andre årene har opplegget fungert godt.

8-12 år

De siste årene har vi fått gjennomført Tårnagenthelg og Lys Våken i menigheten. Det er vi veldig glade for. Tårnagentklubben har vært i drift bortsett fra en liten periode under pandemien. Oppslutningen er noe varierende, men klubben er viktig i arbeidet vårt for barn og unge.

Konfirmantarbeidet

Vi får mange gode tilbakemeldinger på konfirmantarbeidet vårt fra foreldre og fra tidligere konfirmanter. De siste tre årene har vi hatt konfirmanttur til Hamburg. Den er dyr og er vanskelig å forsvare økonomisk. Menighetsrådet har måtte støtte opplegget med betydelige økonomiske midler.

Fra konfirmantkullet 2022 rekrutterte vi 3 ungdomsledere. De deltok på MILK-kurs vinteren etterpå og LIV-kurs vinteren 2023-23. De har bidratt i forskjellige sammenhenger i menighetens barne- og ungdomsarbeid siden. Høsten 2023 startet vi opp et tilbud til unge i hele Arendal som vi kalte «Unge tanker». Det var et møtepunkt for unge til samtale og refleksjon rundt troen og det å være ung. Vi har hatt samlinger en gang i måneden, men vi har ikke lyktes med å skape et ungdomsmiljø for flere enn de tre.

3.2.4 Voksenarbeid

Utover korene, er det ikke et kontinuerlig tilbud til voksne i Trefoldighet. Gudstjenester, åpen kirke, konserter og andre arrangementer (som under Arendalsuka), gjør at man kan få med seg ganske mye i løpet av et år likevel.

3.2.5 Diakoni

Åpen kirke – I et halvt år drev frivillige i 2024 «Treffpunkt». En kveldssamling der man kunne komme til kirken og ha samtaler rundt et bord. Intensjonen og opplegget var godt og det var en trofast, men liten gjeng som samlet seg der. Spørsmålet ble da om ordet samtale gjorde at folk ikke kom. Siste halvdel av 2024 ble dette endret til åpen kirke. Hver onsdag er kirken åpen for stillhet og lystenning. De som ønsker det, kan få litt å drikke og spise. Det er også rom for samtale.

Det blir holdt åpen kirke andre ganger gjennom året også.

- Julekort til menighetens eldste sendes ut hvert år. Konfirmantene har en samling om diakoni før jul. Her skriver de julekort. Hvert år kommer det noen brev til konfirmanten, med takk.

Menigheten har ikke diakon, men menigheten viser seg å ha en evne til å fange opp mennesker som kommer til kirken, og inkludere og skape rom for hverandre.

3.2.6 Misjon/SMM (Samarbeid, Menighet og Misjon)

Trefoldighet har i flere år hatt et misjonsprosjekt på Madagaskar gjennom Det norske misjonsselskap. Under aksjonen Sammen som kirke i hele verden, har menigheten prøvd å øke informasjonsmengden om prosjektene vi støtter. I all hovedsak har mye av bevisstheten vært knyttet opp mot dagene takkofferet går til prosjektet. Fra 2025 har menighetsrådet vedtatt å inngå misjonsavtale med Stefanusalliansen. Engasjementet for forfulgte kristne gjorde at valget

denne gangen ble slik. En gang i året er det et fakkeltog for forfulgte kristne som ender i Trefoldighetskirken.

3.2.7 Givertjeneste

Givertjenesten sørger for midler til menighetspedagogstillingen, og her ønsker vi økt innsats og flere faste givere. Vi vedtok å gjøre stillingen om fra en midlertidig stilling til en fast 100% stilling fra 01.01.24.

«Gi Trefoldig» - ny brosjyre ble utformet i 2018. Da hadde vi også Tore Gullaksen fra bispekontoret med for å motivere oss til økt innsats. Vi satte oss mål om mange flere faste givere. Dessverre er antallet fortsatt lavt, og målet er ikke nådd.

Dagens MR har vedtatt at givertjenesten skal være i fokus i begynnelsen av 2025. Vi vil bli flinkere til å skrive om dette i menighetsbladet og på Facebook/Instagram og hjemmesiden.

3.2.8 Kirkemusikalsk virksomhet

Ved sist visitas var det kort tid siden kantor Blomberg startet sitt arbeide i menigheten. Trefoldighet kantori var eneste kor i menigheten med sine 15 sangere. Trefoldighet barnekantori ble etablert høsten 2016 med 6 sangere på første øvelse. I tillegg ble damekoret «Trefoldighet vocale» etablert i 2017. Damekoret består av 16 håndplukkede sangere og har 1-2 prosjekter ca. annethvert år. Trefoldighet barnekantori ble utvidet i to forskjellige grupper i 2018. Vi har nå Trefoldighet barnekantori for barn 1.-5. trinn og Trefoldighet ungdomskantori for barn/unge 6.-10. trinn (eventuelt eldre). Trefoldighet kantori har etter hvert fått mange nye sangere med seg i koret. De består nå av ca 40 sangere fra både Arendal, Grimstad og Lillesand. I barne- og ungdomskantoret er det ca 20 sangere. Mye av det kirkemusikalske arbeidet består i å drifte korene. Kaia D. Blomberg er med som hjelpedirigent for barne- og ungdomskantoriene. På sikt ønsker kantor Blomberg å etablere en aspirantkorgruppe, men det må skje under forutsetning av innleid ekstern sanger/leder. Barne- og ungdomskantoriene har etter søknadsrunder blitt tildelt penger og i juni 2024 dro ungdomskantoret på tur til Danmark, mens barnekantoret dro på tur til Dyreparken. Det er kantors mål å utvide dette viktige barne og ungdomskortilbudet enda mer så vi får en større base sangere med i korene.

I mange år har Trefoldighet kantori fremført Messias og Juleoratoriet og senest i 2022 fremførte Trefoldighet kantori Juleoratoriet, men denne gangen også sammen med kirkens barne- og ungdomskantori på visse satser. Det er viktig for for kantor Blomberg barn er med på de store klassiske verkene og at kirkemusikken i Trefoldighet, det klassiske uttrykket også er en del av barns og unges musikk. I 2019 arrangerte vi jubileumskonert for Svein Ellingsen i samarbeid med Kristiansand domkor/Marianne Sødal Misje. Også her var barne- og ungdomskantoret med, denne gangen i et sammensatt barnekor fra distriktet. Trefoldighet kantori og Kristiansand Domkor fremførte vakker musikk sammen med Agder Brass og kirken var fylt til randen av sangglade barn, unge og voksne som feiret Sveins 90 år.

Under Korona-pandemien hadde vi sporadiske korøvelser i kirken og mye var satt på pause som så mange andre steder. Det ble en stor trøst for mange i byen når trompetist Odd Bjørn Jensen og kantor Blomberg spilte musikk utover byen fra kirketårnet. Mennesker lyttet ofte gråtende i en ellers så tom by. Både klokkespill og muligheten til å spille orgelmusikk utover byen ble også benyttet under gudstjeneste 17. mai i Pollen, da også under pandemien. Klokkespillet i byen er en del av byens pulsslått og til byens jubileum i 2023 fikk kantor i oppdrag å skrive en klokkespillfanfare som ble fremført på selve feiringen av byen vår.

Samarbeid med mange forskjellige musikalske grupperinger og kor er også en viktig del av kantors arbeide. Trefoldighetskirken får til stadighet besøk fra inn og utland fra kor/musikere som ønsker å holde konserter i kirken vår. Ofte får vi til samarbeid med kirken kor om dette og senest i høst var Sølvguttene på besøk med konsert da i samarbeid med barne- og ungdomskantori.

Orgelet i Skagerrakskatedralen er et fantastisk instrument som mange ønsker å oppleve. Det er ofte besøk fra pensjonistforeninger, skoleklasser, turister m.fl. som ønsker visning av orgelet.

3.2.9 Integrasjon av mennesker med spesielle behov og nye nordmenn.

KIA Arendal drives av frivillige fra menighetene i Trefoldighet, Barbu, Hisøy, Tromøy, Froland og Arendal Misjonskirke - foruten noen med minoritetsbakgrunn.

KIA Arendal er kirkens diakonale arbeid blant byens innvandrere.

Respekt, likeverd, omsorg og vennskap er deres kjerneord. KIA har i flere år drevet et tidvis stort arbeid. Dette har for eksempel bestått i Norsk treningskafé med kveldsmat og forskjellige temaer. Strikkekafé, svømmekurs, mange turer, skidager, samlinger i private hjem, tiltak og samlinger i kirkekjelleren. Det merkes at andre har overtatt mye av det arbeidet KIA gjorde tidligere. I 2024 vil de avvikle sitt arbeid i kirkekjelleren. Som takk har de gitt en flott gave til utbedringer.

Strikkekafeen som holder til i Kafe Katedral, samt noen av turene vil fortsette.

3.2.10 Kultur, bla samarbeid med det alminnelige kulturliv

Det kirkemusikalske arbeidet i Trefoldighet menighet har siden sist visitas blitt utvidet på mange måter. Som tidligere nevnt har det blitt etablert nye kor i menigheten, men det har også blitt flere aktører å samarbeide med inn mot både konserter og gudstjenester. Bølgen dansestudio har deltatt flere år med dans under gudstjenestene, et flott visuelt uttrykk på bl.a. Maria Budskapsdag. Vi har hatt fotoutstilling på «Skaperverkets søndag» med flott bildemontasjer fra fotograf Mona Hauglid (Arendal). Agder Kammerorkester holder egne konserter og konserter sammen med kirkens kor. Flere av disse konsertene har vært med fokus på barna gjennom deltagelse i orkesteret og korene. Musikken ble spesialskrevet også for barn i startfasen av sin musikalske karriere. Ager kammerorkester er i så måte en viktig samarbeidspartner for kirkemusikken i Trefoldighet. Arendal Jazzklubb og Musikkens venner i Arendal er også to viktige samarbeidspartnere med sine flotte konserter året igjennom. Det har blitt arrangert samarbeidskonserter med orgel og jazzpiano, nyskrevne verker for kor og musikere og rene orgelkonserter. Stinta skolemusikkorps, Frelsesarmeens hornorkester og Agder Brass er også jevnlig innom med deltagelse under konserter og gudstjenester. Under feiringen av orgelets 10 år i 2021/2022 (utsatt pga. Corona) hadde kantor Blomberg et flott opplegg for skoleklasser. «Orgelet i naturfag – naturfag i orgelet» var et samarbeid mellom Vitensenteret i Arendal og Trefoldighets kantor hvor orgelet ble vist frem gjennom lek, moro, konsert og vandring inne i orgelet. Høydepunktet var visualisering av musikkens lydbølger i flammer! 6 forskjellige skoleklasser fra Arendal sentrum fikk ta del i dette opplegget og i tillegg arrangerte Trefoldighet menighet åpen dag for alle som ønsket å se orgelet fra innside og utside – en «bli kjent»-dag, med kirken og orgelet.

3.2.11 Menighetsrådets arbeid – hvordan dette fungerer

Menighetsrådene som har vært i de to periodene siden forrige visitas er preget av godt samarbeid og mye engasjement.

Som det fremgår under, har mye av menighetsrådets tid de siste årene vært påvirket av at vi ikke hatt mye tid og ro til å jobbe sammen med en stabil stab. Veldig mye tid går til utlysningstekster, avskjeder, ansettelse og velkomster. I tillegg har MR det siste året fått ansvaret for frivilligheten -

det vil si - sette opp Frivilligliste for gudstjenestene, konsertene og Arendalsuka. Menighetsrådet behandler også ofte utleieforespørslar.

Arbeidet i menighetsrådet siden siste visitas:

2017:

- Det ble jobbet mye med grensejustering med innlemmelse av Myra grunnkrets i Trefoldighet sokn.
- Samarbeid Barbu /Trefoldighet
- Arendalsuka
- Stillingsutlysninger og ansettelser

2018:

- Givertjenesten «Gi Trefoldig» – Vi hadde flere møter der Tore Gullaksen fra bispekontoret prøvde å motivere oss til innsats; først med en gruppe fra MR og siden hele MR. Vi satte oss mål om å øke antallet faste givere.
- Samarbeid Barbu /Trefoldighet
- Arendalsuka
- Hvordan innlemme Myra-området i Trefoldighet? Planlegging.
- Stillingsutlysninger og ansettelser

2019:

- Samarbeid Barbu/Trefoldighet
- Grensespørsmål mellom B/T
- Samarbeid vennskapsmenighet i Hamburg
- Kirkevalget 2019; nominasjoner, forberedelser og gjennomføring
- Misjonsavtale med NMS
- Grønn menighet
- Arendalsuka
- Stillingsutlysninger og ansettelser

2020:

- Strategisamling for nytt MR i januar
- Smittevern covid ´19
- Grønn menighet – planlagt basar – avlyst
- Misjon: Landsbyutvikling på Madagaskar (NMS)- grønt misjonsprosjekt
- Utvidet digital kompetanse gjennom året; TEAMS-møter.
- Stillingsutlysninger og ansettelser

2021:

- Bålpannegudstjenester
- Sammen som kirke i hele verden (Kr.Himmelfartsdag-St.Hans)
- Menighetsmøte angående grensen mellom Barbu og Trefoldighet; Vedtak i BDR at grensene skal følge grunnkretsene slik de gjør i dagens kommunale kart.
- Justering av gudstjenesteliturgien
- Arendalsuka
- Stillingsutlysninger og ansettelser

2022:

- Utleie av kirken
- Kirkekjelleren – nytt utleierelement og oversikt over utstyr
- Frivillighetens år – markering etter gudstjenesten 12.06.

- Planlegging av Trefoldighets bidrag i forbindelse med Arendal 300 år-
- Gjennomgang av instruks for frivillige; klokkere, kirkeverter, kirkekafeansvarlige og brannvakter.
- Gjennomførte «kurs» for klokkere, kirkeverter, kirkekafeansvarlige og brannvakter.
- Stillingsutlysninger og ansettelse.

2023:

- Sokneprest, Eckhard Graune, døde tidlige på året og mye av arbeidet i vårsemesteret ble preget av dette. Vi hadde ulike tre ulike vikarer for ham på MR-møtene før ny sokneprest, Tore Laukvik, var på plass fra oktober
- Arendal 300 år:
Jubileumsgudstjeneste 7. juni
Utstilling med bilder fra de tre kirkene
Menighetsblad 2-4, 2023 var viet by-jubileet
ANNO
- Kirkevalget 2023; nominasjoner, forberedelser og gjennomføring
- Julegaveaksjonen
- Stillingsutlysninger og ansettelse

2024:

- Justering av gudstjenesteliturgien
- SMM – Samarbeid menighet og misjon. Vi vurderte de ulike samarbeidsorganene innen SMM og har valgt Stefanusalliansen for vår misjonsavtale gjeldende fra januar 2025.
- Arendalsuka
- Julegaveaksjonen
- Stillingsutlysninger og ansettelse

3.2.12 Stabens arbeid – hvordan dette fungerer

Staben i Trefoldighet er fra og med 02.01.25 fulltallig, da Ingrid Dobbe tiltrådte som kontorleder. Å være en fulltallig stab kjennes både godt og nødvendig. Det er et godt arbeidsmiljø i Trefoldighet, der faglighet og humør går hånd i hånd. Et godt arbeidsmiljø er avgjørende på et sted der arbeidstrykket ofte kjennes høyt.

Trefoldighet har en dyktig og kompetent stab. Vi mener selv, at det gjør at det er god kvalitet på arbeidet i Trefoldighet. Det er en innstilling i staben som gjør at den trekker i samme retning. Dette er en nødvendighet i en såpass liten stab. Etter en tid med vakanser, blir det viktig å avklare ansvarsområder og oppgaver i tiden som kommer.

4. KIRKELIGE RÅD OG ANSATTE

4.1 Menighetsråd, navneliste

Kirkevalget 2019 gav følgende nye menighetsråd (tiltredelse 01.11.2019):

Leder: Karin Thorsen

Nestleder: Solvor Frafjord

Medlemmer: Ole Eikaas, Odd Longum, Hege Kaspersen Skjulestad, Thyra Johanne Monstad, Tor Emil Pettersen og Olav Ragnar Botha.

Varamedlemmer: Sigrid Ingebjørg Brekke, Beste Bracht, Ivar Kristian Sandvik og Ali Hosseini.

I tillegg var soknepresten, Eckhard Graune, fast medlem i MR.

Kirkevalget i 2023 gav følgende menighetsråd

Karin Thorsen (leder)

Jeanne Mette Goderstad (nestleder)
 Elisabeth Lilleholt
 Per Arnt Tellefsdal
 Olav Ragnar Botha
 Kjellfrid Ringvoll
 Ole Eikaas
 Thyra Johanne Monstad
 Tore Laukvik (sokneprest)

Varamedlemmer:

Solvor Frafjord
 Solveig Helljesen
 Ivar Kristian Sandvik

Varamedlem Tom Harald Mosvald døde brått i desember 2023

4.2 Fellesråd, navneliste

Kristen Bjormyr (Leder)
 Torgeir Fossestøl (nestleder)
 Tom Tjensvold Knutsen
 Elisabeth Lilleholt
 Hans Andreas Hansen
 Tone Jørgensen Dahlsveen
 Jorunn Raddum (oppnevnt av biskop)
 Steinar Ostermann (oppnevnt av Arendal bystyre)

4.3 Ansatte, navneliste – stilling, stillingsstørrelse og arbeidssted

Alle i staben har arbeidssted i Trefoldighetskirken. Staben består fra 01.01.25 av:

Ingrid Dobbe – kontorleder – 80%
 Åsmund Aarvik – menighetspedagog – 100% stilling der 70% er menighetsfinansiert
 Tim Harry Blomberg – kantor – 100%
 Hege Kaspersen Skjulestad – kirketjener – 80%
 Jorunn Raddum – prost/ menighetsprest - 50%
 Tore Laukvik – sokneprest – 100%

5. KIRKEBYGG OG GRAVPLASS

5.1 Kirkene – kort beskrivelse og vurdering

Trefoldighetskirken er en korskirke med kompakte sideskip. Grunnplanet er som et latinsk kors. Kirkerommet får dermed et åpent langkirkepreg. Kirken er tegnet av arkitekt Christian Fürst, og er et av de første eksemplene i Norge på en nygotisk kirkeform bearbeidet for lutherske kirkebygg. Kirken er oppført i 1885 - 88, utført i teglstein i vegger, og med murte kraftige buer og søyler i kirkerommet. Takkonstruksjonen og øvre del av tårnet er utført i trekonstruksjon og båndtekket med kobber. Tårnet er 87 meter høyt, Norges nest høyeste.

I venstre sideskip er det laget til en kaffekrok og en krok for barn. Begge er under utvikling.

I kirkens underetasje ligger kirkekjelleren. Hovedrommet her brukes til samlinger og møter. I tilknytning finnes et mindre rom med bordtennisbord og fotballspill. I kirkekjelleren er det også kjøkken. Med andre ord, fungerer kirkekjelleren som menighetshus.

I kirkebasaren er det innredet menighetskontor. Prost og kantor har kontor i tilknytning til det som før var en kafe. Kaferommet brukes nå som spiserom og møterom. De andre tilsatte har kontorer et par innganger lengre nede i gaten.

Rullestoltilgangen til kirken er sikret gjennom rampe ved en av sideinngangene i våpenhuset. Det er ingen rullestoladkomst til koret. Kirkeskipet er dårlig egnet for rullestolbrukere, som oftest henvises til å sitte i midtgangen eller fremme i venstre sideskip. Det har vært en prosess knyttet til å redusere antallet benker i kirken for bl.a. sikre bedre rømningsveier og plass til rullestoler. Prosjektet er nå godkjent og forventes å igangsettes inneværende år. I kirkekjelleren er det trappeheis opp fra grunnplan som sikrer rullestoltilgang. Det er ingen mulighet å komme fra kirkekjelleren og opp i kirken utenom å kjøre rundt kirken.

Det ble skutt ut fjellmasser under kirken under arbeid med å lage parkeringshus. Dette arbeidet ble påbegynt i 2018. Det var store vibrasjoner gjennom 2019. Under arbeidene var det store utfordringer med nedfall fra kirken. Man kan kanskje si at disse arbeidene åpenbarte problemer ved kirkebygget, men også i forrige visitasmelding ble problemene med fukt og frostsprengning beskrevet. Nedfall av teglsteinsbiter på utsiden av kirken har vært har bare fortsatt og tiltatt. For et år siden, ble det satt opp bygningsgjerder rundt kirken for å sikre at ingen skulle få stein i hodet. På samme tid ble det også bygget beskyttende ganger inn til hovedinngang og sideinngang med rullestolrampe

Siste 2 årene har det vært store undersøkelser av bygget ved lokal og innleid kompetanse. Resultatene viser at det er store og kostbare utbedringer som må til. Det er søkt om midler fra kirkebevaringsfondet til forprosjektet. Dette søker å få en totaloversikt over hva som må til og hva det vil koste.

Også innendørs er det store behov for rehabilitering. Maling og puss flasser av fra veggene. Spesielt ille er det i hjørnene. Deler av området ved alteret ble en periode stengt på grunn av nedfall. Også disse skadene blir omfattende sette i stand.

Kirkekjelleren er plaget med fukt og vann som trenger inn.

5.2 Andre bygg - kort beskrivelse av menighetshus og lignende

5.3 Kort beskrivelse av tiltak gjort siden forrige visitas

Restaurering av blyglassvinduer. Planleggingen av tiltaket startet i 2018. Prosjektet ble ferdigstilt i 2021. Alle panel som var til fare for seg selv eller personer ble skiftet ut. Det utgjorde ca. 25% av blyglasspanelene.

Nytt koppertak over sakristiinngang. Det var store skader etter gjentatte takras. Dette gjorde at det måtte bygges nytt undertak med koppertekking. Arbeidene ble gjennomført i 2020.

Klokkespillet fikk digital spillepult og styring i 2017 og lys for orgelet spillepult ble installert i 2018.

De-lugeventiler og kompressorer på sprinkleranlegget måtte skiftes under Korona. Koronatiden ble også brukt til å få malt gulvene i kirken.

Telesløyfe er nettopp utbedret etter å ha fungert dårlig de siste årene.

Siden forrige visitas har menigheten gått til innkjøp av en stor herrnhuter stjerne som heises opp der den fremre lysekronen vanligvis henger i koret. Her henger den i advent og juletid. Mot den blå stjernehimmelen over kirkens kor, er den litt av et skue.

6. KOMMUNEN OG KIRKEN

6.1 Generelle vurderinger

Arendal kommune hadde et langvarig, godt og etablert samarbeid med Arendal kommune og tidligere kommunedirektør gjennom mange år. Det har siden vært bytter både i kommunedirektør og i administrasjon av ulike årsaker. I februar 2025 starter ny kommunedirektør.

Dialogen med politikere og administrasjon i 2024 har vært preget av gjensidig tillit og interesse og samhandlingen vurderes som svært god.

Arendal bystyret stilte seg enstemmig bak søknader som er sendt Kirkebevaringsfondet, med intensjon om å støtte både Tromøy kirke og Trefoldighetskirken med midler når reovering skal starte.

Generelt er de økonomiske rammene som overføres årlig begrenset, særlig med tanke på større tiltak i kirker og på kirkegårder. Begrensede økonomiske rammer i kommunen, blir også merkbart i overføringene til Fellesrådet.

6.2 Kirken i kommuneplanene: Økonomi, helse, oppvekst, kultur mm

Det er systematikk for samarbeid med kommunen når det gjelder økonomi.

De økonomiske rammebetingelser gjennomgås i årlige budsjettmøter med kommunalsjef, etter at Fellesrådet ble flyttet til sektor for kultur og inkludering. I dette møtet avklares rammene for kommende budsjettår. Utover avsetning til forventet lønnsvekst, økning i pensjonspremie, seniorpolitiske tiltak og AFP-kostnader har det i mange år vært lite rom for nominell økning i fellesrådets driftsbudsjetter. Den avtalte rammen legges til grunn for kirkevergens budsjettforslag til fellesrådets behandling i september, hvoretter rådmannen innarbeider den i sitt budsjettforslag til bystyret i desember

Det er samarbeid mellom kirken og kommunen på ulike områder. Nåværende kommuneplan samfunnsdel er fra 2020 – 2030.

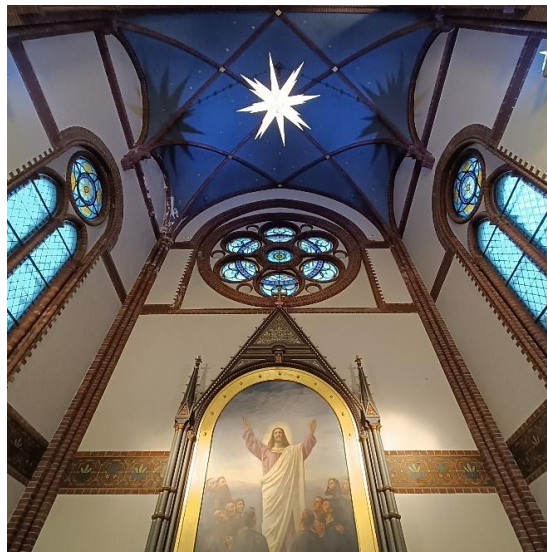
Den skal rulleres i 2025. Arendal kirkelige fellesråd arbeider på mange av feltene som en slik plan beskriver. Et mål er å få det tydeligere frem.

6.3 Eventuelle nye kommunale prosjekter/planer/saker

Det er flere prosjekter på gang lokalt. Ny driftsbygning for de ansatte på Høgedal kirkegård blir en viktig og stor forbedring. Bygget planlegges ferdig i mai 2025.

Det har vist seg at støpulen ved kapellet på Høgedal er i dårlig forfatning og Fellesrådet har et samarbeid med Arendal eiendom om utbedring. Det har vært god dialog om dette og i skrivende stund vurderes ulike tiltak og kostnadsrammene for disse.

Trefoldighetskirken er under utredning, og Arendal kirkelige fellesråd har sendt inn søknad om videre kartlegging av bygget, for fremtidig reovering. Svar på søknaden kommer sist i januar 2025.

6.4 Samarbeid kirke - skole - barnehage

Trefoldighet menighet inviterer de største barna i barnehagene til julevandring i kirken i adventstiden. Dette har vi hatt god oppslutning om hvert år.

Påskevandring

Før påske har Trefoldighet menighet hatt tilbud om påskevandring for skoleklasser i Arendal. Vi har hatt besøk av klasser fra både småtrinnet, mellomtrinnet og ungdomstrinnet. I påskevandringen får elevene lære om det som skjedde i påska gjennom 7 ulike stasjoner.

Anno

I forbindelse med by-jubileet i 2023 tok Trefoldighet menighet initiativet til et tiltak for sjette klassinger i hele Arendal. De forskjellige menighetene tok ansvar for sine skoler og stab og frivillige deltok. Opplegget ble tatt inn som en del av den kulturelle skolesekken og ble kalt «Anno 1723». Elevene fikk være med på en reise tilbake i tid for å oppleve hvordan barn i Arendal kunne ha det for lenge siden. Opplegget ble godt tatt imot og Trefoldighet menighet har også videreført tiltaket i 2024.

Skolebesøk

Vi har jevnlig besøk av skoleklasser som har kommet til kirken for å få en generell omvisning eller for å få belyst et spesielt tema KRLE-faget.

Kirkeskole plan

Det er 3 grunnskoler i trefoldighet sogn, Stinta skole, Myra skole og St. Franciskus skole. Vi har hatt kontakt med Stinta og Myra skole om å lage en plan for samarbeidet mellom skole og kirke. Vi har fått positive tilbakemeldinger på forslaget vi har kommet med, men det gjenstår en del arbeid for å få planen endelig godkjent og satt i drift.

I år hadde vi gudstjenester med de to offentlige grunnskolene i soknet før jul. Dette er andre år Myra skole har adventsgudstjeneste i Trefoldighet. Vi hadde også gudstjeneste for de to videregående skolene i Arendal før jul i år. Det er første år Sam Eyde videregående har tatt kontakt for samarbeid om skolegudstjeneste.

7. SAMARBEID MED ORGANISASJONER OG MENIGHETER

7.1 Samarbeid med kristne og humanitære organisasjoner/institusjoner.

- Lunsjmesse er et samarbeid mellom Kirkes Bymisjon, Barbu og Trefoldighet. Lunsjmessen er en forenklet messe med mulighet for lystenning. De foregår på fredager kl. 12.00 og det er en gruppe prester og pensjonerte prester som rullerer på å ha ansvar for å lede dem. Det er en trofast gruppe frivillige som medvirker og har ansvar for gjennomføringen hver gang. Tom Gamble er trofast organist på fredagene. Etter messen er det kaffe, noe å bite i og mulighet for en prat.

- 1. mai er det de siste årene gjennomført 2 gudstjenester:

1. maigudstjeneste i samarbeid med kristne arbeideres forbund. Dette er en gudstjeneste etter vanlig oppbygging som drar veksler på det politiske miljøet i Arendal.

- MC-messe i samarbeid med Holy Riders. 1. mai er vårslipp for Mc-folket som samles i byen. Flere av disse deltar på gudstjenesten som en del av denne hendelsen. To motorsykler kjøres inn i kirken under preludiet. En viktig del av denne Gudstjenesten er bønnen om at ingen skal forulykke under sesongen.

- Lunsjmessene brukes innimellom til ulike markeringer:

- Messe for verdighet tematiserer vold i nære relasjoner. Den er en del av FN's 10 dagers aksjon «Stop Domestic Violence».
- Verdens overdosedag markeres med en solidaritetsgudstjeneste i Trefoldighetskirken. Den arrangeres i samarbeid med kommunen og Kirkens Bymisjon.
- Regnbuemesse har blitt arrangert de siste årene. Dette gjøres som et samarbeid med «Arendal på skeiva»

7.2 Samarbeid/forsøksordninger med andre sokn og fellesråd.

- Laudes ble startet i 2024. Det er tidebønn hver onsdag i Trefoldighet kl. 07.30-08.00. Dette er et tiltak som krefter i Trefoldighet og Tromøy står bak. Det starter med en liturgi til ro og ettertanke og etter tidebønnen vil det være mulighet for å sitte i stillhet i kirkerommet eller en kopp kaffe og en prat i kirkekjelleren.

- Ledertreningen, som er nevnt under kapittelet om trosopplæring, er et samarbeid mellom menighetene i Arendal.

- Prostigudstjenester arrangeres både høst og vår.

Om høsten er det ung messe på lørdagskvelden. Her er det band, Ten-sing og det som hører med. Etter gudstjenesten er det samling for ungdomsledere i kirkekjelleren med pizza, quiz, m.m.

På søndagen er det gudstjeneste for store og små. Her er det laget et felles barnekor. Kirken er full denne dagen.

På våren har det gjerne vært en form for retreat på lørdagen, gjerne med foredrag. Søndagen er det gudstjeneste. Høstens prostihelg har barn og unge som målgruppe, men vårens har de voksne som målgruppe.

7.3 Samarbeid med andre kirkesamfunn

- Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn i Arendal er velfungerende. Prost Jorunn Raddum er Den norske kirke i Arendals representant i STL. De har jevnlig møter. En dag i året inviterer de til en dag der 3. klasse i videregående samles og kan stille spørsmål til de ulike representantene. Det lokale STL har også et arrangement i kirken under Arendalsukens siste dag.

- Andakter på Plankemyra og Myratunet.

I Trefoldighet sokn ligger det to sykehjem. Plankemyra er desidert størst og har 9 avdelinger og 42 omsorgsboliger. Myratunet har ikke regulære sykehjems plasser, men 20 korttids plasser fordelt på 2 avdelinger, avlastnings plasser, døgnrehabilitering med 9 plasser og avdeling for psykiatri/ rus - 8 plasser. Begge har dagsenter.

På Plankemyra holdes det andakter hver onsdag kl. 11.00. Følgende menigheter ruller på ansvaret for disse: Filadelfia, Metodistkirken, Frikirken, Frelsesarmeen og Den katolske kirke. Soknepresten i Trefoldighet har ansvar for logistikk og kommunikasjon med sykehjem. Når Trefoldighet er på Plankemyra, holdes det sykehjemsgudstjeneste med nattverd.

På Myratunet holdes det andakter annenhver torsdag kl. 11.00. Disse gjennomføres i samarbeid med Misjonskirken og Frikirken. Soknepresten i Trefoldighet har også her ansvar for logistikk og kontakt med sykehjemmet.

- Økumenisk gudstjeneste under Arendalsuka.

Tirsdagskvelden i Arendalsuka er det økumenisk gudstjeneste i Trefoldighetskirken. Her er de

kirkesamfunnene i Arendal som ønsker det, samlet under ett tak. Dette er et innarbeidet samarbeid der Norges kristne råd har hovedansvaret for gjennomføringen.

- Julegaveaksjonen er et samarbeid mellom Sørlandskirken og Trefoldighet. Målet for aksjonen er at lavinntektsfamilier og andre som trenger det, skal kunne få en gave til barna sine. Det er en lokal aksjon som søker lokal giverglede og lokale mottakere. Innsamlingen gjennomføres før jul ved at de som ønsker det kan levere gaver de har kjøpt i Sørlandskirken, i Trefoldighetskirken og på Alti Harebakken. Folk kan også gi på vipps og da kjøpes det inn gavekort, slik at familiene selv kan finne en gave. Det blir samlet inn offer og privatpersoner oppfordres til å gi gjennom aksjonen. Bedrifter blir også kontaktet. Utdelingen skjer i kirkekjelleren en dag før jul. I 2024 var det 14. desember. Givergleden for aksjonen er stor, og ved aksjonens slutt hadde 501 barn fått gave. De ansatte ved Kiteron har dette som gave fra de ansatte i 2 år på rad nå. Myra skole hadde dette som formål for sin omvendte julekalender. Ottersland eiendom ga i 2024 en veldig stor sum og gjorde at vår aksjon kunne hjelpe andre organisasjoner som ikke hadde fått inn nok.

- Første mandag i november er menigheten del av den økumeniske markeringen «Fakkeltog», som arrangeres i solidaritet med våre forfulgte og diskriminerte trossøsken. Åpne dører og Stefanusalliansen står bak markeringen, som starter med felleskirkelig møte i Trefoldighetskirken, før fakkeltoget går gjennom byen.

Januar 2016 inngikk vi en avtale med en gruppe ortodokse fra Eritrea om at de fikk benytte kirkerommet i etterkant av vår søndagsgudstjeneste, når de fikk besøk av presten sin og skulle feire messe. Da samlet ortodokse fra et stort omland seg. Avtalen sa at når ikke de har prest med seg, samles de i Kirkekjelleren og har sin fellesskapssamling der. Etter en tid ble avtalen gjort om til at de låner kirkekjelleren på lørdager kl. 12.00. Det hender fremdeles at de låner kirkerommet ved festdager.

Vi nevner også Samarbeidsrådet for tros- og livssynssamfunn (STL Arendal), som ble opprettet i 2018. Det er gode relasjoner mellom livssynene i byen, og også til kommunen. STL er med på å skape gode rom for dialog, blant annet i Trefoldighetskirken under Arendalsuka.

8. FREMTIDSPERSPEKTIV

Menighetens styrker og svakheter. Strategi for hva man vil jobbe med/ hvordan man vil jobbe fremover.

Menighetens styrker: Plasseringen av kirken, kirkerommet og orgelet. Trefoldighet er en positiv og støttende menighet. Den er åpen og raus. Menigheten er et godt fellesskap. Det er høy kvalitet på gudstjenester. Samarbeidet mellom menighetsråd og stab er godt. Staben er også godt samarbeidende. Menigheten har en stor grad av fleksibilitet og blir med på det som skjer i byen.

Menighetens svakheter. Få arenaer utenom gudstjenestene der folk kan treffes. Vanskelig å etablere faste sosiale treffpunkter. Ikke så lett å drive kontinuerlig arbeid for barn og unge. Vi har ikke mange familier med barn som er aktive i menigheten eller deltar jevnlig i gudstjenestene våre. Barn og unge deltar når de har spesielle oppgaver, men tilhørigheten til menighetsfellesskapet virker svak.

Alle utskiftninger i stab de siste årene har gjort det vanskelig å lage gode strategier og visjoner.

Hva vi ønsker å jobbe med fremover

- Rehabilitering av kirken. Dette er et enormt stort arbeid som vil kreve mye av mange. Enda er så mye ukjent, at det er vanskelig å lage strategier for det.

- Strategiarbeid. På overordnet plan, er det behov for et grundig arbeid med menighetens strategier og visjoner.

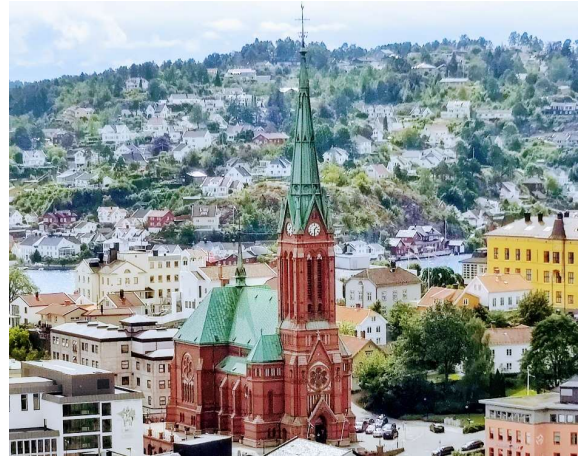
- Givertjeneste. Trefoldighet har allerede en ganske stor givertjeneste og er takknemlig for alle givere. Likevel ser vi at man hvert år må tære på fond som vil være tomme om få år. Derfor vil det være et mål for menigheten å øke givertjenesten. Menighetsrådet har dette som satsningsområde første halvdel av 2025 og vil utarbeide strategier og kampanje for dette.

- Frivillighet. Det er mange som er frivillige i menigheten. De aller fleste er knyttet til gjennomføringen av gudstjenester. Frivillighet og økt frivillighet vil stå på alle strategier fremover, da dette bare kommer til å bli viktigere.

- Vi ønsker å være en menighet der alle aldersgrupper og folk i ulike livsfaser kan kjenne seg hjemme. Dette punktet handler dypest sett om alt av menighetens liv. Det er lenge siden menighetens trosopplæringsplan ble gjennomgått. Det står på planen og vil være et nyttig verktøy. Når ungdom begynner på videregående, endres mange bånd man hadde før. Vi har lyst til å se om vi kan skape samlingsplass for ungdom på videregående.

Visitasmeldingen vedlegges følgende vedlegg:

- • Strategiplaner og visjonsdokumenter
- • Lokale planer for ulike fagområder
- • Siste årsmelding

Dagsprogram

Bispevisitas i Barbu og Trefoldighet sokn

28. januar – 2. februar 2025

TIRSDAG	STED	TID	BERVERTNING	DELTAGERE	ANSVAR	PROGRAMDETALJER
Morgenbønn	Barbu menighetssenter	09.00		Alle	Sissel	
Åpningsmøte	Barbu menighetssenter	09.15	Kaffe og te	Alle: kirkeverge, mr ledere, stab og fellesrådsleder	Jorunn	Gjennomgang av visitasprogrammet
Barnehagebesøk	Nyli menighetsbarnehage	10.15-11.15		Barbu Sokneprest Gjerulf Noddeland Trosopplærer Cecilie Tvede Menighetsrådsleder Arve Alsvik Biskop, prost, kirkefagsjef	Gjerulf	Styrer ønsker velkommen Barna synger sanger Biskopen «åpner kofferten»
Lunsj	Barbu menighetssenter	11.15	Brødmatt	Barbu stab/ alle som skal ha samtale Biskop, prost, kirkefagsjef	Barbu stab	
Samtaler	Barbu menighetssenter	11.45-15.40 3 t 55 min	Kaffe og mineralvann tilgjengelig	o Arve 20 o Sissel 45 o Gjerulf 45 o Anita 45 o Siri 20 o Leif Rino 20 o Marte 20 o Cecilie 20		
Middag med ungdomsledere	Stinta terrasse 1 Hos Janne Mette Goderstad (nestleder i Trefoldighet MR)	17.00	Middag	Ungdomslederne Barbu Ungdomsleder Trefoldighet Leander, Josefine og Leah	Åsmund og Janne Mette	Uformell samtale rundt bordet
«Kor stort min Gud» Åpent for publikum	Trefoldighetskirken	19.30		Trefoldighet kantori Alle som kan, møter	Jorunn og Åsmund	Korsang, salmesang og samtale. Ungdommene fra «Unge tanker» leder samtalen.

ONSDAG	STED	TID	BERVERTNING	DELTAGERE	ANSVAR	PROGRAMDETALJER
Møte med kommunen	Rådhuset	09.00	Kaffe (og rundstykker?)	Kirkeverge MR ledere Sokneprester Fellesrådsleder Diakon Biskop, prost, kirkefagsjef	Bjørg	
«Bålpanna» i skolegården	Sam Eyde VGS	11.00		MR ledere Sokneprester Diakon Biskop, prost, kirkefagsjef	Anita	Presentasjon av prosjektet. Erfaringer
Møte med skoleledelsen	Sam Eyde VGS	11.30	Lunsj forberedt av elever på kokkelinja	MR ledere Sokneprester Diakon Biskop, prost, kirkefagsjef	Rektor Nils Inge Øyna	
Møte med kirkegårdsansatte	Kapellet på Høgedal	13.30		Kirkeverge Sokneprester Biskop, prost, kirkefagsjef	Bjørg	Historie Befaring Møte med medarbeidere
Samtaler	Trefoldighet menighetskontor	14.45 2 t 25 min	Kaffe og mineralvann tilgjengelig	○ Tim 20 ○ Hege 20 ○ Ingrid 20 ○ Åsmund 20 ○ Karin 20 ○ Tore 45	Trefoldighet stab	
Biskopens møte med menighetsrådene	Trefoldighet Kafè Katedral og Kirkekjeller	17.30 18.30 19.30	Barbu MR Middag Tref MR	Rådene Biskop, prost, kirkefagsjef	Rådene	

TORSDAG	STED	TID	BERVERTNING	DELTAGERE	ANSVAR	PROGRAMDETALJER
Morgensang	Barbu kirke	09.00	Kaffe	Sokneprester Anita, Sissel Biskop, prost, kirkefagsjef	Gjerulf	Biskopen lyser velsignelsen?
Besøk Moltemyr nærmiljøsent	Moltemyr skole	10.00		Sokneprester Anita, Sissel Biskop, prost, kirkefagsjef	Tore	Presentasjon av prosjektet
Lunsj	Hos Vivi Rø Grandgården	11.30	Lunsj	Sokneprester (Karin og Arve) Biskop, prost, kirkefagsjef	Trefoldighet stab	
Agderposten	Agderposten Østre gate 5	12.45	Kaffe	Sokneprester (Karin og Arve) Biskop, prost, kirkefagsjef	Redaktør Katrine Lia (Jorunn)	Samtale om relasjon kirke - media
GRID	GRID Teaterplassen 3	14.00	Kaffe	Sokneprester Åsmund (Karin og Arve) Biskop, prost, kirkefagsjef	Tore	Karen tar imot Hvordan kan kirken tenke samarbeid med GRID?

FREDAG	STED	TID	BERVERTNING	DELTAGERE	ANSVAR	PROGRAMDETALJER
STL samtalen med 3VGS	Barbu scene	09.00	Boller og brus	Sokneprester Biskop, prost, kirkefagsjef	Jorunn	Biskopen svarer på spørsmål sammen med de andre livssynslederne
Lunsj og samtale med tros- og livssynssamfunnene	Barbu scene	11.00	Lunsj	Sokneprester Biskop, prost, kirkefagsjef	Jorunn Peter	Tema for samtalen – fattigdom i Arendal. Evt samarbeidet om en får tid.
Lunsjmesse	Trefoldighetskirken	12.00	Kaffe og boller	Biskop, prost, kirkefagsjef	Tore	

Søndag	STED	TID	BERVERTNING	DELTAGERE	ANSVAR	PROGRAMDETALJER
Visitagudstjeneste	Trefoldighetskirken	11.00	Kirkekaffe	Sokneprest Biskop, prost, kirkefagsjef	Tore	Visitaforedrag
Pause		13.00 Ca.				Biskopen bestemmer selv om det ønskes en form for opplegg for pausen, eller om den bare skal være helt åpen.
Visitagudstjeneste	Barbu	1800	Kirkekaffe	Sokneprest Biskop, prost, kirkefagsjef	Gjerulf	Jazzmesse Visitaforedrag Samme preken begge gudstjenester.

DEN NORSKE KIRKE

Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027

Saksbehandler	Arkivkode	Arkivsak	Ugradert
Aslak Wegge	421	23/03959-30	

Saksnummer	Råd/utvalg	Møtedato
9/25	Agder og Telemark bispedømmeråd 2024-2027	24.02.2025

Orienteringssaker 24.02.25

Saksorientering

Faste orienteringer;

- Orienteringer fra biskop
- Orienteringer fra bispedømmerådets medlemmer
- Orienteringer fra stiftsdirektør

Forslag til vedtak

Sakene tas til orientering